

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ
ΕΝΩΠΙΟΝ: Μ.Ναθαναήλ, Ε. Δ.

Αίτηση υπ' αρ: 1/2021

Αίτηση Έκδοσης Φυγοδίκου σύμφωνα τον Περί Έκδοσης Φυγοδίκων Νόμο (Ν.97/70)

-και-

Αναφορικά με τον Ma Chao

Ημερομηνία: 23.12.2022

Εμφανίσεις:

Για την Αιτήτρια: κα. Μ. Δρυμιώτου εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα

Για τον Εκζητούμενο: κ. Α. Πελεκάνος

Μεταφραστές: κ. Α.Χατζηφιλίππου, κα. Haixia Li Nicolaidi

Εκζητούμενος: Παρών

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Α. Εισαγωγή/ Ιστορικό:

Η άφιξη του κ. Ma στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας την 17.2.21 και ώρα 07:00 ενεργοποίησε τις Κυπριακές Αρχές, αφού το όνομα του εντοπίστηκε εντός του ευρετηρίου «FIND» ως αναζητούμενο πρόσωπο με αριθμό ερυθράς αγγελίας Α-912/1-2021. Ο κ. Ma αφίχθηκε στον Αερολιμένα Λάρνακας ενώ μετέβαινε σε πτήση με αριθμό ΕΚ109 από το Ντουπαί. Η ερυθρά αγγελία έφερε ημερομηνία έκδοσης την 26.1.21 και ένδειξη «Wanted». Όπως προκύπτει μέσα από τον όρκο της Αστυφύλακος 3624, η ίδια, συνόδευσε τον κ. Ma (εφεξής ο «εκζητούμενος»), στο γραφείο αφίξεων, του Αερολιμένα Λάρνακας, ενώ από εξετάσεις που διενήργησε μαζί με τον Αστυφύλακα με αριθμό 3172 της Interpol, πληροφορήθηκε ότι η Διεθνής Αναζήτηση του συγκεκριμένου προσώπου ήταν σε ισχύ. Την ίδια ημέρα εκδόθηκε, εναντίον του εκζητούμενου, προσωρινό ένταλμα σύλληψης, το οποίο εκτελέστηκε αυθημερόν. Ακολούθησε η εμφάνιση του την επόμενη ημέρα, ήτοι την 18.2.21, για πρώτη φορά, ενώπιον Δικαστηρίου για την υποβολή του αιτήματος έκδοσης του.

Με την καταχώρηση της υπό κρίση αίτησης ζητείται η έκδοση του εκζητούμενου προσώπου στην Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας (εφεξής η «ΛΔΚ») με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον του σε σχέση με οικονομικής φύσεως αδικήματα, ως καταγράφονται κατωτέρω.

Ο εκζητούμενος είναι Κινέζος υπήκοος, γεννηθείς την 28.6.1982, στην πόλη Harbin της επαρχίας Heilongjiang της Κίνας και είναι κάτοχος Κινεζικού διαβατηρίου με αριθμό E66087158, Διαβατηρίου του Βανουάτου με αριθμό RV0112444 και Κινεζικής Ταυτότητας με αριθμό 230182198206280079. Έναυσμα της διαδικασίας αποτέλεσε αίτημα των Κινεζικών Αρχών προς το Υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας για την έκδοση του. Στις 26.3.21 λήφθηκε η σχετική εξουσιοδότηση (Τεκμήριο 3) της Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης της Κυπριακής Δημοκρατίας που σηματοδότησε την έναρξη της Δικαστικής διαδικασίας. Η σχετική εξουσιοδότηση συντάχθηκε στη βάση των πληροφοριών που περιέχονται στα έγγραφα έκδοσης και περιγράφει, μεταξύ άλλων, συνοπτικά, τα ακόλουθα γεγονότα.

B. Γεγονότα/ Αδικήματα

Ο εκζητούμενος ζητείται με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον του στην ΛΔΚ για το αδίκημα της απάτης κατά παράβαση του άρθρου 192 του Κινεζικού Ποινικού Κώδικα, ήτοι της δόλιας χρηματοδότησης, το οποίο κατ'ίσχυρισμόν διέπραξε κατά την περίοδο Μαρτίου 2014 – Αυγούστου 2019.

Καταλογίζεται στον ίδιο ότι έχοντας στόχο την αποκόμιση προσωπικού οφέλους, συνωμότησε με σκοπό την εξαπάτηση 1.300 επενδυτών, πείθοντας αυτούς όπως, μέσω ψευδών παραστάσεων, επενδύσουν σε δήθεν κερδοφόρα επενδυτικά σχέδια εταιρείας η οποία τελούσε υπό τον έλεγχο του και/ή όπως αγοράσουν μετοχές της εταιρείας Man Shun Group που ήταν εισαγμένη στο Χρηματιστήριο του Χονγκ Κόνγκ, αποσπώντας από αυτούς χρηματικά ποσά συνολικού ύψους 6.8 δισεκατομμυρίων κινεζικών Γιουάν (RMB), σε Ευρώ, ποσό ύψους €880.742.323,57. Το εν λόγω ποσό όφειλε, δυνάμει συμφωνίας που είχε υπογραφεί με την εταιρεία Zhuoxin Wealth (Beijing) Investment Management Co. Ltd όπως επιστρέψει στους επενδυτές. Αντί αυτού, διέφυγε με μέρος του προαναφερθέντος ποσού, και συγκεκριμένα με ποσό ύψους 2 Δισεκατομμυρίων κινεζικών Γιουάν (RMB), κατά παράβαση του άρθρου 192 του Ποινικού Κώδικα της Κίνας.

Κατά την περίοδο Μαρτίου 2014- Αυγούστου 2019, υπό τις οδηγίες του εκζητούμενου, πωλητές των εταιρειών Zhuoxin Wealth και Zhuoxin Wealth Harbin Branch, οι οποίες δεν είχαν σχετική άδεια από τις αρμόδιες αρχές για την απορρόφηση και λήψη καταθέσεων από το κοινό, διαφήμιζαν παράνομα και ψευδώς στο κοινό τα υποτιθέμενα ως ανωτέρω καταγραφέντα επενδυτικά προγράμματα ως απαλλαγμένα από κινδύνους, και ότι η επένδυση σε αυτά θα απέφερε ψηλό ετήσιο επιτόκιο ύψους 8% με 12%, πείθοντας τους με ψευδείς παραστάσεις όπως επενδύσουν σε αυτές, αποκρύπτοντας τους τις λειτουργικές τους απώλειες ανερχόμενες περίπου σε 57,27 δισεκατομμύρια Γιουάν RMB.

Οι επενδυτές προχώρησαν στην κατάθεση χρημάτων σε λογαριασμό της εταιρείας Zhuoxin Wealth ενώ το επιτόκιο σταμάτησε να τους αποδίδεται ή να τους καταβάλλεται χωρίς καμία προειδοποίηση. Παράλληλα, μόνο ένα μικρό μέρος των καταθέσεων επενδύθηκε σε αγροτικά σχέδια (109 εκατομμύρια περίπου Γιουάν). Στις 16.9.19 τα γραφεία της Zhuoxin Wealth εγκαταλείφθηκαν με τον εκζητούμενο και τους εκτελεστικούς συμβούλους της εταιρείας να εξαφανίζονται. Κατά την ίδια περίοδο και λόγω της ανεπαρκούς απορρόφησης επενδύσεων από την εταιρεία «Zhuoxin Agricultural Company» η εταιρεία «Zhuoxin Wealth» υπό τις οδηγίες του προαναφερόμενου προσώπου, και ενώ δεν είχε σχετική άδεια, προέβη σε παράνομη και πλασματική πώληση μετοχών της εταιρείας «Man Shun Group» εξαπατώντας τους επενδυτές μέσω ψευδών παραστάσεων, πείθοντας τους όπως υπογράψουν πλασματικές συμφωνίες αγοράς μετοχών της προαναφερθείσας εταιρείας, και εκδίδοντας σε αυτούς τον Ιανουάριο του 2019 πλαστό Πιστοποιητικό Επιλογής μετοχών της «Man Shun Group».

Γ. Προσαγωγή στο Δικαστήριο:

Αφού κατατέθηκε η ως άνω σχετική εξουσιοδότηση, το αίτημα της αιτούσας χώρας οδηγήθηκε σε ακρόαση, εφόσον ο κ. Ma έφερε ένσταση στην έκδοση του. Σημειώνω ότι ενώ αρχικώς ο εκζητούμενος είχε τεθεί υπό κράτηση, τελεί από την 24.3.21 ελεύθερος, εφόσον τέθηκαν όροι προς εξασφάλιση της παρουσίας του κατά τη διάρκεια της δίκης του, όρους τους οποίους τηρεί μέχρι και σήμερα.

Δ. Μαρτυρία:

Η προσαχθείσα μαρτυρία ενώπιον του Δικαστηρίου αποτελείται από περισσότερες από 570 σελίδες πρακτικών, ενώ αυτή αντανακλάται μέσα και από την κατάθεση συνολικά 51 Τεκμηρίων, πλείστα εκ των οποίων αφορούν σε πολυσέλιδες εκθέσεις εμπειρογνομόνων. Με δεδομένο τον όγκο της προσαχθείσας μαρτυρίας, το Δικαστήριο κρίνει ότι η εξαντλητική παράθεση της, δεν κρίνεται σκόπιμη. Τα κυριότερα σημεία όμως αυτής, οφείλουν να αποτυπωθούν ούτως ώστε να αναδειχθούν οι καίριες θέσεις των μαρτύρων σε συνάρτηση, τόσο με τα νομικά σημεία που οφείλει να εξετάσει το Δικαστήριο, αλλά και των υπερασπιστικών γραμμών, που πρόβαλε ο εκζητούμενος για την μη απέλαση του. Δηλώνεται για σκοπούς πληρότητας ότι όλο το ενώπιον μου μαρτυρικό υλικό έχει καθηκόντως μελετηθεί με την μέγιστη προσοχή.

Με γνώμονα ότι δεν υπάρχουν στεγανά στην συγγραφή Δικαστικών αποφάσεων, το Δικαστήριο θα προχωρήσει στην εξέταση της τήρησης των νομικών προϋποθέσεων που θέτει ο Νόμος, αλλά και των εγερθέντων από την υπεράσπιση ζητημάτων, παραθέτοντας εκεί, και αξιολογώντας ταυτόχρονα την προσαχθείσα προς αυτό τον σκοπό, μαρτυρία.

Ε. Τα Κριτήρια του Νομοθετήματος – Προϋποθέσεις / Εφαρμοστέο Δίκαιο- Νομική Πτυχή

Σημειώνεται ευθύς αμέσως ότι, το αίτημα εδράζεται στον Περί Εκδόσεως Φυγοδίκων Νόμο 97/70, όμως, ως ρητώς καταγράφεται και στην σχετική Εξουσιοδότηση, το αίτημα υποβάλλεται δυνάμει της Συμφωνίας Έκδοσης Φυγοδίκων μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της ΛΔΚ ημερομηνίας 29.6.2018, ως αυτή έχει κυρωθεί τόσο από την Δημοκρατία με τον Κυρωτικό Νόμο 12(III)/2019, αλλά και από την ΛΔΚ.

Ως έχει καθιερωθεί νομολογιακά, ο Νόμος 97/70, σκοπό έχει να εμποδίσει φυγόδικο, ο οποίος διέπραξε αδίκημα σε μια χώρα, να βρει άσυλο σε άλλη στην οποία καταφεύγει και, έτσι, να αποφύγει τη δίκη ή την έκτιση της ποινής που του έχει ήδη υποβληθεί από την αιτούσα χώρα. Η νομοθεσία αυτή είναι υψίστης σπουδαιότητας για τη δημόσια απονομή της δικαιοσύνης και την εσωτερική ασφάλεια των διαφόρων χωρών (Altieri (Ap.2) (1993) 1 AAD 576). Η διαδικασία έκδοσης βασίζεται στις διεθνείς υποχρεώσεις από τις αμοιβαίες συμφωνίες μεταξύ

διαφόρων χωρών, υποχρεώσεις που συνεπάγονται πλήρη ευθύνη και δέσμευση από την κάθε συμβαλλόμενη χώρα (Altieri, ante). Οι συμβάσεις για την έκδοση φυγοδίκων δεν υπόκεινται στους συνήθεις κανόνες ερμηνείας το ημεδαπού δικαίου αλλά επιβάλλεται η φιλελεύθερη ερμηνεία τους για επίτευξη του κοινού, μεταξύ των χωρών, στόχου, ήτοι στην καταπολέμηση του εγκλήματος, σε διεθνή κλίμακα (βλ. *Petrov v Διευθυντή Φυλακών (1996) 1B A.A.Δ. 856*).

Στην υπό εξέταση περίπτωση, η Κυπριακή Δημοκρατία και η ΛΔΚ Δημοκρατία της Κίνας, έχουν υπογράψει την 29.6.18 σχετική συμφωνία στο Πεκίνο η οποία κυρώθηκε μέσω του **Νόμου 12(III)/19** η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 26.12.20. Με βάση λοιπόν όλα τα πιο πάνω θα προχωρήσω να εξετάσω την αίτηση με βάση τις διατάξεις του **Περί της Συμφωνίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, (Κυρωτικού) Νόμου, Ν. 12(III)/2019**, ως αυτός αποτελεί βάση της αίτησης και του οποίου οι ειδικές διατάξεις της Διακρατικής Συμφωνίας ρυθμίζουν το ζήτημα έκδοσης ή μη, σε περιπτώσεις Κύπριων και Κινέζων πολιτών. Σύμφωνα με το άρθρο 3 της Συμφωνίας, τόσο το Ελληνικό, όσο και το Κινέζικο και το Αγγλικό κείμενο, αποτελούν αυθεντικά κείμενα, σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των κειμένων, υπερισχύει το Αγγλικό κείμενο. Το Δικαστήριο βεβαίως, έχει υπόψιν του κατά την εξέταση του αιτήματος και τις πρόνοιες του Νομοσχεδίου υπ' αριθμόν **97/70** ο οποίος ρυθμίζει γενικά τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία για την έκδοση των φυγοδίκων.

Το **Άρθρο 7 του Νόμου 12(III)/19** καθορίζει την διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται σε διαδικασία έκδοσης που ζητείται δυνάμει των προνοιών της συγκεκριμένης συμφωνίας, καθώς και τα έγγραφα που πρέπει να υποστηρίζουν το αίτημα. Η διαδικασία περιγράφεται ως ακολούθως:

«1. Το αιτούν Μέρος υποβάλλει γραπτό αίτημα έκδοσης που περιλαμβάνει η θα συνοδεύεται από τα ακόλουθα:

(α) το όνομα της απούσας αρχής

(β) το όνομα, ηλικία, φύλο, εθνικότητα, των αριθμό των εγγράφων για προσδιορισμό του προσώπου, επάγγελμα, κατοικία του εκζητούμενου προσώπου και άλλες πληροφορίες που δύναται να βοηθήσουν στην εξακρίβωση της ταυτότητας και στον εντοπισμό του καθώς, επίσης, όπου είναι δυνατόν, περιγραφή του προσώπου, φωτογραφίες και δακτυλικά αποτυπώματα.

(γ) έκθεση των γεγονότων του αδικήματος, συμπεριλαμβανομένων του χρόνου και τόπου διάπραξης, του τρόπου διάπραξης και των αποτελεσμάτων του αδικήματος

(δ) το κείμενο των νομικών διατάξεων αναφορικά με την ποινική δικαιοδοσία, την ποινικοποίηση και την ποινή του αδικήματος

(ε) το κείμενο των νομικών διατάξεων αναφορικά με την προθεσμία παραγραφής του αδικήματος ή της εκτέλεσης της ποινής

2. Επιπρόσθετα των προνοιών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου,

(α) αίτημα έκδοσης το οποίο υποβάλλεται για σκοπούς ποινικής δίωξης του εκζητούμενου προσώπου συνοδεύεται, επίσης, από αντίγραφο του εντάλματος σύλληψης που εκδόθηκε από την αρμόδια αρχή του αιτούντος Μέρους, ή

(β) αίτημα έκδοσης που υποβάλλεται για σκοπούς εκτέλεσης ποινής που επιβλήθηκε στο εκζητούμενο πρόσωπο συνοδεύεται, επίσης, από αντίγραφο της τελικής απόφασης και από περιγραφή του μέρους της ποινής που τυχόν έχει εκτελεστεί.

3. Το γραπτό αίτημα έκδοσης και τα σχετικά έγγραφα που υποβάλλονται από το αιτούν Μέρος σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος Άρθρου φέρουν την επίσημη υπογραφή ή σφραγίδα της αρμόδιας αιτούσας αρχής και συνοδεύονται από μετάφραση στη γλώσσα του Μέρους από το οποίο ζητείται η έκδοση ή από μετάφραση στην αγγλική γλώσσα».

Ε1. Μαρτυρία επί Προϋποθέσεων:

Προχωρώ στην παράθεση της σχετικής επί των πιο πάνω σημείων μαρτυρίας, με σκοπό την διαπίστωση του κατά πόσο πληρούνται στην προκειμένη περίπτωση οι απαραίτητες προϋποθέσεις, στοιχείο προαπαιτούμενο για την εξέταση του αιτήματος. Η μαρτυρία που δόθηκε εκ μέρους της κρατικής αρχής δια την πλήρωση των ως άνω προϋποθέσεων ήταν, εν συντομία, η ακόλουθη.

Η Μ.Α 1 Αστ.3624, Αγγελική Δαγκλή υπηρετεί στο Τ.Α.Ε Λάρνακας και συγκεκριμένα στο Τμήμα Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων. Ήταν το πρόσωπο που συνέλαβε τον εκζητούμενο στον Αερολιμένα Λάρνακας την 17.2.21 και ώρα 19:35. Παρουσίασε ενώπιον του Δικαστηρίου την Κατάθεση της, (Τεκμήριο1) αναφορικά με την σύλληψη του εκ εκζητούμενου, ενώ αναγνώρισε και το εκδοθέν Προσωρινό Ένταλμα Σύλληψης η έκδοση του οποίου βασίστηκε επί του όρκου της (Τεκμήριο 1 στην διαδικασία κράτησης). Αντεξεταζόμενη ανέφερε ότι τα αδικήματα για τα οποία αναζητείται ο κ. Μα, ταυτίζονται ή μπορούν να αντικατοπτριστούν μέσω των προνοιών των άρθρων 297 και 298 του Κυπριακού Ποινικού Κώδικα, ενώ ερωτηθείσα αν το εκδοθέν ένταλμα εκδόθηκε από την αρμόδια Δικαστική Αρχή της Κίνας, η ΜΑ1 απάντησε ότι στην Ερυθρά Αγγελία καταγράφεται ως: «Arrest Warrant or Judicial Decision Having the Same Effect» με αυτό να εκδίδεται από το «Daolin Bureau Public Security». Από κοινού κατατέθηκε ως Τεκμήριο 2 στην διαδικασία η κατάθεση της Αστυφύλακας 309, Χρυσάνθης Πιττάκα, η οποία είχε διενεργήσει την 17.2.21 διαβατηριακό έλεγχο διαπιστώνοντας ότι τα στοιχεία του εκζητούμενου

αναγράφονταν εντός του ευρετηρίου «Find» ως αναζητούμενο πρόσωπο, με ημερομηνία έκδοσης την 26.1.21 και την ένδειξη «Wanted».

Η **M.A 2**, Γιούλικα Χ'Προδρόμου, νομικός στο Υπουργείο Δικαιοσύνης από το 2011, μαρτύρησε τα ακόλουθα. Η ίδια χειρίζεται κυρίως, ως μέρος των καθηκόντων της τα αιτήματα έκδοσης φυγόδικων. Το Υπουργείο είναι η καθορισθείσα Κεντρική Αρχή της Δημοκρατίας για τον χειρισμό και παραλαβή των εγγράφων, δυνάμει πολυμερών συμβάσεων ή διμερών συμφωνιών. Η ίδια συνέταξε τη σχετική εξουσιοδότηση (**Τεκμήριο 3**). Κατάθεσε στο Δικαστήριο όλα τα έγγραφα που αφορούν το αίτημα έκδοσης στη Κινεζική γλώσσα, αίτημα το οποίο έχει μεταφραστεί και στην Αγγλική αλλά και στην Ελληνική. Τα εν λόγω έγγραφα απεστάλησαν από την Κίνα, συμπεριλαμβανομένης της καλυπτικής Επιστολής του Υπουργείου Εξωτερικών και της Ρηματικής Διακοίνωσης (**Τεκμήριο 4**). Στα εν λόγω έγγραφα, περιλαμβάνονται το αίτημα, η φωτογραφία του φυγοδίκου, το έγγραφο με τίτλο «Έγκριση Σύλληψης» ημερομηνίας 17.8.20 και η Ερυθρά Αγγελία. Με βάση τα πιο πάνω, και αφού ικανοποιήθηκε ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις της Σύμβασης υπό το φως των προνοιών του άρθρου 7, ετοίμασε την σχετική εξουσιοδότηση. Ικανοποιήθηκε, μεταξύ άλλων, ότι υπάρχει, αν και δεν είναι απαραίτητη στη βάση του **άρθρου 7(1)(γ)** της Συμφωνίας και **7(2)(B)** του **Νόμου 97/70** σχετική, «έκθεση γεγονότων», η οποία στην παρούσα, περιλαμβάνει μερικές εκ των καταθέσεων των παραπονούμενων προσώπων.

Ικανοποιήθηκε περαιτέρω, ότι το αίτημα υποβλήθηκε από την αρμόδια αρχή της Κίνας, ότι αυτό φέρει σχετική σφραγίδα, ότι και ότι τα εκεί περιγραφόμενα αδικήματα περιλαμβάνονται εντός των αδικημάτων για τα οποία επιτρέπεται η έκδοση (βλ.αρ. **2(1)(α)** της Συμφωνίας και **άρθρα 3 και 5(1)(A)** και **(Γ)** του **Νόμου 97/70**), με τις πράξεις του εκζητούμενου να συνιστούν ποινικό αδίκημα και στα δύο κράτη, ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού που ενδεχομένως να έχει αποδοθεί σε αυτά από έκαστο κράτος. Τέλος, βεβαιώθηκε ότι το αδίκημα για το οποίο ζητείται ο εκζητούμενος δεν τιμωρείται με την θανατική ποινή, συμφώνως το **άρθρου 3(δ)** της Συμφωνίας. Εξέτασε ως ήταν η θέση της ότι, κανένας εκ των υποχρεωτικών ή προαιρετικών λόγων άρνησης της έκδοσης δεν υφίσταται στην παρούσα, λόγοι οι οποίοι διατυπώνονται στα **άρθρα 13 και 14 του Νόμου 97/70** και **3 και 4 της Συμφωνίας**. Ως **Τεκμήρια 5 μέχρι 7** κατέθεσε αλληλογραφία, γραπτή και ηλεκτρονική ως αυτή διαμείφθηκε μεταξύ του Υπουργείου και της Interpol η οποία

αφορά στο παρόν αίτημα. Κάθετη ήταν κατά την αντεξέταση της ότι άλλοι παράγοντες πέραν των νομικών ζητημάτων που προκύπτουν, δεν λαμβάνονται υπόψιν κατά την αξιολόγηση του αιτήματος.

Παρά την επίπονη αντεξέταση της επί του γενικότερου πολιτικού συστήματος που ακολουθεί η Κίνα, και του κατά πόσον το Υπουργείο όφειλε, όπως προτού εγκρίνει το αίτημα, να ζητήσει διευκρινίσεις σε ότι αφορά τυχόν παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην αιτούσα χώρα, η ΜΕ2, δήλωσε, ότι τέτοιες διαβεβαιώσεις θεωρούνται «αυτονόητες» από την στιγμή που η Κυπριακή Δημοκρατία αποφάσισε όπως υπογράψει Διμερή συμφωνία με την αιτούσα χώρα. Το καθήκον του Υπουργείου δήλωσε ρητά, περιορίζεται, ως Κεντρική Αρχή, στην αξιολόγηση του αιτήματος που τίθεται ενώπιόν του, με τελικό κριτή σε σχέση με την έκβαση του, το Δικαστήριο. Συμφώνησε με τον κ. Πελεκάνο ότι τα εντάλματα σύλληψης στην Κίνα δεν εκδίδονται από Δικαστική Αρχή, αλλά από την Εισαγγελία, γεγονός το οποίο κοινοποιήθηκε στην Κυπριακή Δημοκρατία κατά την επίσημη επίσκεψη και συνεδρίαση της διαπραγματευτικής ομάδας στο Πεκίνο όταν και υπεγράφετο η μεταξύ των κρατών συμφωνία. Τόνισε η ΜΕ2 ότι δεν υπάρχει ισχυρισμός ή πρόθεση εκ μέρους των Κινεζικών Αρχών όπως αναλάβουν ευθύνες ή παρουσιαστούν ως Δικαστικές αρχές, ενώ η έκδοση εντάλματος ουδόλως πάσχει απλά και μόνο επειδή εκδόθηκε από την Εισαγγελία της χώρας, με την έκδοση εκ μέρους των Εισαγγελικών Αρχών να παραμένει ένα γεγονός που συμβαίνει και σε περιπτώσεις πλείστων άλλων χωρών. Στην θέση του κ. Πελεκάνου ότι το αίτημα περιέχει αντιφατικές πληροφορίες, ενώ από αυτό λείπουν συγκεκριμένες μαρτυρίες που να δείχνουν ή να υποδεικνύουν τουλάχιστον, την διάπραξη του κατ'ισχυρισμόν αδικήματος, η μάρτυρας απάντησε αρνητικά. Συνέχισε απαντώντας σχετικά ότι, δεν ήταν υποχρεωμένη όπως ζητήσει κατάλογο με τα ονόματα των παραπονούμενων προσώπων ή αντίγραφα των ούτω καλούμενων συμφωνιών που αυτοί υπέγραψαν με τις εταιρείες του εκζητούμενου, τονίζοντας, ότι τα ζητήματα αυτά θα απασχολήσουν το αρμόδιο Δικαστήριο που θα εκδικάσει την υπόθεση στην ουσία της, και όχι το παρόν Δικαστήριο.

Το γεγονός ότι επιστράφηκε πίσω στους παραπονούμενους, από τις προαναφερθείσες εταιρείες ποσό της τάξεως του 85%, ως ήταν η θέση του συνηγόρου υπεράσπισης, δυνάμει του περιεχομένου των **Τεκμηρίων 4- σελ. 10 και 11 του Αγγλικού Κειμένου και σελ.13-14 του Ελληνικού Κειμένου**, δεν της

προκάλεσε την οποιαδήποτε υποψία ότι το αίτημα ενδεχομένως να μην είναι γνήσιο, αφού, τα πιο πάνω, ως ανέφερε χαρακτηριστικά, επουδενί επηρεάζουν την νομιμότητα του αιτήματος. Το κατά πόσον συντελέστηκε ή όχι, το όποιο ποινικό αδίκημα ανέφερε, θα εξεταστεί στην ΛΔΚ, νοουμένου βέβαια, ότι η αίτηση επιτύχει.

Σε σειρά ερωτήσεων που ακολούθησαν σχετικά με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις του εκζητούμενου, και την εξάσκηση από μέρους του, του δόγματος του Falun Gong (εφεξής το «FLG»), η MA2 απάντησε ότι δεν γνωρίζει κατά πόσον ο εκζητούμενος πράγματι ανήκει σε αυτήν την θρησκευτική ομάδα, ή αν το να πρεσβεύει κανείς τα ιδεώδη αυτής απαγορεύεται δια Νόμου στην Κίνα από το 1999, ως ήταν η θέση του συνηγόρου υπεράσπισης. Η μάρτυρας δεν μπορούσε να επιβεβαιώσει ή να τοποθετηθεί στην θέση της υπεράσπισης ότι, το συγκεκριμένο θρήσκευμα περιλαμβάνεται στον κατάλογο των ετερόδοξων διδασκαλιών, ενώ το να το ασπάζεται κανείς αποτελεί, σύμφωνα με την Κινεζική Κυβέρνηση (Αρ. 300 του Ποινικού Κώδικα της Κίνας), ποινικό αδίκημα το οποίο, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι και 7 χρόνια. Σε ερώτηση κατά πόσο ο εκζητούμενος ενδέχεται να βρεθεί αντιμέτωπος με επιπρόσθετες κατηγορίες λόγω των πεποιθήσεων του, έχοντας πλέον αποκαλύψει μέσω του δικηγόρου του, την πεποίθησή του δημοσίως, η MA 2 δήλωσε ότι αν ο εκζητούμενος κατηγορηθεί ή εκδικαστεί για αδίκημα άλλο, από αυτό δια το οποίο ζητείται με την έκδοση, τότε απαιτείται η έγκριση της αιτούσας χώρας.

Συνέχισε ο κ. Πελεκάνος δηλώνοντας ότι, στο μεσοδιάστημα, ήτοι μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης του, ο εκζητούμενος θα υποστεί μετά βεβαιότητας είτε βασανιστήρια ή την ούτω καλούμενη «εξαναγκαστική εξαφάνιση» αφού ως έχει καταγραφεί από την Ομάδα Εργασίας του Ο.Η.Ε και από τον Οργανισμό «Freedom House» αυτή είναι μία διαδεδομένη τακτική που ακολουθεί η Κινεζική Κυβέρνηση σε σχέση με τα μέλη του FLG. Η MA2 δεν τοποθετήθηκε στα ως άνω, όπως επίσης δεν γνώριζε, ως ήταν η θέση της υπεράσπισης, αν όντως, η αιτούσα χώρα δεν έχει επιτρέψει από το 2006 την είσοδο του Ειδικού Εισηγητή του Ο.Η.Ε (Επιτροπή Κατά των Βασανιστηρίων), με σκοπό την επιθεώρηση του ζητήματος. Παρά την άγνοια της επί των εν λόγω σημείων, συμφώνησε με την υπερασπιστική θέση ότι, τα βασανιστήρια γενικότερα, αποτελούν έγκλημα κατά της ανθρωπότητας με απόλυτη την απαγόρευση τους, χωρίς κανένα περιορισμό.

Στην υποβολή ότι δεν διασφαλίζεται στην Κινεζική Νομοθεσία το δικαίωμα στην μη αυτοενοχοποίηση κατά παράβαση του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ, του άρθρου 14 του Διεθνούς Συμφώνου για Νομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, του άρθρου 10 της Οικουμενικής Διακήρυξης για Ανθρώπινα Δικαιώματα και του άρθρου 67 του Καταστατικού της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, η ΜΑ2, δήλωσε ότι δεν γνωρίζει περί των Ποινικών διαδικασιών. Ακολούθησε σειρά ερωτήσεων σε σχέση με τις περιόδους κράτησης και τα ποσοστά καταδίκης στα ποινικά Δικαστήρια της Κίνας, με τον κ. Πελεκάνο να υποβάλλει ότι μεταξύ των ετών 2013-2020 το ποσοστό καταδικών έφτασε μέχρι και το 99.4-99.6%, και ότι οι Δικαστές, οι Εισαγγελικές αρχές, τα όργανα δημόσιας ασφάλειας, και οι δικηγόροι δεν μπορούν να είναι ουσιαστικά ανεξάρτητοι φορείς αφού, δηλώνουν υποχρεωτικά, δυνάμει των προνοιών του Συντάγματος της αιτούσας χώρας, υποταγή και πίστη στην ηγεσία του Κουμμουνιστικό Κόμματος, με την μάρτυρα να μην μπορεί να τοποθετηθεί επί των εισηγήσεων του.

Μ.Α3, Ανδρέας Κυριακίδης, προϊστάμενος της μονάδας Διεθνούς Συνεργασίας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ανέφερε στα πλαίσια της κυρίως εξέτασής του ότι, μετά την ολοκλήρωση της μαρτυρίας της Μ.Α 2 και την φανέρωση των υπερασπιστικών γραμμών του εκζητούμενου, ζητήθηκε από την Νομική Υπηρεσία όπως οι Κινεζικές Αρχές προσφέρουν απαντήσεις σε συγκεκριμένα ερωτήματα, τα οποία ετοίμασε η Νομική Υπηρεσία. Την σχετική Έκθεση/ Απάντηση των Κινέζων Εμπειρογνωμόνων κατέθεσε στην Κινεζική Γλώσσα, ως **Τεκμήριο 11** με καλυπτική επιστολή ημερομηνίας 7.9.21, ενώ επί αυτής επισυνάπτετο η μετάφραση της στην Αγγλική.

Δήλωσε αντεξεταζόμενος ότι, με βάση το τεκμήριο της κανονικότητας και της νομιμότητας, το περιεχόμενο της Έκθεσης δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Αντεξετάστηκε εκτενώς ο μάρτυρας επί του περιεχομένου αλλά και συνθηκών που οδήγησαν στην σύναψη της μεταξύ των κρατών Διμερούς Συμφωνίας, με τον ΜΑ3 να απαντά ότι ο ίδιος δεν είναι το αρμόδιο πρόσωπο για να κρίνει τα νομοθετήματά που θεσπίζονται από την Βουλή των Αντιπροσώπων, ούτε εμπίπτει εντός των αρμοδιοτήτων του όπως ζητήσει, ως η εισήγηση του κ. Πελεκάνου ανεξάρτητη εμπειρογνωμοσύνη σε σχέση με το καθεστώς που ισχύει στην αιτούσα χώρα και την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε αυτήν, προ της εξέτασης του αιτήματος.

Υπέδειξε ο συνήγορος υπεράσπισης ότι επί του Αγγλικού Κειμένου του αιτήματος (**Τεκμήριο 4, σελ. 8,9 και 15**) γίνεται αναφορά σε καταθέσεις που λήφθηκαν την 28.2.21, γεγονός που φανερώνει το μη γνήσιο του αφού η ημερομηνία σύνταξης του είναι προγενέστερη και δη, 19.2.21. Αντίστοιχη θέση προώθησε και σε ότι αφορά στις ημερομηνίες που καταγράφονταν επί των σελίδων 7-9 και 12 του Ελληνικού Κειμένου. Θέση του μάρτυρα ήταν ότι ενδεχομένως να πρόκειται για αστοχία στην μετάφραση, ενώ σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν προσπάθεια ψευδολογίας εκ μέρους της αιτούσας χώρας. Υπέδειξε ο κ. Πελεκάνος, τα **Τεκμήρια προς Αναγνώριση Α μέχρι Στ'** στον μάρτυρα, που αφορούν Εκθέσεις των Ηνωμένων Εθνών, Δηλώσεις δεόντως υπογεγραμμένες από πλειάδα Ευρωπαϊκών Χωρών απευθυνόμενες προς τα Η.Ε και Παρατηρήσεις Εμπειρογνομόνων των Η.Ε σε σχέση με τα βασανιστήρια, την διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κίνα και την μη συμμόρφωση της τελευταίας με τις υποχρεώσεις της σύμφωνα με τις Διεθνείς Συμβάσεις, έγγραφα που εκδόθηκαν μεταξύ των ετών 2020-2022, με τον μάρτυρα να απαντά ότι, επί των εν λόγω ζητημάτων η Κρατική αρχή ζήτησε, και έλαβε απαντήσεις από την Αιτούσα Χώρα.

Η κα. Μαρία Μούντη, κατέθεσε ως **ΜΑ 5** στην διαδικασία προσκομίζοντας και καταθέτοντας ως **Τεκμήριο 19** την Ρηματική Διακοίνωση της Κινεζικής Πρεσβείας εκ μέρους της Κινεζικής Κυβέρνησης, ημερομηνίας 20.10.21 η οποία αποτελεί την διαβεβαίωση της αιτούσας χώρας ότι σε περίπτωση έκδοσης, ο εκζητούμενος: «will not be proceeded against or subject to the execution of sentence in China for any offence committed by him before his extradition other than that for which the extradition is granted» καθώς και ότι, «The People's Republic of China guarantees that Ma Chao will not be subject to torture or other cruel, inhuman or degrading punishments during trial and imprisonment after being extradited».

Η μάρτυρας συμφώνησε με την θέση του κ. Πελεκάνου ότι το έγγραφο φαίνεται να ετοιμάστηκε από την Πρεσβεία της Κίνας στην Κύπρο, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την σφραγίδα που υπάρχει επί αυτής, ως επίσης συμφώνησε με την θέση ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου αναφέεται η ανάγκη για παροχή περαιτέρω ή επιπλέον διαβεβαιώσεων με σκοπό την αξιολόγηση τους, και αυτό συμβαίνει συνήθως, ως και η σύσταση των Ηνωμένων Εθνών, σε περιπτώσεις όπου, ενδεχομένως να υπάρχουν υποψίες ή στοιχεία είτε για συστηματική παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εκάστοτε αιτούσα χώρα ή εξάσκηση βασανιστηρίων. Απέρριψε δε

την θέση ότι το εν λόγω έγγραφο, καμία νομική και δεσμευτική ισχύ έχει σε ότι αφορά την Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας. Σε ερώτηση αν υπάρχει μηχανισμός παρακολούθησης περί ουσιαστικής και πρακτικής εφαρμογής των εν λόγω διαβεβαιώσεων στην περίπτωση του εκζητούμενου, νοουμένου ότι αυτός τελικώς εκδοθεί, η απάντηση ήταν ότι δεν γνωρίζει όμως θα μπορούσε να θέσει τον εν λόγω προβληματισμό στους ανωτέρους της.

E2. Αξιολόγηση MA1- MA3 και MA5:

Το Δικαστήριο θα αξιολογήσει πρώτα την προσκομισθείσα μαρτυρία σε συνάρτηση με το κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 της Συμφωνίας, η σωρευτική πλήρωση των οποίων αποτελεί προαπαιτούμενο για την ένταξη και εξέταση της παρούσας υπόθεσης εντός του δικαιοδοτικού πλαισίου του Δικαστηρίου.

Προσεγγίζοντας το έργο της εξέτασης και αξιολόγησης της μαρτυρίας, έχω κατά νου ότι αυτή γίνεται υπό την αίρεση του περιορισμένου εύρους και σκοπού της παρούσας διαδικασίας. Ο σκοπός είναι μόνο να υποβοηθηθεί το Δικαστήριο, όταν αποφασίζει, κατά πόσο πληρούνται οι τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις του Νόμου και της νομολογίας, ώστε να επιτρέπεται η έκδοση του ενώπιον του Δικαστηρίου, προσώπου. Το έργο του Δικαστηρίου στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας δεν είναι να αποφασίσει για την ενοχή ή την αθωότητα του εν λόγω ατόμου, ούτε και να αξιολογεί σε βάθος τη μαρτυρία για να καταλήξει σε ευρήματα (βλ. Αναφορικά με την αίτηση του Serge Efimov (2009) 1 A.A.D. 326). Το δε Δικαστήριο, απλώς τη σχολιάζει (Natalia Kononova, Πολιτική Έφεση Αρ. 436/2011, 30.9.2015).

Εξετάζοντας και αξιολογώντας, με βάση τις πιο πάνω παραμέτρους, την μαρτυρία των M.A 1-3 και 5 το Δικαστήριο την αποδέχεται ως αληθή και επομένως την κάνει αποδεκτή. Η μαρτυρία όλων των μαρτύρων δόθηκε ενόρκως και η αξιολόγηση τους έγινε λαμβανομένου υπόψη του περιορισμένου εύρους και σκοπού της παρούσας διαδικασίας. Η μαρτυρία τους κινήθηκε στα πλαίσια των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων τους, ενώ παρά την επίπονη, αλλά στοχευμένη, ομολογουμένως, αντεξέταση τους, δεν κλονίσθηκε, και αυτό επειδή η εμπλοκή των σε ότι αφορά την παρούσα διαδικασία περιορίστηκε ουσιαστικά στην εξέταση του κατά πόσον

πληρούνταν οι προϋποθέσεις του Νόμου και της Συμφωνίας για προώθηση της υπό κρίση αίτησης.

Το κατά πόσον δε οι ΜΑ2 και ΜΑ3 όφειλαν, ως η εισήγηση του κ. Πελεκάνου, όπως εξετάσουν προ της παρουσίασης του αιτήματος δια έγκριση, με την Υπουργό Δικαιοσύνης, κατά πόσον υφίστατο πράγματι κίνδυνος ή πραγματικό ενδεχόμενο όπως επηρεαστούν τα ανθρώπινα δικαιώματα του εκζητούμενου σε περίπτωση έκδοσης του, δυνάμει των προνοιών των άρθρων 3 και 4 της Σύμβασης, θα απασχολήσει το Δικαστήριο κατωτέρω, και δη στο **Σημείο Ι'** της παρούσας απόφασης.

Η παρουσιασθείσα εκ μέρους της Κρατικής Αρχής μαρτυρία υποστηρίζεται από τα σχετικά έγγραφα που έχουν κατατεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου. Όπως προκύπτει από την εξουσιοδότηση της Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης (**Τεκμήριο 3**), αλλά και από το **Τεκμήριο 4**, το αίτημα για έκδοση του εκζητούμενου στη Κίνα, υποβλήθηκε γραπτώς μέσω της διπλωματικής οδού, δηλαδή απεστάλη μέσω του Υπουργείου Δημόσιας Ασφάλειας της Κίνας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πληρείται συνεπώς η προϋπόθεση του **άρθρου 6 της Συμφωνίας**. Από την ενώπιον του Δικαστηρίου μαρτυρία έχει διαφανεί ότι, το αίτημα (**Τεκμήριο 4**) καταγράφει ρητώς το όνομα της αιτούσας αρχής, ενώ στα επισυναπτόμενα σε αυτό έγγραφα, αποτυπώνεται το όνομα, φύλο, εθνικότητα, ηλικία, ενώ γίνεται περιγραφή της επαγγελματικής δραστηριότητας του φυγοδίκου, με το πρόσωπο του να απεικονίζεται σε επίσης επισυναπτόμενη επί του αιτήματος, φωτογραφία. Το αίτημα, είναι μεταφρασμένο από την Κινεζική στην Αγγλική αλλά και στην Ελληνική Γλώσσα, επισυνάπτονται δε αντίγραφα της Κόκκινης Ειδοποίησης, της απόφασης Έγκρισης της Σύλληψης και του Εντάλματος Σύλληψης που εκδόθηκε στην Κίνα, εναντίον του, ενώ πληρούνται οι προϋποθέσεις ως προς τα **σημεία (γ) μέχρι και (ε) του άρθρου 7**, αφού στο αίτημα επισυνάπτεται έκθεση των γεγονότων του αδικήματος, συμπεριλαμβανομένων του χρόνου, τρόπου και τόπου διάπραξης των αδικημάτων, των άρθρων που ποινικοποιούν τις συγκεκριμένες πράξεις, και την προθεσμία παραγραφής του αδικήματος.

Ε.3 Εισήγηση ότι Ενώπιον του Δικαστηρίου δεν εκκρεμεί Ένταλμα Σύλληψης

Υπήρξε εισήγηση από μέρους της Υπεράσπισης ότι, το Δικαστήριο δεν έχει ενώπιον του ένα έγκυρο Ένταλμα Σύλληψης, δυνάμει του περιεχομένου του **Τεκμηρίου 4**, αλλά Διάταγμα κράτησης του, γεγονός ανεπίτρεπτο, και συνεπώς δεν έχει εκπληρωθεί η διαδικαστική προϋπόθεση που θέτει το **άρθρο 7(2)(α)** της Σύμβασης. Το εν λόγω άρθρο προνοεί ότι: «το αίτημα έκδοσης .... συνοδεύεται από αντίγραφο του εντάλματος σύλληψης που εκδόθηκε από την αρμόδια αρχή του αιτούντος κράτους».

Προς επίρρωση της εισήγησης της, η υπεράσπιση παρέπεμψε στα **Επισυναπτόμενα των συνοδευτικών εγγράφων έκδοσης, με αριθμούς 2 και 3 (Μέρος του Τεκμηρίου 4)**. Στο **Επισυναπτόμενο 2** καταγράφονται τα εξής:

«With Reference to your request dated on 13.8.20[...] for approval of the arrest of the suspect Ma Chao, this Procuratorate has reviewed it and considered that Ma Chao is suspected of the crime of fraudulent fund-raising and satisfies the conditions of arrest set forth in Article 81 of the Criminal Procedure Law of the People's Republic of China. This Procuratorate hereby approves your request to arrest the suspect Ma Chao. You shall enforce this decision immediately in accordance with law, and inform this Procuratorate of enforcement details within three days».

Ο **Περί Ποινικής Δικονομίας Νόμος του 2018** κατατέθηκε στην διαδικασία ως **Τεκμήριο 16** από τον MA4. Παραθέτω τις πρόνοιες του άρθρου, στην Αγγλική Γλώσσα, ως αυτές αποτυπώνονται στο εν λόγω Τεκμήριο.

«81. Where there is evidence to prove the facts of a crime and a criminal suspect or defendant may be sentenced to imprisonment or a heavier punishment, if residential confinement is insufficient to prevent any of the following dangers to society, the criminal suspect or defendant shall be arrested:

- (1) The criminal suspect or defendant may commit a new crime
- (2) There is an actual danger to national security, public security, or social order
- (3) The criminal suspect or defendant may destroy or forge evidence, interfere with the testimony of a witness, or make a false confession in collusion;
- (4) The criminal suspect or defendant may retaliate against a victim, informant or accuser or
- (5) The criminal suspect or defendant attempts to commit suicide or escape

In the process of approving or deciding an arrest, the nature and circumstances of the suspected crime, the admission of guilt, and the acceptance of punishment, amongst others, of a criminal suspect or defendant shall be considered as factors of a possible danger to society.

Where there is evidence to prove the facts of the crime and a criminal suspect or defendant may be sentenced to a fixed-terms imprisonment of 10 years or a heavier

punishment or there is evidence to prove the facts of a crime and a criminal suspect or defendant who once committed an intentional crime or has not been identified may be sentenced to imprisonment or a heavier punishment, the criminal suspect or defendant shall be arrested».

Παραπέμποντας επίσης στο περιεχόμενο του **Επισυναπτόμενου 3**, εισηγήθηκε η υπεράσπιση ότι, η διαταγή που καταγράφεται σε αυτήν προσομοιάζει και /ή μπορεί να θεωρηθεί ανάλογη, της διαδικασίας που ακολουθείται στην Δημοκρατία περί διαταγής για κράτηση υπόδικου προσώπου, αφού σε αυτήν εμπεριέχονται, τέτοια, αντίστοιχα στοιχεία.

Στο **Επισυναπτόμενο 3** καταγράφονται τα εξής:

«Pursuant to Article 80¹ of the Criminal Procedure Law of the People's Republic of China, as approved by the People's Procuratorate of Daoli District, this Bureau hereby carries out the arrest of Ma Chao [...] who is suspected of the crime of fraudulent fund-raising and sends him to Detention Center of Daoli District for custody».

Μελέτη του περιεχομένου των προαναφερθέντων εγγράφων, σε συνάρτηση με την ενώπιον του Δικαστηρίου μαρτυρία (βλ. ειδικότερα μαρτυρία της MA2, πρακτικά ημερ 17.6.21 σελ.27) φανερώνει ότι η έκδοση των ενταλμάτων σύλληψης στην ΛΔΚ εκδίδεται από την «αρμόδια αρχή του κράτους», η οποία είναι τα όργανα ασφαλείας μαζί με την Εισαγγελία.

Το γεγονός ότι υπάρχει διαφορά μεταξύ του τι καθορίζεται στην Δημοκρατία ως «αρμόδια αρχή» με το τι καθορίζεται στην ΛΔΚ ως τέτοια, δεν μπορεί αβίαστα να οδηγήσει σε αποδοχή της θέσης της Υπεράσπισης ότι δεν πληρείται η προϋπόθεση του άρθρου 7(2)(α) της Συμφωνίας, ειδικότερα από την στιγμή που το παρουσιασθέν ενώπιον του Δικαστηρίου έγγραφο του εντάλματος Σύλληψης, στο **Τεκμήριο 4**, έχει εκδοθεί από την «αρμόδια» εις την ΛΔΚ, αρχή.

Πέραν των ως άνω, παρά το γεγονός ότι η διατύπωση του άρθρου 81 μέχρι την φράση της δεύτερης παραγράφου που τελειώνει σε «danger to society» ενδεχομένως να προσομοιάζει με τις προϋποθέσεις που εξετάσει ένα εθνικό Δικαστήριο στα πλαίσια αιτήματος για κράτηση υπόδικου προσώπου, η δεύτερη παράγραφος του άρθρου, προνοεί για τη σύλληψη ατόμου όταν το αδίκημα που αντιμετωπίζει ενδεχομένως να φέρει ποινή φυλάκισης πέραν των δέκα (10 ετών). Σύμφωνα δε με το **άρθρο 192 του Ποινικού Κώδικα της ΛΔΚ**, η μέγιστη ποινή που ενύεχομένως επιβληθεί στον εκζητούμενο, σε περίπτωση που αυτός κριθεί ένοχος από Δικαστήριο στην αιτούσα χώρα, είναι η ισόβια κάθειρξη.

¹ Article 80 CPL (2018): «The arrest of a criminal suspect or defendant must be subject to the approval of a people's procuratorate or a decision of a people's court and be executed by a public security authority».

Ως λέχθηκε στην απόφαση **Μελά (Αρ 3)(1998) 1(Γ) Α.Α.Δ 1199** αλλά προκύπτει σαφώς και από το άρθρο 7(2)(α) της Συμφωνίας, απαιτείται όπως μαζί με την αίτηση έκδοσης παρουσιαστεί αντίγραφο του εντάλματος σύλληψης. Από αυτό εξυπακούεται ότι δεν απαιτείται η κατάθεση του αρχικού εντάλματος σύλληψης. Ως δε προκύπτει από τον Δικαστικό Λόγο στην **Petron v. Διευθυντή Κεντρικών Φυλακών (1996) 1(B) Α.Α.Δ 856**, η κρίση περί του κατά πόσο ένα έγγραφο αποτελεί το απαιτούμενο από το Νόμο «ένταλμα» θα πρέπει να γίνεται στην βάση του συνόλου του περιεχομένου του, και με ερμηνεία της σχετικής περί Εκδόσεως Νομοθεσίας, υπό το πνεύμα που αναφέρθηκε ανωτέρω, ασχέτως της δομής και του τρόπου σύνταξης του (υπογράμμιση του Δικαστηρίου).

Έτσι, στην προαναφερθείσα υπόθεση κρίθηκε ότι, ενόψει του συνολικού περιεχομένου του εγγράφου όπου αναφέρονταν όλα τα αδικήματα τα οποία κατ' ισχυρισμό διέπραξε ο εκζητούμενος και για τα οποία εκκρεμούσαν κατηγορίες εναντίον του, το γεγονός ότι υπήρχε εισήγηση όπως αυτός τεθεί υπό κράτηση για να του επιβληθεί πρόστιμο και να τιμωρηθεί για τη διαφυγή του προς αποφυγή της ποινικής διαδικασίας, δεν επηρέασε την κρίση ότι αυτό, αποτελούσε, το απαιτούμενο ένταλμα σύλληψης. Στην **Petron v. Διευθυντή Κεντρικών Φυλακών (1996) 1(A) Α.Α.Δ 535** αναφέρθηκε ότι, γενικώς τιθέμενοι ισχυρισμοί, οι οποίοι παραμένουν ατεκμηρίωτοι, δεν είναι ικανοί για να ανατρέψουν το τεκμήριο της νομιμότητας του εντάλματος σύλληψης. Στην **Makushin (Αρ.2) (2012) 1(A) Α.Α.Δ 567**, έγινε επανάληψη των πιο πάνω αρχών, με το Δικαστήριο να προσθέτει ότι, ακόμη και ο τίτλος που φέρει ένα τέτοιο έγγραφο δεν έχει ιδιαίτερη σημασία. Ούτε και το λεκτικό του εντάλματος ενέχει ιδιαίτερη σημασία ούτε και είναι απαραίτητο να συνάδει με τον τρόπο που εκδίδονται ανάλογα εντάλματα σύλληψης στην Δημοκρατία (βλ. **Sergeevna (Αρ. 1) (2012) 1(B) Α.Α.Δ 1373**). Τέλος, στην **Atapina (2002) 1(B) Α.Α.Δ 1208**, επικυρώθηκε η πρωτόδικη απόφαση σύμφωνα με την οποία, με δεδομένο ότι δεν είχε τεθεί υπό αμφισβήτηση η νομιμότητα και η ισχύς των εγγράφων (περιλαμβανομένου του ότι είχαν εκδοθεί κατά τους τύπους που καθορίζονταν από τη νομοθεσία του Αιτούντος κράτους), τα οποία είχαν τεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου (ανάμεσα σε αυτά και το ένταλμα σύλληψης), κρίθηκε ότι αυτά πληρούσαν τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο της Σύμβασης.

Για τους πιο πάνω λόγους, η εισήγηση της Υπεράσπισης, πίπτει, και συνεπώς απορρίπτεται.

Ε4. Διττό Αξιόποινο

Από την πιο πάνω προσκομισθείσα μαρτυρία, έχει καταδειχθεί κατά την κρίση του Δικαστηρίου και το **διττό αξιόποινο** των κατ'ισχυρισμόν πράξεων του εκζητούμενου, συμφώνως του **άρθρου 2 της Σύμβασης**. Η νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου επιβεβαιώνει ότι το κριτήριο, κατά την απόφαση έκδοσης φυγοδίκου,

δεν είναι το κατά πόσο το αδίκημα που αναφέρεται στο αλλοδαπό ένταλμα σύλληψης είναι ουσιαστικά παρόμοιο με αδίκημα του ημεδαπού δικαίου δυνάμει του ημεδαπού νόμου, αλλά ότι η συμπεριφορά του φυγόδικου θα συνιστούσε αδίκημα σύμφωνα και με το ημεδαπό δίκαιο (βλ. Γενικός Εισαγγελέας *v. Vyachyslav Shimkevich*, Πολ. Εφ. 235/2012, ημερ. 30.3.2017, *Hachem (1991) 1 A.A.Δ. 723, Petrov (1996) 1 A.A.Δ 535*). Γνώμονας προσδιοριστικός των αδικημάτων στην Δημοκρατία, αποτελεί η Υπουργική Εξουσιοδότηση, σε συνάρτηση με τα αναφερόμενα και καθοριζόμενα στην αίτηση γεγονότα και το Νόμο του αιτούντος κράτους. Τα αδικήματα που προσδιορίζονται στην εξουσιοδότηση, δεν είναι απαραίτητο να συμπίπτουν στα τυπικά τους στοιχεία με εκείνα που αναγράφονται στο ένταλμα σύλληψης.

Στην Γενικός Εισαγγελέας *v. Κονοvalona*, Πολιτική Έφεση Αρ. 436/2011, ημερ. 30.9.15, επαναλήφθηκε ότι καθοριστικό για την έκδοση φυγόδικου είναι το δίκαιο της χώρας από την οποία ζητείται η έκδοση σε συσχέτισμό με τα αδικήματα που στοιχειοθετεί η μαρτυρία, τηρουμένου του στοιχείου της διπλής εγκληματικότητας, το οποίο είναι πάντα αλληλένδετο με το χρόνο διάπραξης του εγκλήματος. Λέχθηκε επίσης ότι το γεγονός ότι η συμπεριφορά που καταλογίζεται από τις Δικαστικές Αρχές της Αιτούσας χώρας στον εκζητούμενο συνιστά κολάσιμη πράξη κατά το ποινικό δίκαιο αυτής, δεν είναι θέμα που τίθεται προς εξέταση εφόσον εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Δικαστικών Αρχών της αιτούσας χώρας. Ως εκ τούτου, το ότι η εν λόγω συμπεριφορά κατά το δίκαιο της εν λόγω χώρας είναι κολάσιμη θα πρέπει να θεωρείται από το Δικαστήριο δεδομένη.

Σύμφωνα με την Υπουργική εξουσιοδότηση (Τεκμήριο 3), η κατ' ισχυρισμό, συμπεριφορά του εκζητούμενου, τιμωρείται ποινικά και στην Δημοκρατία, δυνάμει των προνοιών των άρθρων 255 (ορισμός κλοπής), 262 (ποινή κλοπής) 297 (ορισμός ψευδών παραστάσεων), 298 (εξασφάλιση αγαθώς με ψευδείς παραστάσεις), 302 (συνομωσία προς καταδολίευση), 333 (καταρτισμός πλαστού εγγράφου), 334 (πρόθεση καταδολίευσης), και 371 (συνομωσία προς διάπραξη κακούργηματος) του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154, αδικήματα, τα οποία επιφέρουν ποινή φυλάκισης άνω του ενός έτους (Άρθρο 2(α) Νόμου 12 (III)/19). Ως εκ τούτου, οι προϋποθέσεις του εν λόγω άρθρου έχουν ικανοποιηθεί. Η μαρτυρία για το ποινικά κολάσιμο των φερόμενων πράξεων του στη αιτούσα χώρα, δεν κρίνεται επί της ουσίας της από το Δικαστήριο. Το Δικαστήριο αντικρίζει το ζήτημα στη βάση του πιθανού τεκμηρίου

ενοχής κατ' αντιστοιχία με το τι αναμένεται να εξεταστεί στις προανακρίσεις κατά το άρθρο 94 του Κεφ. 155, (βλ. **Suray (2011) 1(A) A.A.Δ 453**). Η ενοχή ή μη του εκζητούμενου αφορά την αιτούσα χώρα κατά τις εκεί λαμβανόμενες διαδικασίες και το αποδεικτικό δίκαιο.

Είναι αυταπόδεικτο από το περιεχόμενο της προαναφερθείσας μαρτυρίας ότι τα φερόμενα ως διαπραχθέντα στην αιτούσα χώρα αδικήματα, τιμωρούνται ποινικώς και στην Δημοκρατία. Στην υπό κρίση υπόθεσή, το στοιχείο αυτό συνεπώς, ικανοποιείται.

Ε5. Εισηγήση Υπεράσπισης περί μη Ύπαρξης των Αρχών της Αμοιβαίας Αναγνώρισης και Εμπιστοσύνης στην παρούσα Υπόθεση

Αποτέλεσε θέση της της Υπεράσπισης κατά το στάδιο των αγορεύσεων ότι από την στιγμή που η αιτούσα χώρα δεν είναι μέλος της ΕΣΔΑ, το Δικαστήριο οφείλει να εξετάσει με περισσή προσοχή το παρόν αίτημα, αφού εκλείπει ουσιαστικά από την παρούσα υπόθεση το δεδομένο ότι το αιτούν κράτος εκπληρώνει, ότι μπορεί να εκπληρώσει και ότι θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του συμφώνως των προνοιών της Συμφωνίας. Η Κρατική Αρχή συνεπώς, εισηγήθηκε ο κ. Πελεκάνος είχε υποχρέωση, όπως παρουσιάσει ανεξάρτητη εμπειρογνωμοσύνη, αμερόληπτη και αντικειμενική ως προς την γενική κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που επικρατεί στην αιτούσα χώρα, ούτως ώστε να έχει εκπληρώσει η Δημοκρατία το καθήκον της όπως παρουσιάσει ενώπιον του Δικαστηρίου ένα πλήρες και αιτιολογημένο αίτημα, το οποίο να είχε και ως υπόβαθρο του την ύπαρξη του μαχητού τεκμηρίου περί αμοιβαίας αναγνώρισης και εμπιστοσύνης, καταδεικνύοντας ότι οι αντίστοιχες εθνικές έννομες τάξεις της ΛΔΚ είναι σε θέση να παρέχουν ισοδύναμη και αποτελεσματική προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, που αναγνωρίζονται σε επίπεδο Ένωσης, ιδίως δε στον Χάρτη. Το εν λόγω επιχείρημα θα εξεταστεί πιο κάτω στην παρούσα απόφαση, και δη στο **σημείο I** αυτής. Σε αυτό το στάδιο, μπορεί να λεχθεί ότι η συνυπόγραφή από τα δύο κράτη της Συμφωνίας δείχνει την κατ' αρχή ύπαρξη της αναγκαίας αμοιβαιότητας και εμπιστοσύνης μεταξύ τους.

ΣΤ. Υπερασπιστικές Γραμμές Εκζητούμενου.

Υπήρξε θέση της υπεράσπισης ότι σε περίπτωση έκδοσης του, ο εκζητούμενος μετά βεβαιότητας θα υποβληθεί σε βασανιστήρια, εξευτελιστική και απάνθρωπη μεταχείριση, δεν θα τύχει δίκαιης δίκης και θα τεθεί υπό αυθαίρετη και παρατεταμένη κράτηση, κατά παράβαση των άρθρων 3,5 και 6 της ΕΣΔΑ, τόσο λόγω της γενικής κατάστασης βίας που υφίσταται στην ΛΔΚ, ως αυτή αποτυπώθηκε στην πρόσφατη Απόφαση του ΕΔΑΔ (βλ. *Liu v Poland Προσφυγή υπ'αρ. 37010/18 ημερ. 6.10.22*)- που αφορούσε έκδοση Κινέζου υπηκόου, αλλά και λόγω των προσωπικών του περιστάσεων.

Σημειώνεται ότι οι Υπερασπιστικές γραμμές εδράζονται επί των προνοιών του άρθρου 3 της Συμφωνίας και ειδικότερα των υποπαραγράφων (β), (δ) και (θ), οι οποίες προνοούν ως ακολούθως.

«Το αίτημα έκδοσης θα απορρίπτεται εάν

- (α) το Συμβαλλόμενο Μέρος από το οποίο ζητείται η έκδοση κρίνει ότι το αδίκημα για το οποίο ζητείται η έκδοση είναι πολιτικό αδίκημα, ή το εν λόγω Συμβαλλόμενο Μέρος έχει παραχωρήσει άσυλο στο πρόσωπο στο οποίο αφορά η αίτηση έκδοσης. Εν τούτοις, αδικήματα τρομοκρατίας ή αδικήματα μη θεωρούμενα ως πολιτικό αδικήματα δυνάμει οποιοσδήποτε σύμβασης στην οποία και τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη είναι συμβαλλόμενα μέρη δεν θα κρίνονται ως πολιτικά αδικήματα -
- (β) το Συμβαλλόμενο Μέρος από το οποίο ζητείται η έκδοση έχει ουσιαστικούς λόγους να πιστεύει ότι το αίτημα έκδοσης υποβάλλεται για σκοπούς δίωξης ή τιμωρίας προσώπου λόγω της φυλής, του φύλου, της θρησκείας, της εθνικότητας ή των πολιτικών του πεποιθήσεων, ή ότι η θέση του προσώπου αυτού σε δικαστική διαδικασία θα επηρεαστεί δυσμενώς για σποιονδήποτε από τους λόγους αυτούς
- (γ) το αδίκημα για το οποίο ζητείται η έκδοση συνιστά μόνο στρατιωτικό αδίκημα
- (δ) η έκδοση του εκζητούμενου προσώπου αντίκειται στις θεμελιώδεις αρχές του εφαρμοστέου δικαίου του Συμβαλλόμενου Μέρους από το οποίο ζητείται η έκδοση
- (ε) το εκζητούμενο πρόσωπο είναι υπήκοος του Συμβαλλόμενου Μέρους από το οποίο ζητείται η έκδοση
- (στ) το εκζητούμενο πρόσωπο προστατεύεται απο ασυλία, σύμφωνα με τους νόμους οτισσοδήποτε εκ των Συμβαλλομένων Μερών, αναφορικά με τη δίωξη ή την έκτιση της ποινής για οπωσδήποτε λόγο συμπεριλαμβανομένων της παραγραφής ή της απονομής χάριτος
- (η) το Μέρος στο το οποίο ζητείται η έκδοση έχει ήδη εκδώσει τελική απόφαση ή έχει παύσει ποινικές διαδικασίες εναντίον του εκζητουμένου προσώπου αναφορικά με το αδίκημα για το οποίο ζητείται η έκδοση
- (θ) υπάρχουν ουσιαστικοί λόγοι να πιστεύεται ότι το εκζητούμενο πρόσωπο θα υποβληθεί σε βασανιστήριο ή άλλη βάνουση, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία στο κράτος που ζητά την έκδοση

0) το αίτημα έκδοσης υποβάλλεται μετά απο απόφαση που εκδόθηκε ερήμην του προσώπου που εκζητείται στο κράτος το οποίο ζητεί την έκδοση εκτός εάν το τελευταίο δίδει εγγυήσεις ότι το πρόσωπο που εκζητείται θα έχει την ευκαιρία να επανεκδικαστεί η υπόθεση στην παρουσία του.

Σημειώνεται ότι το βάρος απόδειξης των θέσεων και ισχυρισμών του εκζητούμενου φέρει αποκλειστικά ο ίδιος, με το επίπεδο απόδειξης τέτοιων ισχυρισμών να μην είναι άλλο από αυτό που ισχύει σε ποινική διαδικασία όταν το βάρος απόδειξης ενός ισχυρισμού το φέρει ο κατηγορούμενος. Και αυτό, όπως είναι γνωστό, απρσιείται στη βάση του ισοζυγίου των πιθανοτήτων ώστε σ' ότι αφορά τη διαδικασία έκδοσης φυγοδίκου να δίνεται περιεχόμενο στην έννοια του όρου «ουσιαστικοί λόγοι» που προνοείται από τα άρθρα 3 (β) και (θ) της Συμφωνίας για τη μη έκδοση του.

ΣΤ 1. Μαρτυρία Επί των Θέσεων του Εκζητούμενου

Έχοντας φανερώσει από την αρχή της διαδικασίας ο εκζητούμενος τις υπερασπιστικές του θέσεις, θέση παραδεκτή από την Κρατική Αρχή (βλ. αγορεύσεις σελ. 31) η τελευταία προσκόμισε μαρτυρία σε σχέση με τις βάσεις του νομικού συστήματος της ΛΔΚ. Προς τούτο ετοιμάστηκε από πενταμελή ομάδα ακαδημαϊκών ειδικών στην Κινεζική Νομοθεσία, σχετική έκθεση εμπειρογνωμοσύνης (Τεκμήριο 11) δεόντως μεταφρασμένη στην Αγγλική και Ελληνική ως Τεκμήρια 13 Α και Β, η οποία παρουσιάστηκε από τον ΜΑ4, Κινέζο Ακαδημαϊκό.

Μαρτυρία ΜΑ4 / Κινέζοι Εμπειρογνώμονες:

(Τα ονόματα των Εμπειρογνομόνων κατόπιν παράκλησης των συνηγόρων δεν θα αποτυπώνονται στην ολότητα τους στα πρακτικά της διαδικασίας και στο κείμενο της απόφασης).

Ο Μ.Α 4, Η.Φ, είναι καθηγητής και επιβλέπων διδακτορικών φοιτητών στην Νομική Σχολή του Πανεπιστήμιο του Πεκίνου. Κατέθεσε το Βιογραφικό του Σημείωμα ως Τεκμήριο 12. Είναι ο Διευθυντής του Κέντρου Ερευνών του Ρωμαϊκού και Σύγχρονου Αστικού Δικαίου, ενώ μεταξύ άλλων, κατέχει την θέση του Αντιπροέδρου της Κινεζικής Εταιρείας Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου, και της Διεθνούς Εταιρείας Ποινικού Δικαίου. Παράλληλα, υπηρετεί ως μέλος την Συμβουλευτικής Επιτροπής Εμπειρογνομόνων της Ανώτατης Εισαγγελίας του Λαού. Έχει εκδώσει περί των δεκαπέντε(15) συγγραμμάτων, επί γενικών θεμάτων δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και ζητημάτων που άπτονται της έκδοσης φυγοδικων. Έχει επίσης διατελέσει στην θέση του Γενικού Επιθεωρητή και Ανώτερου Συμβούλου στο Υπουργείο Δικαιοσύνης

της Κίνας. Η Έκθεση Εμπειρογνωμοσύνης συνυπογράφεται από τον MA4 και τέσσερις άλλους καθηγητές συναδέλφους του, όλοι υπό την εποπτεία του, στο Τμήμα Ερευνών του Διεθνούς Ποινικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο του Πεκίνου με επικεφαλή τον ίδιο. Υιοθέτησε το περιεχόμενο της Έκθεσης του ως οι απαντήσεις που έδωσε το συγκεκριμένο σώμα στις ερωτήσεις που τέθηκαν σε αυτούς από την Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

Οι ερωτήσεις που τέθηκαν από την Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας αφορούσαν στην επεξήγηση του κατά πόσον η Κίνα αποτελεί ένα ολοκληρωτικό σύστημα, την ποιότητα των ασφαλιστικών δικλίδων που υπάρχουν σε ότι αφορά την διεξαγωγή μίας δίκαιης δίκης στην χώρα, κατά πόσον υφίστανται βασανιστήρια, πώς σχολιάζει η χώρα τις Αποφάσεις και Εκθέσεις της Διεθνούς Αμνηστίας των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τις ελλείψεις εγγυήσεων περί δίκαιης δίκης, το κάλεσμα που έχει λάβει η χώρα για τροποποίηση των Κινεζικών Νομοθεσιών, κατά πόσον η ποινική δομή της Κίνας βασίζεται στην απόσπαση ομολογιών μέσω βασανιστηρίων, κατά πόσον υπάρχει το δικαίωμα της μη αυτοενοχοποίησης, αν μπορεί να δοθεί βαρύτητα στις διπλωματικές εγγυήσεις που δόθηκαν, και πώς, αν καθόλου, επηρεάζει την υπόθεση του εκζητούμενου, το γεγονός ότι ασπάζεται το FLG, ήτοι, αν υφίσταται η πιθανότητα όπως σε περίπτωση καταδίκης του, επιβληθεί αυστηρότερη ποινή.

Κλήθηκαν δε να απαντήσουν στο κατά πόσον μέλη της συγκεκριμένης οργάνωσης υποβλήθηκαν σε «αναγκαστική εξαφάνιση» ή σε απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση. Τέλος, οι εμπειρογνώμονες ρωτήθηκαν αν όντως, οι συλλήψεις στην χώρα μπορούν να κρατήσουν μέχρι και 37 ημέρες, χωρίς αυτές να έχουν προηγουμένως εγκριθεί από το Δικαστήριο, ή όπως τυχόν επανεξέτασης καθώς αυτή προχωρά.

Συνοπτικά αποδιδόμενες οι θέσεις των εμπειρογνομόνων, είχαν ως ακολούθως.

Η Νομοθετική Εξουσία αποτελείται από το Εθνικό Λαϊκό Κογκρέσο και την Μόνιμη Επιτροπή. Το Κρατικό Συμβούλιο έχει τη δύναμη να σχηματίζει Διοικητικούς Κανονισμούς. Τα Λαϊκά Κογκρέσα των επαρχιών των αυτόνομων περιοχών και δήμων έχουν την δυνατότητα, ως αυτή τους δόθηκε από την Κεντρική Κυβέρνηση όπως σχηματίζουν τοπικούς κανονισμούς. Την ίδια δυνατότητα έχουν και οι εθνικές αυτόνομες περιοχές. Το Εθνικό Δίκαιο είναι η μόνη πηγή δικαίου σε σημείο όπου

ζουν εθνικές μειονότητες σε συμπαγείς κοινότητες, η δε Νομολογία δεν είναι πηγή δικαίου αλλά, οι κατευθυντήριες υποθέσεις έχουν την ίδια δεσμευτική ισχύ όπως ένα Νομοθέτημα.

Το σύστημα της Κίνας δεν είναι ολοκληρωτικό με την έννοια ότι, το 1999 η έννοια του «κράτος δικαίου» συμπεριλήφθηκε στο Σύνταγμα. Το 2017 η ΛΔΚ καθιέρωσε μία ηγετική κεντρική ομάδα ούτως ώστε να ενισχύσει την ενοποιημένη ηγεσία. Στην Κίνα είναι απαραίτητο όπως όλες οι πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες της χώρας διεξάγονται σύμφωνα με το Νόμο και δεν πρέπει να καταστρέφονται ή να παρεμποδίζονται από οποιαδήποτε ατομική θέληση. Είναι πολύ σημαντικό όπως, οι κομματικές οργανώσεις και ηγετικά στελέχη όλων των επιπέδων, λαμβάνουν θέση για την υποστήριξη των Δικαστικών οργάνων, ούτως ώστε να ασκούν τις λειτουργίες και τις εξουσίες τους ανεξάρτητα, συμφώνως του Νόμου, χωρίς να επιτρέπεται ο οποιοδήποτε επηρεασμός στις λειτουργίες τους.

Πολλά είναι τα άρθρα του Συντάγματος και του Περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου που κάνουν αναφορά στην προστασία των δικαιωμάτων «των μελών και την τιμωρία εκείνων που παραβιάζουν την ευθύτητα και τη δικαιοσύνη». Το **Άρθρο 12 της Ποινικής Δικονομίας** αναφέρει ότι «εφόσον γίνει ανάκριση για πρώτη φορά, ή επιβληθούν αναγκαστικά μέτρα από το όργανο έρευνας» τότε, ο ύποπτος έχει δικαίωμα σε δικηγόρο, ενώ αν δεν υπάρχει η οικονομική δυνατότητα, μπορεί να παρασχεθεί νομική βοήθεια, νοουμένου ότι πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Σε ποινικές υποθέσεις τα γεγονότα πρέπει να αποδεικνύονται «πέραν εύλογης αμφιβολίας» ενώ, υπάρχουν ρυθμίσεις που προνοούν για την εξαίρεση αποδεικτικών στοιχείων τα οποία συλλέγηκαν «μέσω εκβίασης για την απόσπαση ομολογίας με βασανιστήρια». Ασφαλιστική δικλείδα αποτελεί επίσης το γεγονός ότι, τα τελευταία χρόνια, «η εγγραφή ήχου και βίντεο χρησιμοποιείται ευρέως για τη διαχείριση υποθέσεων, ειδικά σε υποθέσεις με θανατική ποινή».

Δεν αποδέχεται η χώρα τα όσα της αποδίδονται από τις Εκθέσεις της Διεθνούς Αμνηστίας και του Κογκρέσου περί μη εχεγγύων για δίκαιη δίκη. Αυτό γιατί υπάρχουν οι εξής ασφαλιστικές δικλείδες.

1. Η εξουσία της επιθεώρησης, της εποπτείας, των δικηγόρων και η Δικαστική εξουσία, εκτελούνται ανεξάρτητα και περιορίζουν η μία την άλλη. Τα δημόσια όργανα ασφαλείας είναι υπεύθυνα για την επιθεώρηση την κράτηση, την εκτέλεση ποινικών

υποθέσεων απομακρυσμένης σύλληψης και πρόωρης ακρόασης. Η εποπτική επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εξουσία επιθεώρησης των υποθέσεων. Οι Λαϊκοί Δικαστές είναι υπεύθυνοι για την επιθεώρηση μερικών αυτοεπιθεωρούμενων υποθέσεων και την έγκριση απομακρυσμένων συλλήψεων. Τα Λαϊκά Δικαστήρια είναι υπεύθυνα για τις δίκες.

2. Κατά την δίκη, όλοι οφείλουν συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Συντάγματος και του Νόμου.
  3. Κανένας δεν κρίνεται ένοχος εκτός αν κριθεί ως τέτοιος από το Δικαστήριο.
  4. Οι δικηγόροι και οι Δικαστές ασκούν ανεξάρτητα τις λειτουργίες τους, όντας ελεύθεροι από παρεμβάσεις από διοικητικά όργανα, κοινωνικούς οργανισμούς και άτομα – **Σύνταγμα, άρθρα 131, 136 και άρθρο 5 της Ποινικής Δικονομίας.**
  5. Το γεγονός ότι οι δικηγόροι ασκούν νομική εποπτεία στις διαδικασίες (**Άρθρο 8 της Ποινικής Δικονομίας**), υπό την έννοια ότι μπορεί σε περίπτωση μη καταχώρησης υπόθεσης από τα όργανα ασφαλείας όπως καταγγείλει την εν λόγω παράλειψη σε ανώτερη αρχή.
  6. Το γεγονός ότι οι Δικαστικές διαδικασίες διεξάγονται δημόσια.
- Ως προς το κατά πόσον «υπάρχει έλλειψη ορισμού του τι εστί βασανιστήριο στις Κινεζικές Νομοθεσίες, και συγκεκριμένα ότι η πρόκληση ψυχικής δυσφορίας δεν περιλαμβάνεται στις μορφές βασανισμού» ο MA4 υπενθυμίζει το Δικαστήριο ότι, ως καταγράφεται και στην έκθεση, η παρούσα περίπτωση δεν αφορά την επιβολή της θανατικής ποινής. Συνεχίζει λέγοντας, (βλ. **σελ. 7 Τεκμ.13B**):

«Είτε η θανατική ποινή είναι βασανιστήριο ή όχι, αποτελεί ένα εξαιρετικά παγκόσμιο αμφιλεγόμενο ζήτημα. Η συζήτηση μας στο παρόν θέμα πρέπει να βασίζεται στον ορισμό ότι το βασανιστήριο αποτελεί μια ενέργεια απόκτησης πληροφοριών ή μιας μαρτυρίας από ένα άτομο με την πρόθεση να ιεροκαλέσει σοβαρό ψυχικό ή σωματικό πόνο, ή ταλαιπωρία. Αυτό το είδος της συμπεριφοράς, μπορεί να ειπωθεί ότι απαγορεύεται ρητά σε όλα τα σημαντικά έγγραφα στην Κίνα»....

«Η Κίνα επικύρωσε την Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων των Ηνωμένων Εθνών την 5.9.88. Ως μέλος στη Σύμβαση ενσωμάτωσε τις διατάξεις στο εγχώριο δίκαιο τηρώντας αυτές αυστηρά... Στο άρθρο 8 του Νόμου Περί Έκδοσης της ΛΔΚ ορίζεται ότι αν το άτομο που ζητά την έκδοση υπόκειται ή ενδέχεται να υπόκειται σε βασανιστήρια ή άλλη σκληρή ή απάνθρωπη μεταχείριση» τότε οι αρμόδιες αρχές της χώρας θα αρνηθούν τέτοια έκδοση. Από αυτή την διάταξη και μόνο, ο ορισμός του εγκλήματος του βασανιστηρίου

της Κίνας είναι ένα γενικό νομοθετικό μοντέλο, χωρίς να υιοθετεί τον τρόπο απαριθμητής περιγραφής «σωματικού ή ψυχικού» που υιοθετήθηκε στη Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων...»

Παρέπεμψε και στο άρθρο 123 του περί Διερμηνείας του Ανωτάτου Λαϊκού Δικαστηρίου περί της Εφαρμογής του Δικαίου της Ποινικής Δικονομίας της ΛΔΚ το οποίο ορίζει ότι:

«Οι μαρτυρίες του κατηγορούμενου που συλλέγονται με τις ακόλουθες παράνομες μεθόδους θα πρέπει να εξαιρούνται (1) οι μαρτυρίες που εκτελούνται ενάντια στη θέληση χρησιμοποιώντας βίαιες μεθόδους, όπως ξυλοδαρμό, παράνομη χρήση περιορισμών ή κακών μέσων σωματικής τιμωρίας που κάνει τον κατηγορούμενο να υποφέρει από δυσβάσταχτο πόνο (2) οι μαρτυρίες που γίνονται ενάντια στη θέληση των εναγόμενων λόγω ταλαιπωρίας από αβάσταχτο πόνο, που προέρχεται από τη χρήση απειλών, όπως βία ή σοβαρή βλάβη στα έννομα δικαιώματα και συμφέροντα τους και στους στενούς συγγενείς τους, θα πρέπει να εξαιρούνται»,

ενώ τα άρθρα 66, 67 και 64 των Κανόνων για την Ποινική Διαδικασία και των Κανονισμών για την Εφαρμογή του Νόμου περί Εποπτείας της ΛΔΚ απαγορεύουν αντίστοιχα την χρήση «σωματικής τιμωρίας ή συγκαλυμμένης σωματικής τιμωρίας με σκοπό την συλλογή αποδεικτικών στοιχείων».

Στην σελ.14 της Έκθεσης καταγράφει τα εξής σημαντικά:

«Παρόλο που οι σχετικοί Νόμοι της χώρας μας δεν έχουν θεσπίσει ειδικές διατάξεις σχετικά με συγκεκριμένη συμπεριφορά της εκβίασης ομολογίας με βασανιστήρια, τα σχετικά Δικαστικά επεξηγηματικά έγγραφα το κατέστησαν σαφές. Για παράδειγμα, η Ερμηνεία του Ανωτάτου Λαϊκού Δικαστηρίου για το Δίκαιο της Ποινικής Δικονομίας της ΛΔΚ διευκρινίζει τη χροιά «εκβίαση για απόσπαση ομολογιών με βασανιστήρια και άλλες παράνομες μεθόδους». Η δικαστική ερμηνεία επισημαίνει ότι το έγκλημα εκβίασης για απόσπαση ομολογίας με βασανιστήρια εκδηλώνεται κυρίως σε δύο αντικειμενικές πτυχές: η μία είναι η σωματική τιμωρία και η άλλη είναι η σωματική τιμωρία «μεταμφιεσμένη». Έχουμε ήδη αναλύσει και ερμηνεύσει τους συνειρμούς αυτών των δύο συγκεκριμένων αντικειμενικών συμπεριφορών προηγουμένως. Συγκεκριμένα, η αντικειμενική συμπεριφορά της «σωματικής τιμωρίας» εκδηλώνεται κυρίως στη χρήση βίας κατά υπόπτων και κατηγορούμενων εγκληματιών, συμπεριλαμβανομένων διαφόρων ειδών βίας όπως πλημμύρες, κρεμάσματα και ξυλοδαρμούς, βελόνες και δεσμεύσεις, που θα επιφέρουν ορισμένες σωματικές και ψυχικές βλάβες και πόνο στους υπόπτους και τους κατηγορούμενους για εγκλήματα. Συγκεκριμένα οι τύποι συμπεριφοράς της «μεταμφιεσμένης σωματικής τιμωρίας» περιλαμβάνουν κυρίως, για παράδειγμα, τρόπους όπως το να αφήνουν τους υπόπτους και τους κατηγορούμενους να μένουν ξύπνιοι και να μην ξεκουραστούν για μεγάλο χρονικό διάστημα, να τους ανακρίνουν με τη μορφή «πολέμου φθοράς» και να τους αφήσουν να στέκονται όρθιοι για μεγάλο χρονικό διάστημα κτλ».

σφαλιστική δικλείδα αποτελεί κατά τον ίδιο η Ανακοίνωση / Ειδοποίηση που εκδόθηκε από το Ανώτατο Λαϊκό Δικαστήριο, την Ανώτατη Λαϊκή Εισαγγελία και το Υπουργείο Δημόσιας Ασφάλειας την 17.6.2017 ότι τέτοιου είδους ομολογίες θα αποκλείονται από Δικαστικές διαδικασίες. Επιπλέον, οι ομολογίες υπόπτων και κατηγορούμενων που αποσπάστηκαν δυνάμει παράνομων μεθόδων οφείλουν να αποκλείονται από τις ποινικές διαδικασίες, ενώ η διερεύνηση μεγάλων υποθέσεων υπόκειται σε ηχογράφηση και βίντεο (άρθρα 52 και 56 Ποινικής Δικονομίας).

Συμφωνεί στην Έκθεση του (σελ. 9 του Ελληνικού Κειμένου, Τεκμ. 13B) ότι όντως παρά την υπογραφή εκ μέρους της ΛΔΚ της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων, η χώρα διατηρεί την επιφύλαξη της σε ότι αφορά το Άρθρο 20 αυτής, γεγονός το οποίο οδηγεί στην έλλειψη εποπτείας από την Επιτροπή Κατά των Βασανιστηρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης, αναφέροντας ότι ο λόγος της επιφύλαξης είναι για να αποφύγουν ως χώρα, εμπλοκή στο αμφιλεγόμενο θέμα του κατά πόσον η θανατική ποινή θεωρείται βασανιστήριο ή όχι. Επιπλέον, η χώρα δικαιούται όπως διατηρεί την εν λόγω επιφύλαξη δυνάμει του άρθρου 28.2 της Σύμβασης. Δηλώνει δε ότι η αιτούσα χώρα είναι πλήρως ενεργή στην τήρηση των υποχρεώσεων της, με την υποβολή σχετικών Εκθέσεων, με την τελευταία να υποβάλλεται το 2013, η οποία ήταν και η 6^η στην σειρά έκθεση που υπέβαλλε η χώρα. Παρά δε τις όποιες επικρίσεις, η ΛΔΚ ανέφερε: «διατηρεί επικοδομητικές επαφές με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα», ενώ,

«Από το 1994 η Κίνα έχει προσκαλέσει οκτώ ειδικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων οκτώ των οποίων ο Ειδικός Εισηγητής για την Ελευθερία της Θρησκείας, ή των Θρησκευτικών Πεποιθήσεων, η Ομάδα Εργασίας για την Αυθαίρετη Κράτηση, ο Ειδικός Εισηγητής για Δικαίωμα στην Εκπαίδευση, ο Ειδικός Εισηγητής για τα Βασανιστήρια, ο Ειδικός Εισηγητής για το δικαίωμα στην τροφή, η ομάδα εργασίας για την εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών, ο ανεξάρτητος εμπειρογνώμονας για τις επιπτώσεις του ξένου χρέους στα ανθρώπινα δικαιώματα και ο ειδικός εισηγητής για την ακραία φτώχεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα, για να επισκεφθούν την Κίνα για 10 φορές».

Ός προς τα ζητήματα κράτησης, καταγράφει στην σελίδα 15 της Έκθεσης ότι, αν οργανο δημόσιας ασφάλειας κρίνει, δυνάμει του άρθρου 91 της Ποινικής Δικονομίας ότι πρέπει να συλλάβει ύποπτο, υποβάλλει στον Λαϊκό Εισαγγελέα αίτημα για έλεγχο και έγκριση εντός 3 ημερών.

Αυτή, υπό ειδικές συνθήκες μπορεί να παραταθεί κατά 1 μέχρι και 4 ημέρες. Αν η κράτηση αφορά πρόσωπο το οποίο έχει δράση σε όλη τη χώρα ή αφορά πρόσωπο το οποίο ανήκει σε συμμορίες, ο χρόνος μπορεί να παραταθεί μέχρι και 30 ημέρες. Η Εισαγγελία του Λαϊκού Δικαστηρίου έχει 7 μέρες από την λήψη του αιτήματος για να απαντήσει. Οι Κανονισμοί του Κέντρου Κράτησης, ως αυτοί εγκρίθηκαν το 2012, εγγυώνται τα νόμιμα δικαιώματα και συμφέροντα των κρατούμενων, οι οποίοι άμεσα ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους, ως επίσης και οι οικογένειές τους για την σύλληψή τους. Ο **Περί Δικηγόρων Νόμος του 2017**, εγγυάται ότι οι κρατούμενοι θα έχουν πρόσβαση σε δικηγόρο της επιλογής τους, μετά την πρώτη ανάκριση τους. Περαιτέρω, ως ορίζει το **άρθρο 39 της Ποινικής Δικονομίας**:

«Οι συνήγοροι υπεράσπισης μπορούν να συναντιούνται και να αλληλογραφούν με υπόπτους και κατηγορούμενους, άλλοι δε υπερασπιστές μπορούν επίσης να αλληλογραφούν και να συναντιούνται με υπόπτους και κατηγορούμενους, με την άδεια των Λαϊκών Δικαστηρίων και των Λαϊκών Εισαγγελιών».

Από το 2014 οι ανακρίσεις σε ότι αφορά τις μεγάλες υποθέσεις βιντεογραφούνται, ενώ γίνεται προσπάθεια όπως η ηχογράφηση και βιντεογράφιση επεκταθούν και καλύψουν όλες τις ποινικές υποθέσεις. Τα κέντρα κράτησης και οι οργανισμοί των φυλακών απαιτούν όπως όλο το προσωπικό λάβει εκπαίδευση για την επιβολή του νόμου και την απαγόρευση των βασανιστηρίων. Πέραν τούτων, οι επιστάτες των φυλακών ή φρουροί, τιμωρούνται με σοβαρές ποινές αν παραδείγματος χάριν κακοποιήσουν ή χτυπήσουν ή κακομεταχειριστούν έναν κρατούμενο, ή ακόμη χειρότερα, αν αυτός, πεθάνει.

Στην ερώτηση κατά πόσον η Κίνα γνωρίζει τις θρησκευτικές πεποιθήσεις του εκζητούμενου, ο MA4 απάντησε ότι το **άρθρο 36 του Συντάγματος** ορίζει ότι όλοι είναι ελεύθεροι όπως διατηρούν τις δικές τους θρησκευτικές πεποιθήσεις, με το κράτος ταυτόχρονα να: «προστατεύει τις κανονικές θρησκευτικές δραστηριότητες». Το **άρθρο 300 του Ποινικού Κώδικα** ορίζει ότι όποιος χρησιμοποιεί ή οργανώνει δεισιδαιμονικές αιρέσεις ή μυστικές εταιρείες για να υπονομεύσει την εφαρμογή των κρατικών νόμων και διοικητικών κανονισμών θα καταδικαστεί σε τρία ή επτά χρόνια φυλακή, ή σε χρηματική ποινή ή δήμευση περιουσίας, ενώ, αν οι περιστάσεις είναι ιδιαίτερα σοβαρές ο δράστης θα καταδικαστεί από επτά χρόνια μέχρι και ισόβια.

«Επομένως», δηλώνει στην **σελ. 24 της Έκθεσης** του, «αν το άτομο που ζητείται η έκδοση πιστεύει μόνο σε μια συγκεκριμένη θρησκεία, και δεν διαπράξει τις εγκληματικές πράξεις που καταγράφονται στο άρθρο 300, ήτοι την υπονόμηση της εφαρμογής των εθνικών νόμων και διοικητικών κανονισμών ή την εξαπάτηση άλλων χρησιμοποιώντας δεισιδαιμονία ή απάτη περιουσίας, ή βιασμό ή σοβαρό τρομοκρατισμό ή θάνατο, τότε ο ποινικός Νόμος δεν θα διερευνήσει την ποινική ευθύνη του προσώπου που αναζητείται για αυτό το έγκλημα».

Στην ερώτηση κατά πόσον μέλη των συγκεκριμένων οργανώσεων εξαναγκάστηκαν σε εξαφάνιση, ή υποβλήθηκαν σε εξευτελιστική μεταχείριση σε «κέντρα κατάρτισης»/ «Rehabilitation Centers», ο μάρτυρας απάντησε ότι αυτά δεν υπάρχουν πλέον στην χώρα, ενώ κανένα πρόσωπο δεν βασανίστηκε σε αυτά. Σκοπός τους ήταν πάντοτε όπως, ειδικά σε περιπτώσεις τρομοκρατίας ή εξτρεμισμού, βρεθεί η αιτία για τις πράξεις ούτως ώστε να ληφθούν ολοκληρωμένα μέτρα για την εξάλειψη του εδάφους αναπαραγωγής. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση προωθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά παράλληλα σώζουν ανθρώπους που έχουν προβεί σε εγκληματικές ενέργειες και «έχουν πληγεί από τον θρησκευτικό εξτρεμισμό στον μέγιστο βαθμό». Στις **σελίδες 25 και 26 της Έκθεσης** του κάνει αναφορά σε δημοσιεύματα διαφόρων εφημερίδων του εξωτερικού, οι οποίες εξαίρουν τα αποτελέσματα αναμόρφωσης των κέντρων αυτών. Τα δημοσιεύματα δεν επισυνάπτονται στην Έκθεση.

Τέλος, σε ότι αφορά το ζήτημα των διαβεβαιώσεων που δόθηκαν από την αιτούσα χώρα, και κατά πόσον αυτές μπορούν να εγγυηθούν την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του εκζητούμενου, ο μάρτυρας απάντησε ότι αυτές βεβαίως και είναι βάσιμες, έγκυρες και αποτελούν διαβεβαιώσεις, ενώ αν το κράτος που εξετάζει το αίτημα έκδοσης ζητήσει την παροχή επιπλέον διαβεβαιώσεων αυτές μπορούν να παρασχεθούν μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών της χώρας, νοουμένου ότι οι εν λόγω δεσμεύσεις που ζητούνται δεν θα βλάψουν την κυριαρχία, την ασφάλεια και τα κοινωνικά δημόσια συμφέροντα της Κίνας. Οι διπλωματικές αναλήψεις δεσμεύσεων είναι νομικά δεσμευτικές για τα αρμόδια Δικαστικά όργανα εφόσον πραγματοποιηθούν. Δεν υπήρξε δήλωση, ποτέ περίπτωση κατά την οποία οι διπλωματικές δεσμεύσεις της Κίνας μην έχουν εκπληρωθεί πλήρως μετά την ανάληψη των.

Αντεξεταζόμενος, συμφώνησε με τον κ. Πελεκάνο ότι δυνάμει του Συντάγματος της ΛΔΚ (Κεφ. 1, άρθρο 1): « Η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας είναι σοσιαλιστικό κράτος που διοικείται από τη δικτατορία των Λαϊκών Ανθρώπων», όμως, διευκρίνισε, όπως φαίνεται από το **άρθρο 2 του Συντάγματος**, το Σύνταγμα, ο Ποινικός Νόμος και οι ποινικές διαδικασίες αποφασίζονται από το Κογκρέσο και όχι από το Κουμμουνιστικό Κόμμα (εφεξής «το Κόμμα»), με το Κουμμουνιστικό Κόμμα να είναι ένας δημοκρατικός θεσμός, αφού όλη η εξουσία στην Κίνα, απολήγει στους ανθρώπους. Το Κόμμα δεν επιτρέπει σε κανέναν να μην ακολουθεί τον Νόμο, όμως οι Νόμοι έχουν γίνει από το Κογκρέσο των Πολιτών και όχι από το Κόμμα.

Εκείνοι που ερμηνεύουν τον Νόμο και το Σύνταγμα, σύμφωνα με τον μάρτυρα, δυνάμει των προνοιών του **άρθρου 67 του Συντάγματος** δεν είναι οι Δικαστές, αλλά το Λαϊκό Κογκρέσο το οποίο έχει θεσπίσει αυτούς, με το τελευταίο να αποτελείται από ένα ευρύ φάσμα ανθρώπων, τα οποία δεν είναι απαραίτητα όπως προέρχονται από τον νομικό κόσμο. Ο ίδιος, ως εμπειρογνώμονας έχει προβεί στην σύνταξη δύο ποινικών Νομοθετημάτων στην χώρα του, με τίτλους «ο Υποβοηθητικός Νόμος του Ποινικού Δικαίου» και ο «Περί Φυγοδίκων Νόμος εις την Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας».

Στην υποβολή του κ. Πελεκάνου ότι, σε όλα τα Πανεπιστήμια υπάρχουν Επιτροπές του Κομμουνιστικού Κόμματος, δυνάμει του **άρθρου 39 του Περί Ανωτάτης Εκπαίδευσης Νόμου**, και ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να τηρούν τις αρχές και την πολιτική αυτού, ο μάρτυρας συμφώνησε ότι τέτοιες επιτροπές υπάρχουν μεν, διαφωνώντας ταυτόχρονα ότι αυτές ελέγχουν το προσωπικό ή τους εκπαιδευτικούς. Ο ίδιος για παράδειγμα, ανέφερε, δεν χρειάστηκε την άδεια της επιτροπής αυτής για να έρθει ως εμπειρογνώμονας στην παρούσα υπόθεση. Συνέχισε ο συνήγορος ότι, δυνάμει του **άρθρου 12(2) του Περί Δικαστών Νόμου του 2019** οι Δικαστές οφείλουν πίστη και υποταγή στο Κόμμα, με τον μάρτυρα να απαντά ότι δυνάμει του **άρθρου 13 Συντάγματος** τα Δικαστήρια είναι ανεξάρτητα και κανένα άτομο ή οργανισμός δεν μπορεί να επέμβει σε αυτά. Δέχθηκε την θέση ότι δυνάμει του **άρθρου 9 του Organic Law of the People's Courts 2018**, το Ανώτατο Λαϊκό Δικαστήριο έχει υποχρέωση όπως δίνει αναφορά στο Λαϊκό Κογκρέσο και τα Τοπικά Λαϊκά Δικαστήρια στα Τοπικά Κογκρέσα αντίστοιχα, συμπληρώνοντας, ότι το Ανώτατο Δικαστήριο εσποπτεύεται από το Κογκρέσο, με τους Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου να εκλέγονται/ή να διορίζονται από αυτό.

Αντίστοιχα, συμφώνησε ότι, δυνάμει των άρθρων 67(4) και 67(6) του Συντάγματος, το **Standing Committee του Λαϊκού Εθνικού Κογκρέσου** είναι αυτό που ερμηνεύει το Σύνταγμα και την εφαρμογή του, ενώ παράλληλα επιβλέπει και εποπτεύει, το Ανώτατο Δικαστήριο και την Γενική Εισαγγελία. Η ίδια σειρά ερωτήσεων ακολούθησε και σε ότι αφορά τους Εισαγγελείς, και την Αστυνομία, (αρ. 12(2) του **Περί Εισαγγελέων Νόμου και άρθρο 5 του Περί Αστυνομίας Νόμου**), ήτοι, ότι κανένα όργανο ή αρχή του κράτος δεν είναι αμερόληπτα, αφού, όλοι οι αρμόδιοι φορείς οφείλουν δυνάμει των προαναφερθέντων προνοιών όπως δηλώνουν πίστη και υποταγή στο Κόμμα, με τον μάρτυρα να απαντά ότι δυνάμει του **άρθρου 136 του Συντάγματος** οι εισαγγελείς ενεργούν μόνοι τους, ανεξάρτητα. Συμφώνησε με τον κ. Πελεκάνο ότι αν ο οποιοδήποτε Δικαστής θεωρήσει ότι ενώπιον του έχει μια πολύ δύσκολη ή περίπλοκη υπόθεση, (αρ. 37 **Organic Law of the People's Courts 2018**) υπάρχει η δυνατότητα όπως θέσει γραπτώς ερωτήματα στην Δικαστική Επιτροπή, και να λάβει υπόψιν του τις απαντήσεις της.

Στην ερώτηση του συνηγόρου: «γιατί σε όλους τους Νόμους που επακολούθησαν του Συντάγματος σας και ειδικά μετά το 2013 που ανέλαβε την εξουσία ο νυν πρόεδρος σας, υπήρξε η ανάγκη σε πάρα πολλούς και σημαντικούς νόμους να ενσωματωθεί στο προοίμιο η υποταγή και υποστήριξη προς το Κομμουνιστικό Κόμμα», ο μάρτυρας απάντησε:

«...το Σύνταγμα το οποίο χρησιμοποιώ εδώ στο Δικαστήριο είναι της έκδοσης του 2018. Όλο το Σύνταγμα και οι αρχές του δεν έχει σημασία αν είναι του 2013, 2016 ή 2018 ή οτιδήποτε άλλο. Δεν ξέρω γιατί προσπαθείτε να διασυνδέσετε όλα αυτά τα άρθρα με τους κινέζους ηγέτες».

Υπέδειξε ο κ. Πελεκάνος στον μάρτυρα το Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ημερομηνίας 16.9.21, **Τεκμήριο προς Αναγνώριση Ζ**. Έθεσε στον μάρτυρα ότι, σύμφωνα με το έγγραφο,:

«Η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας αποτελεί ένα ενιαίο Κομμουνιστικό κράτος το οποίο κυβερνάται από το Κομμουνιστικό Κόμμα το οποίο δεν συμμερίζεται τις δημοκρατικές αξίες, την ατομική ελευθερία, την ελευθερία του λόγου, και τη θρησκευτική ελευθερία» (σε ελεύθερη μετάφραση).

Ο μάρτυρας απέρριψε την εισήγηση, δηλώνοντας ότι το περιεχόμενο του κειμένου αποτελεί μια πολιτική επίθεση στο σύστημα η οποία καμία σχέση δεν έχει με τα νομικά ζητήματα και τους Νόμους της χώρας. Συνέχισε αναφέροντας ότι, αν και μερικές Ευρωπαϊκές χώρες κριτικάρουν την Κινεζική πολιτική, διατηρούν μέχρι και

σήμερα, καλές σχέσεις μαζί της σε ότι αφορά τις διαδικασίες φυγοδίκων, παραδίδοντας στο Δικαστήριο ως **Τεκμήριο 14**, λίστα υποθέσεων και αποφάσεων όπου υπήρξε επιτυχής παράδοση εκζητούμενων προσώπων στην Κίνα, από διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες μεταξύ των οποίων η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία, η Γαλλία, η Αλβανία και η Πορτογαλία. Αντίγραφα των εν λόγω αποφάσεων δεν παραδόθηκαν στο Δικαστήριο. Από το 2014 έχουν επιστραφεί στην Κίνα δήλωσε, περί των 38 φυγάδων σε σχέση με οικονομικά εγκλήματα. Ειδικά στην παρούσα περίπτωση δήλωσε, όπου το έγκλημα είναι οικονομικής και όχι πολιτικής φύσης, δεν θα έπρεπε να υπάρχει κανένας λόγος επηρεασμού της μεταξύ των χωρών συνεργασίας.

Ρωτήθηκε ο μάρτυρας ως εμπειρογνώμονας επί του Ποινικού Δικαίου, αλλά και των Νομοθεσιών Περί φυγοδίκων, κατά πόσον γνωρίζει την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Τσεχίας ημερ. 2.4.20 σύμφωνα με την οποία το αίτημα της Κίνας για έκδοση απορρίφθηκε μεταξύ άλλων για το λόγο ότι το εκζητούμενο πρόσωπο ακολουθούσε το κίνημα του FLG. Ο μάρτυρας δήλωσε ότι αν και δεν γνωρίζει την εν λόγω απόφαση κανένα άτομο στην Κίνα δεν θα καταδικαστεί απλά και μόνο επειδή ανήκει ή συμμετέχει στη συγκεκριμένη θρησκευτική ομάδα. Στην Κίνα η πιο πάνω οργάνωση δεν είναι εγγεγραμμένη και θεωρείται ως ένας παράνομος οργανισμός. Το **άρθρο 300** του Ποινικού Κινεζικού Νόμου το μόνο που δηλώνει είναι ότι αν κάποιος χρησιμοποιήσει τον εν λόγω οργανισμό για να εμποδίσει το έργο του Κινεζικού Νόμου ή ως ασπίδα για να προβεί σε αδικήματα τότε είναι, μόνο, που ποινικοποιείται η συγκεκριμένη πράξη. Το Λαϊκό Κογκρέσο της Κίνας αποφάσισε όπως κηρύξει την οργάνωση ως παράνομη για προστασία των ατόμων. Θέση του κ. Πελεκάνου, με την οποίαν ο MA4 δεν διαφώνησε ήταν, ότι κατά την 30.10.99 στο 12^ο Συνέδριο του «Standing Committee» αποφασίστηκε η κήρυξη και της παρούσας οργάνωσης ως «αιρετική και παράνομη».

Δεν διαφώνησε με τη θέση του κ. Πελεκάνου ότι μέλη της FLG μπορεί στο παρελθόν να τέθηκαν υπό κράτηση σε κέντρα κράτησης που η Κυβέρνηση ονόμαζε ως «εκπαιδευτικά κέντρα», ενώ μοναδική επιθυμία της Κυβέρνησης ήταν όπως αυτά τα άτομα επιμορφωθούν, ούτως ώστε να μην προβούν εκ νέου, σε οποιεσδήποτε παράνομες πράξεις. Διαφώνησε ο μάρτυρας ότι όσοι εξασκούν το FLG υπόκεινται σε αυθαίρετη δίωξη, κράτηση, βασανιστήρια και θάνατο δηλώνοντας, ότι πολλοί τους έχουν δραπετεύσει από την Κίνα προφασίζονται ότι είναι μέλη της εν λόγω

οργάνωσης για να λάβουν προστασία από τις υπόλοιπες χώρες. Σήμερα στην Κίνα, δήλωσε, δεν υπάρχει κανένα τέτοιο αναμορφωτικό κέντρο, παραπέμποντας στην έκθεση του ως προς την ιστορία του οργανισμού δηλώνοντας ότι, ενώ αρχικά αυτός είχε ιδρυθεί με σκοπό την εκγύμναση του μυαλού και του νου, αυτός έγινε τόσο δημοφιλής, λαμβάνοντας τέτοιες διαστάσεις που κατέληξε να είναι μια ουσιαστικά συγκεκαλυμμένη οργάνωση μέσω της οποίας οι ηγέτες του, δρούσαν εγκληματικά.

Στη θέση του κ. Πελεκάνου επί της έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ημερ. 16.9.21 (**Τεκμήριο προς Αναγνώριση Z1**), περί μαζικής και αυθαίρετης κράτησης μειονοτήτων και θρησκευτικών ομάδων σε θρησκευτικά κέντρα ο μάρτυρας απάντησε ότι δεν αποδέχεται τις θέσεις αυτές, με το περιεχόμενο του κειμένου να αποτελεί μία επίθεση ενάντια στην πολιτική και στα εσωτερικά θέματα της Κινεζικής Κυβέρνησης το οποίο παραβιάζει την αρχή ότι η μια χώρα δεν πρέπει να επεμβαίνει στα εσωτερικά ζητήματα μίας άλλης. Ο κ. Πελεκάνος διάβασε στον MA4 απόσπασμα από την **Απόφαση του Εφετείου της Πολωνίας ημερ. 4.3.21** σύμφωνα με την οποία:

«οι διαβεβαιώσεις των Κινεζικών Αρχών ότι η Κινεζική πλευρά θα βοηθήσει τα μέλη του FLG όπως απαλλαγούν από το λατρευτικό πνεύμα δεν είναι πειστικές δεδομένου ότι το ποινικό τους σύστημα περιλαμβάνει ποινικές κυρώσεις για ομολογητές θρησκείας, διαλογισμό, ή κήρυκες ηθικής φιλοσοφίας χαρακτηρίζοντας τους ως επιβλαβείς δεισιδαίμονες, οι οποίοι θα μπορεί να θεωρηθούν ως θρησκευτικοί ή πνευματικοί ηγέτες κατά τον οποίο σύμφωνα με το κινεζικό δίκαιο επιτρέπεται ακόμα και η ισόβια κάθειρξη και δήμευση περιουσιακών στοιχείων» δεν έγιναν αποδεκτές αφού, «αυτές δεν είναι πειστικές και πρόκειται για μη επαληθεύσιμες δηλώσεις»

Την εν λόγω απόφαση και το περιεχόμενο της, δεν ήθελε να σχολιάσει ο μάρτυρας.

Κατατέθηκε στη διαδικασία ως **Τεκμήριο 16** ο περί **Ποινικής Δικονομίας Νόμος του 2018** για να γίνει λόγος κατά πόσο δυνάμει των **άρθρων 3, 82 και 91** μπορεί να υπάρξει παρατεταμένη κράτηση προσώπου χωρίς την έγκριση και/ή έλεγχο του Δικαστηρίου. Ο μάρτυρας απάντησε ότι η κράτηση αυτή είναι νόμιμη και μπορεί να κρατήσει μέχρι και τους 5 μήνες και ο έλεγχος της ασκείται από την Εισαγγελία, ενώ δυνάμει του **άρθρου 120**, ο ύποπτος είναι υποχρεωμένος όπως απαντήσει στις ερωτήσεις των ανακριτών με ειλικρίνεια έχοντας το δικαίωμα άρνησης της ερώτησης αν αυτές δεν είναι σχετικές με την υπόθεση. Συμφώνησε επίσης ότι το δικαίωμα του υπόπτου για συνήγορο υπάρχει μετά που θα διεξαχθεί η πρώτη του ανάκριση. Σε ερωτήσεις του κ. Πελεκάνου ότι η υπόθεση του κ. Ma έχει

καταστεί «πολιτικά ευαίσθητη», ο μάρτυρας δήλωσε ότι δεν θα εκφέρει καμία άποψη για την υπόθεση, με τον κ. Πελεκάνο να επιμένει ότι οι λόγοι που την καταστούν πολιτικά ευαίσθητοι είναι:

(α) η εκστρατεία που έχει οργανώσει το Κουμμουνιστικό Κόμμα σε σχέση με τις εταιρείες «P2P»,

(β) γιατί ανήκει στο FLG,

(γ) επειδή σε ό,τι αφορά τα οικονομικά αδικήματα η Κίνα έχει εκδώσει αριθμό ερυθρών αγγελιών επιστρατεύοντας διάφορους μεθόδους πειθούς για την επιστροφή των εκζητούμενων, με την αποστολή πρακτόρων για να τους πείσουν να επιστρέψουν οικειοθελώς και

(δ) ότι ο εκζητούμενος λόγω της δημοσιότητας που έχει η υπόθεση θα τον εξαναγκαστεί να προβεί σε τηλεοπτική παραδοχή στο κρατικό κανάλι.

Ο μάρτυρας δήλωσε ότι πριν την επιβολή οποιασδήποτε ποινής από το Δικαστήριο, κανένα μέσο ενημέρωσης δεν μπορεί να πει ότι είναι ένοχος, ότι αν ο εκζητούμενος επιστρέψει οικειοθελώς θα έχει επιείκεια από την Κυβέρνηση, ενώ η υπόθεση δεν έχει καμία σχέση με το άρθρο 300 του Ποινικού Κώδικα της Κίνας.

Στη θέση του κ. Πελεκάνου ότι καμία διαβεβαίωση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας δεν μπορεί να εξασφαλίσει την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του εκζητούμενου, ο μάρτυρας απάντησε ότι η χρήση του άρθρου 50 του **Περί Φυγοδίκων Νόμου της Κίνας του 2000** διαβεβαιώνει ότι δεν θα επιβληθεί η θανατική ποινή. Από το 2000 και κατά την πάροδο αυτών των 20 και πλέον ετών κανένα άτομο δεν έχει καταδικαστεί σε θάνατο ενώ οι διαβεβαιώσεις της Κινεζικής Κυβέρνησης σε σχέση με την θανατική ποινή έχουν πάρα πολύ καλή φήμη διεθνώς. Το εν λόγω νομοθέτημα (Περί Εκδόσης Φυγοδίκων), το οποίο συνέταξε ο ίδιος ο μάρτυρας ημερ. 28.12.20, κατατέθηκε στην διαδικασία ως **Τεκμήριο 17**.

Η ΜΥ 1, Δρ. Ε.Ρ είναι καθηγήτρια Νομικής στο Kings College of London και Ερευνήτρια τα τελευταία 15 χρόνια σε σχέση με την Κίνα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον Νόμο. Κατέχει δίπλωμα στον Κινεζικό Νόμο το οποίο εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Κίνας. Το Βιογραφικό της Σημείωμα κατατέθηκε ως **Τεκμήριο 22** στην διαδικασία. Εργάστηκε ως Δικηγόρος για σύντομο διάστημα στην Γερμανία, ενώ το 2003 συμμετείχε σε Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα στο Πεκίνο με την ονομασία «EU-China Legal and Judicial Co-Operation Training Programme for European Lawyers», παραμένοντας εκεί και διεξάγοντας έρευνες. Το 2007 εργάστηκε στο Νομικό Τμήμα του Πανεπιστημίου του Hong Kong

όπου μαζί με άλλους ίδρυσε το «Centre For Rights and Justice». Εκεί, έλαβε θέση Λέκτορα το έτος 2012. Έχει εκδώσει δύο βιβλία το 2014 και το 2018 με τίτλους, «China's Human Rights Lawyers: Advocacy and Resistance» και «Human Rights in China: A Social Practice in the Shadows of Authoritarianism», έχει επιμεληθεί και επεξεργαστεί δύο ακόμη βιβλία που αφορούν το Κινεζικό Δίκαιο, έχει δημοσιεύσει 23 άρθρα επί ζητημάτων που άπτονται των Κινεζικών Ποινικών Διαδικασιών, ενώ έχει επίσης γράψει αντίστοιχα κεφάλαια επί αυτών των ζητημάτων σε 15 διαφορετικά βιβλία. Υιοθέτησε, στα πλαίσια της κυρίως εξέτασής της την Έκθεση εμπειρογνωμοσύνης σε σχέση με την παρούσα υπόθεση, ως **Τεκμήριο 23** η οποία ετοιμάστηκε από την ίδια με ακόμη δύο συνεργάτες της, επίσης μάρτυρες στην διαδικασία, με την έκθεση να συνοδεύεται από πλειάδα παραπομπών σε Νομικά Άρθρα, δημοσιεύσεις, και Εκθέσεις Ανεξάρτητων Φορέων.

Αφού η ίδια και οι συνεργάτες της μελέτησαν την αίτηση έκδοσης που υποβλήθηκε στις Δικαστικές αρχές της Κύπρου, την προσωπική δήλωση του κ. Μα και την έκθεση εμπειρογνωμόνων εκ μέρους της Κίνας, καταλήγουν στο συμπέρασμα η υπόθεση του εκζητουμένου καθίσταται «πολιτικά ευαίσθητη» λόγω δύο κυρίως παραγόντων. Πρώτος παράγοντας η τρέχουσα ισχυρή εκστρατεία καταπολέμησης της δόλιας χρηματοδότησης και της χρηματοδότησης εταιρειών τύπου «P2P». Ο Δεύτερος παράγοντας είναι το γεγονός ότι η παρούσα υπόθεση συγκαταλέγεται ανάμεσα στο ευρύτερο πλαίσιο υποθέσεων της χώρας για τις οποίες ζητείται επίμονα η επιβολή του διεθνούς δικαίου και συνεργασίας με σκοπό την έκδοση προσώπων και την επιβολή ποινών. Το αδίκημα που αντιμετωπίζει ή για το οποίο διερευνάται ο κ. Μα είναι αυτό της δόλιας χρηματοδότησης (Αρ.192 του Ποινικού Δικαίου ΛΔΚ) το οποίο φέρει φυλάκιση από τρία μέχρι επτά έτη ή αν το εμπλεκόμενο ποσό είναι τεράστιο (ως η παρούσα περίπτωση) ή αν υπάρχει άλλη σοβαρή περίπτωση, θα καταδικάζεται σε φυλάκιση τουλάχιστον επτά ετών ή σε ισόβια κάθειρξη και πρόστιμο ή κατάσχεση περιουσίας.

Σύμφωνα με την Ερμηνεία του Ανωτάτου Λαϊκού Δικαστηρίου ως προς την εφαρμογή του Νόμου, ποσό πέραν των 5 εκατομμυρίων Γιουάν θεωρείται «εξαιρετικά τεράστιο ποσό». ² Δεν παραγνωρίζεται ότι στην προσωπική του δήλωση

² Ερμηνεία από το Ανώτατο Λαϊκό Δικαστήριο για την εφαρμογή του Ποινικής Δικονομίας Νόμου της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, όπως εγκρίθηκε την 26.1.21.

ο εκζητούμενος είχε αναφέρει ότι η ίδρυση της εταιρείας Zhuoxin Wealth (Beijing) Investment Management Limited Company έλαβε χώρα «έχοντας υπόψη την κρατική στήριξη για την ανάπτυξη της Βιομηχανίας P2P», η οποία ξαφνικά εξέλιπε, όταν το κράτος αποφάσισε όπως για καλύτερο έλεγχο του τραπεζικού συστήματος εφαρμόσει ελέγχους που αφορούν στην καταπολέμηση της διομότιμης χρηματοδότησης. Σύμφωνα με τον εκζητούμενο, η απότομη αλλαγή στα πολιτικά δρώμενα οδήγησε τους επενδυτές όπως «πανικοβληθούν και ζητούν την προκαταβολική εξόφληση των κονδυλίων». Αυτή η εκστρατεία ασκεί πίεση στις αρχές για εξασφάλιση επιτυχημένων υποθέσεων επιβολής του Νόμου, και το προπαγανδιστικό αυτό υπόβαθρο καθιστά τέτοιες υποθέσεις, εγγενώς πολιτικά ευαίσθητες. Τα πιο πάνω γεγονότα, οξύνονται όταν αναλογιστεί κανείς την παντελή έλλειψη διαχωρισμού των εξουσιών, ενώ επηρεάζει άμεσα το έργο όλων των εμπλεκόμενων φορέων του Δικαστικού Συστήματος.

Ο Νόμος Περί Δικαστών της ΛΔΚ, αναφέρει ότι οι Δικαστές πρέπει να στηρίζουν την «ηγεσία του Κουμμουνιστικού Κόμματος της Κίνας και το Σοσιαλιστικό Σύστημα», ενώ η απόρριψη το 2018, της «εσφαλμένης επιρροής από τη Δύση»: «Συνταγματική Δημοκρατία, Διαχωρισμός Εξουσιών και Ανεξαρτησία του Δικαστικού Σώματος» ως εκφράστηκε από τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Λαϊκού Δικαστηρίου,³ επιβεβαιώνει τον εξαναγκασμό όπως υπάρχει πλήρης σύμπτωση μεταξύ των στόχων του κόμματος και της επιβολής του Νόμου. Αναμένεται δηλαδή ότι, τα νομικά και Δικαστικά αποτελέσματα θα ταυτίζονται με τις πολιτικές προσαγές, ενώ, δεν έχουν εκλείψει οι εκκλήσεις της Υπάτης Αρμοστείας για Ανθρώπινα Δικαιώματα⁴ ενώπιον του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ όπως:

«(α) διασφαλιστεί ο σεβασμός των δικαιωμάτων όλων των κρατούμενων, σύμφωνα με τα σχετικά μέσα του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα,

(β) ακυρωθούν οι διατάξεις του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου που επιτρέπουν την de facto κράτηση σε απομόνωση σε καθορισμένο χώρο,

³ Η ανώτατη αρχή και ο Zhou Qiang: Το θάρρος να ενστερνιστούμε τη δυτική "δικαστική ανεξαρτησία", Κινεζικό πρακτορείο Ειδήσεων, 14.1.17 και Απόψεις του Ανώτατου Λαϊκού Δικαστηρίου για την πλήρη εφαρμογή του πνεύματος της Τέταρτης Ολομέλειας του 19^{ου} Συνεδρίου του Κόμματος για τον εκσυγχρονισμό του δικαστικού συστήματος και της δικαστικής ικανότητας, 1.4.2020 με την δέσμευση να: «αποτραπεί αποτελεσματικά η επιρροή του λανθασμένου δυτικού τρόπου σκέψης».

⁴ Επιστολή από την Υπάτη Αρμοστή του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα στον Υπουργό Εξωτερικών της Κίνας 29.4.19

(γ) διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της Δικαστικής αρχής, της δίκαιης δίκης και πρόσβασης σε νομική συμβουλή,

(δ) διασφαλιστεί η απελευθέρωση όλων των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων, και η αποφυγή της δίωξης όσων ασκούν τα δικαιώματά τους ή υπερασπίζονται τα δικαιώματα άλλων».

Οι πιο πάνω εκκλήσεις δε, γίνονται κατά την ΜΥ1 γιατί, μπορεί μεν η Κίνα να έχει υπογράψει και επικυρώσει αρκετές διεθνείς συμβάσεις και συνθήκες ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όμως δεν αποτυπώνονται ξεκάθαρα στο Κινεζικό Νομικό σύστημα, ενώ στην πράξη σπάνια εφαρμόζονται από τα Δικαστήρια⁵ αφού, για να είναι εφαρμόσιμα, αυτά πρέπει να είναι ενταγμένα στην εθνική Νομοθεσία της χώρας.

Υπάρχει σοβαρή περίπτωση όπως, σε περίπτωση έκδοσης του κ. Μά υπάρξει παραβίαση των άρθρων 3 και 6 της ΕΣΔΑ (απαγόρευση βασανιστηρίων-δίκαιη δίκη). Μελέτες της ίδιας, αλλά και άλλων εμπειρογνομόνων και ακαδημαϊκών ως αυτές θα καταγραφούν κατωτέρω, φανερώνουν ότι η αντίληψη της Κινεζικής Κυβέρνησης ως προς τι συνιστά δίκαιη δίκη διαφέρει από τα διεθνή πρότυπα δικαιοσύνης, με τον Νομικό Ποινικό Κώδικα της ΛΔΚ να μην διασφαλίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις της δίκαιης δίκης, ενώ οι θεσμικές ρυθμίσεις δεν είναι σχεδιασμένες για την επίτευξη δίκαιης δίκης υπό την έννοια των προτύπων του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (εφεξής «ΔΣΑΠΔ»).

Στην παρούσα υπόθεση οι κίνδυνοι παραβίασης των πιο πάνω αρχών υπάρχουν σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Εδώ ο κ. Μά δεν έχει ακόμη μεταφερθεί στην Εισαγγελία για ποινική δίωξη, αφού δεν έχουν ολοκληρωθεί οι έρευνες. Στην Κίνα, τα Δικαστήρια δεν εμπλέκονται στις προδικαστικές διαδικασίες, οι οποίες τυγχάνουν χειρισμού από την αστυνομία. Όταν η υπόθεση ξεκινήσει, ο ύποπτος ενδέχεται να τεθεί υπό ποινική κράτηση κατά την διακριτική ευχέρεια της διερευνητικής αρχής και/ή μπορεί να συλληφθεί. Στο στάδιο αυτό δεν υπάρχει το δικαίωμα της σιωπής, ενώ υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση σε νομική συμβουλή, βρισκόμενος πάντοτε στο έλεος των κρατικών αρχών. Η υπόθεση θα εισέλθει στο στάδιο άσκησης ποινικής δίωξης αν οι ερευνητικές αρχές φτάσουν στο αποδεικτικό πρότυπο που απαιτείται για το κλείσιμο της διερεύνησης ήτοι αυτού των «ξεκάθαρων γεγονότων,

⁵ Cai Congyan « International Law in Chinese Courts During the rise of China, 110 (2) American Journal of International law 262, 2016, p. 269»

και αξιόπιστων και επαρκών αποδεικτικών στοιχείων»⁶. Οι αρχές έχουν τα εργαλεία για να διασφαλίσουν ότι έχουν φτάσει το σχετικό πρότυπο αφού, κατά την διάρκεια των ανακρίσεων, ο κατηγορούμενος οφείλει δια νόμου (άρθρο 120(1)ΠΔ) όπως προβεί σε αληθείς δηλώσεις και μπορεί να επιλέξει μόνο, όπως αρνηθεί να απαντήσει σε ερωτήσεις που είναι άσχετες με την υπόθεση του. Το ποιες ερωτήσεις όμως μπορούν να θεωρηθούν ως μη σχετικές, δεν ειδικεύονται στον Νόμο, με αποτέλεσμα το θεώρημα του κατά πόσον ο ύποπτος έχει απαντήσει ειλικρινά ή όχι, να παραμένει στα χέρια των αρχών.

Δίδεται κατά την μάρτυρα μεγάλη έμφαση στον πρόωρο καθορισμό πραγματικής ενοχής, εξ' ου και εξηγούνται τα μεγάλα ποσοστά καταδίκης (99.94%)⁷ αφού όταν οι υποθέσεις φτάσουν στο στάδιο της δίκης θεωρούνται ότι πληρούν τα αποδεικτικά πρότυπα ξεκάθαρων γεγονότων, και αξιόπιστων αποδεικτικών στοιχείων.

Ο κ. Μα δεν θα έχει το δικαίωμα του τεκμηρίου της αθωότητας όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 6(2) της ΕΣΔΑ ή του άρθρου 14 του ΔΣΑΠΔ αφού σύμφωνα με τα έγγραφα έκδοσης, η υπόθεση δεν έχει μεταφερθεί στα εισαγγελικά όργανα για άσκηση ποινικής δίωξης, με την έρευνα να είναι ακόμη σε εξέλιξη. Η απουσία του τεκμηρίου συνιστά κίνδυνο προκατάληψης στη δίκη, ήτοι ακόμη ένας λόγος για άρνηση έκδοσης του. Ο κ. Μα θα έχει, αν του δοθεί η δυνατότητα, ευκαιρία να συμβουλευθεί δικηγόρο μετά μόνο την πρώτη του ανάκριση, με τα όργανα δημόσιας ασφάλειας να διατηρούν την εξουσία όπως επιβάλουν ποινική κράτηση μέχρι και 37 ημερών χωρίς να έχει προηγηθεί καμία Δικαστική επίβλεψη⁸, ενώ δεν θα διατηρεί το δικαίωμα της μη αυτοενοχοποίησης.

Η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων έχει προτρέψει την Κίνα όπως μειώσει την μέγιστη αυτή περίοδο κράτησης και διασφαλίσει όπως οι κρατούμενοι προσάγονται ενώπιον Δικαστή εντός χρόνου που συμβαδίζει με τα διεθνή πρότυπα⁹, αφού δεν

⁶ ΝΠΔ αρ.162

⁷ «China Law Society, Law Yearbook of China, 1987-2018», Beijing Law Yearbook of China Publishing House 2016, 2010, 2019.

⁸ ΝΠΔ ΛΔΚ αρ.3 και 82).

⁹ Kaiser (2021) at. 172. Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων, Καταληκτικές Παρατηρήσεις για την Πέμπτη περιοδική αναφορά για την Κίνα, 3.2.16 παρ. 10,3 Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Ομάδα Εργασίας για την Οικουμενική Περιοδική Επανεξέταση, 31 Σύνοδος, 27 Αυγούστου 2014.

υπάρχει Δικαστική εντολή σύλληψης από Δικαστήριο στην Κίνα. Με βάση το Διεθνές Δίκαιο¹⁰ οι Εισαγγελείς δεν θεωρούνται κατάλληλοι για να αποφασίζουν ως προς την προσωρινή κράτηση αφού σύμφωνα με την Επιτροπή των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, το ζήτημα οφείλει όπως:

«περικλείεται στην ίδια την άσκηση της Δικαστικής εξουσίας, αρχή η οποία είναι ανεξάρτητη, αντικειμενική και αμερόληπτη ως προς τα θέματα που αντιμετωπίζονται».

Στην περίπτωση της Κίνας, η ομάδα εργασίας για αυθαίρετες κρατήσεις αμφισβήτησε κατά πόσον:

«η ιδιότητα των εισαγγελέων όπως διέπεται από την κινεζική νομοθεσία πληρεί την προϋπόθεση της ανεξαρτησίας του εξουσιοδοτημένου λειτουργού να ασκεί δικαστική εργασία κατά την έννοια του άρθρου 9(3) του ΔΣΑΠΔ».¹¹

Η αποφυλάκιση με εγγύηση σπάνια εφαρμόζεται ως έχουν δείξει εμπειρικές έρευνες¹² ενώ αν εφαρμοστεί θα εφαρμοστεί σε εξαιρετικά λίγες περιπτώσεις όταν υπερβαίνονται οι δεσμευτικές προθεσμίες των καταναγκαστικών μέτρων προσωρινής κράτησης (Άρθρο 67 του ΝΠΔ), ενώ ο ύποπτος ή κατηγορούμενος ή νομικός εκπρόσωπος ή συγγενής μπορούν να αποταθούν για αποφυλάκιση με εγγύηση (άρθρο 97 ΝΠΔ). Με δεδομένη την φύση των κατηγοριών και την πιθανότητα όπως ο εκζητούμενος βρεθεί αντιμέτωπος με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, είναι απίθανο όπως του εξασφαλιστεί αποφυλάκιση με εγγύηση, ενώ σίγουρα δεν θα παραβλεφθεί το γεγονός ότι ο ύποπτος αντιστάθηκε στο αίτημα έκδοσης του.

Όλα τα πιο πάνω, εντείνονται μέσω της παραδοχής του κ. Μα ότι εξασκεί το FLG, παραδοχή στην οποία έχει προβεί μέσω του νομικού του συμβούλου στην διαδικασία. Το FLG περιλαμβάνεται στον κατάλογο των «ετερόδοξων διδασκαλιών» ή «δόγματα του κακού», ενώ το να το χρησιμοποιεί κανείς για να «υπονομεύσει την επιβολή οποιουδήποτε νόμου» επισύρει ποινή φυλάκισης από τρία μέχρι επτά έτη, ενώ αν οι συνθήκες είναι ιδιαίτερα σοβαρές, όπως εδώ, με φυλάκιση πέραν των επτά ετών.

¹⁰ Kulomin v Ουγγαρίας, 1996 Communication Number 521/1992, UN Doc. GAOR A/51/40

¹¹ Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, 61^η Σύνοδος, Έκθεση της Ομάδας εργασίας για τις αυθαίρετες κρατήσεις, Αποστολή στην Κίνα, 20.12.2004.

¹² Like Mc Conville, «Criminal Justice in China» Edward Elgar Cheltenham 2011 pp.55-56,

Ως μέλος του FG, ο κ. Μα αντιμετωπίζει τον κίνδυνο εξωνομικής/ ποινικής δίωξης αφού η καταστολή κατά των μελών της εν λόγω θρησκευτικής ομάδας, έχει χαρακτηριστεί ως: «η χειρότερη περίπτωση θρησκευτικής δίωξης από την Πολιτιστική Επανάσταση»¹³, με την Κίνα να απορρίπτει την πιθανότητα επίσκεψης του Ειδικού Εισηγητή του ΟΗΕ για θέματα Ελευθερίας της Θρησκείας. Μόνο το 2021 έχουν καταγγεληθεί από την Ομάδα Εργασίας του Ο.Η.Ε πενήντα δύο (52) υποθέσεις βίαιης και ακούσιας εξαφάνισης τέτοιων μελών, με την ομάδα του Ο.Η.Ε να διαβιβάζει αίτημα για επίσκεψη της χώρας από το 2013, χωρίς όμως καμία θετική απάντηση.¹⁴

Το κριτήριο περί «υπονόμευσης της επιβολής του νόμου» που θέτει το άρθρο 300 του Ποινικού Κώδικα χρησιμεύει ως ένας μηχανισμός που λόγω του εξαιρετικά ασαφούς χαρακτήρα του, δεν περιορίζει αποτελεσματικά τα πρόσωπα που μπορεί να αποτελέσουν στόχο. Τίποτα ουσιαστικά, δήλωσε η μάρτυρας, δεν μπορεί να σταματήσει τις αρχές από το να θεωρήσουν ότι η δράση του εκζητούμενου ήταν συγκαλυμμένη ή ότι χρησιμοποίησε την άσκηση των θρησκευτικών του πεποιθήσεων για να διαπράξει τα κατά ισχυρισμόν αδικήματα.

Αποτελεί περαιτέρω θέση της μάρτυρος ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα όπως ο κ. Μα υποστεί βασανιστήρια με την επιστροφή του στην Κίνα, με αυτά να είναι ευρέως διαδεδομένα, και να λαμβάνουν χώρα στην πράξη, παρά την απαγόρευση τους στο **άρθρο 52 του ΝΠΔ**. Η χρήση βασανιστηρίων για απόσπαση ομολογιών ή απόκτηση αποδεικτικών στοιχείων απαγορεύεται, όμως, υπάρχει κενό στην Νομοθεσία σε ότι αφορά τον ορισμό των βασανιστηρίων, ή τον ψυχικό βασανισμό, ή τα βασανιστήρια τα οποία δεν αφήνουν σημάδια, γνωστά και ως «λευκά βασανιστήρια». Το εν λόγω κενό, στην Νομοθεσία της Κίνας, αποτελεί παράβαση του **άρθρου 1 της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων**¹⁵. Δεν μπορεί, δήλωσε η μάρτυρας σε καμία περίπτωση να αποκλεισθεί ο βασανισμός του εκζητούμενου με σκοπό την απόσπαση ομολογίας, ως γίνεται συνήθως στα στάδια της ποινικής έρευνας, με την πίεση στα όργανα της τάξης για εξιχνίαση και διαλεύκανση των

¹³ Andre Laliberte' «The Politicization of Religion by the CCP: A Selective Retrieval» 69 Asiatische Studien-Etudes Asiatiques 185, 2015, 201.

¹⁴ UNGA, Report of the Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances, A/HRC/45/13, 2020, Para.60.

¹⁵ Διεθνής Αμνηστία, China: «No End in Sight – Torture and Forced Confessions in China», 11.11.15.

οικονομικών εγκλημάτων να είναι τεράστια. Η Κινεζική Ρυθμιστική Αρχή ήρθε αντιμέτωπη με το δίλημμα μεταξύ της θέσπισης: «σταδιακών μέτρων που διατηρούν ανοικτές τις στρόφιγγές πίστωσης» και της «καταστολής που μειώνει τον μακροχρόνιο κίνδυνο εις βάρος των αποτυχημένων επενδύσεων και της οργής των επενδυτών προς τον υπερβάλλοντα ζήλο των ρυθμιστικών αρχών»¹⁶.

Δεδομένης δε της θέσης του κ. Μα ότι ο ίδιος έχει στο παρελθόν υπάρξει θύμα «λευκών βασανιστηρίων» στην χώρα του, η πιθανότητα αυτή, αυξάνεται με την επιστροφή του, κατακόρυφα.

Δήλωσε τέλος, η ΜΥ1 ότι «ενώ σε όλα τα νομικά συστήματα, το δίκαιο και η σταθερότητα θεωρούνται στενά συνδεδεμένα, αν όχι αλληλεξαρτώμενα, η φύση του πολιτικού συστήματος της Κίνας εξαναγκάζει τα νομικά και δικαστικά ιδρύματα σε δευτερεύοντα ρόλο, υποτακτικό στους στόχους του κόμματος» (σελ.10 Έκθεσης-Ελληνική μετάφραση).

Η μάρτυρας αντεξετάστηκε εκτενώς από την κα. Δρυμιώτου. Αποτέλεσε θέση της κας. Δρυμιώτου ότι πλείστες άλλες χώρες, Ευρωπαϊκές και μη, συνεχίζουν μέχρι πρόσφατα (2019,) να στέλνουν εκζητούμενους στην Κίνα, ειδικά σε υποθέσεις που αφορούν οικονομικά αδικήματα, με την μάρτυρα να απαντά ότι ορθότερο θα ήταν όπως προτού τύχουν συζήτησης οι εν λόγω υποθέσεις εξεταστεί η Συμφωνία που τηρούν αυτές οι χώρες με την Κίνα, ενώ έκαστη υπόθεση πρέπει να εξετάζεται ξεχωριστά. Σημειώνεται ότι παραδείγματα τέτοιων υποθέσεων, δεν υποδείχθηκαν στην μάρτυρα.

Συμφώνησε με την συνήγορο ότι μαρτυρία ή ομολογία η οποία λήφθηκε κατόπιν βασανιστηρίων απαγορεύεται, τονίζοντας όμως ότι η μέθοδος των βασανιστηρίων έχει αλλάξει άρδην, με τα λευκά βασανιστήρια να είναι πλέον ευρέως διαδεδομένα και τους κατηγορούμενους συχνά να αδυνατούν να αποδείξουν πώς, αφού δεν υπάρχουν σημάδια, βασανίστηκαν, ούτως ώστε να αποκλειστεί η παρανόμως ληφθείσα μαρτυρία ή ομολογία τους. Συμφώνησε ότι το άρθρο 36 του Συντάγματος προστατεύει την θρησκευτική ελευθερία, όμως, το ίδιο το άρθρο δηλώνει ότι προστατεύει τις «κανονικές θρησκευτικές πεποιθήσεις», με τον αριθμό των

¹⁶ Martin Chorzempa, «China Doesn't Yet Have a Grip on P2P Lending Risks» East Asia Forum, 2018.

αναγνωρισμένων θρησκειών να είναι περιορισμένος, το δε FLG περιλαμβάνεται στον κατάλογο των «ετερόδοξων διδασκαλιών» ή αλλιώς «δόγματα του κακού (xie jiao)».

Απάντησε ερωτηθείσα επί του **άρθρου 5 του Συντάγματος** της Κίνας (Τεκμήριο 26), ότι η «αρχή της νομιμότητας», δεν εφαρμόζεται στην πράξη, αφού σε αυτήν δεν υπάγεται το Κόμμα, εξ' ου και η λέξη «δικτατορία» στο **άρθρο 1 του Συντάγματος**. Συνεπώς, δήλωσε η ΜΥ1, οι πολίτες δεν μπορούν να βασιστούν στην προστασία του κράτους για την δική τους προστασία, έναντι του Νόμου.

Αμφισβητήθηκε έντονα από την κα. Δρυμιώτου το εύρος των μελετών της μάρτυρος, το φάσμα και η επιλογή των ατόμων από τα οποία έλαβε συνέντευξη, επί των οποίων βάσισε τις εμπειρικές της μελέτες, οι οποίες οδήγησαν με την σειρά τους στην έκδοση αριθμού βιβλιογραφίας, με την μάρτυρας να απαντά ότι μέχρι και το 2019 λάμβανε συνεντεύξεις από δικηγόρους υπεράσπισης, πολίτες, υπόπτους και κατηγορούμενους αφού, «οι μελέτες ποτέ δεν σταματούν», με τις έρευνες και συνεντεύξεις να λαμβάνουν πάντοτε χώρα στην Κίνα, ενώ ως προς το κατά πόσο ακολουθούσε μια μέθοδο επαλήθευσης των όσων της αναφέρον τα πρόσωπα αυτά, η μάρτυρας απάντησε ότι αυτό είναι ιδιαίτερα δύσκολο, πλην όμως υπήρξαν περιπτώσεις όπου δικηγόροι υπεράσπισης μοιράστηκαν μαζί της εμπιστευτικά έγγραφα, αλληλογραφία, βίντεο και επιστολές που έστειλαν στα αρμόδια Δικαστήρια καταγγέλλοντας ότι οι πελάτες τους υπέστησαν βασανιστήρια προ της δίκης. Η διερεύνηση και έρευνα της δήλωσε, δεν βασίζεται μόνο πάνω σε δικά της συμπεράσματα, αλλά επιβεβαιώνεται μέσω αριθμού άλλων ερευνών, οι οποίες καταγράφονται στην Έκθεση της και στις οποίες παρέπεμψε..

Ερωτηθείσα αν η επιλογή του πολιτεύματος ενός κράτους μπορεί ή οφείλει να αποτελέσει πρόσκομμα στην εφαρμογή διεθνών συμφωνιών, η μάρτυρας απάντησε ότι η φύση του νομικού πολιτικού συστήματος είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το κατά πόσον μια έκδοση μπορεί να εφαρμοστεί, με νόμιμο τρόπο. Παρά το γεγονός δήλωσε, ότι υπάρχει το Λαϊκό Κογκρέσο και οι εκλογές, οι νόμοι και οι τροποποιήσεις των, είναι ήδη προαποφασισμένες ουσιαστικά από το Κόμμα, και έτσι δεν υπάρχει καμία διαφάνεια. Το γεγονός ότι δεν υπάρχει διάκριση των εξουσιών, επηρεάζει άμεσα το τι σημαίνει «κράτος δικαίου», στην πράξη. Τόνισε εκ νέου η μάρτυς ότι η έλλειψη Δικαστικής ανεξαρτησίας, είναι ηχηρή, ιδιαίτερα σε σοβαρές υποθέσεις αφού, οι Δικαστές όχι μόνο οφείλουν να δηλώνουν υποταγή στο Κόμμα αλλά, και να

οδηγούν τις αποφάσεις τους δυνάμει της βούλησης της Κυβέρνησης. Αυτό, δεν αποτελεί ως ανέφερε, μόνο δική της διαπίστωση αλλά, και όλων των Οργανισμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, των Παγκόσμιων Δικαστικών Δεικτών των Ηνωμένων Εθνών και άλλων.

Ακολούθησε σειρά ερωτήσεων, με την συνήγορο της Δημοκρατίας να υποβάλλει στην μάρτυρα ότι λανθασμένα έχει ερμηνεύσει και/ή έχει επιλέξει όπως ερμηνεύσει διάφορα άρθρα των Νόμων της ΛΔΚ, με την μάρτυρα να απαντά ότι καμία παρερμηνεία δεν έχει γίνει επί οποιουδήποτε άρθρου, τονίζοντας ότι η πρακτική που ακολουθείται στη ΛΚΔ από τα πρώιμα στάδια μιας καταγγελίας, ήτοι από το στάδιο της διερεύνησης μέχρι και το στάδιο της έφεσης, όχι μόνο πάσχουν, αλλά απέχουν άρδην από την πραγματικότητα, πραγματικότητα η οποία, ως το έθεσε, επιβεβαιώνεται μέσω τουλάχιστον 119 άλλων άρθρων και εκθέσεων, το περιεχόμενο των οποίων όχι μόνο επιβεβαιώνουν τα ευρήματα της, αλλά, καταγράφονται και στην Έκθεση της.

Ο **MY2, Δρ. M.B**, έδωσε μαρτυρία σε σχέση με το ελλειπές των διαβεβαιώσεων που παρουσίασε η αιτούσα χώρα. Ο MY2, κατέθεσε το βιογραφικό του σημείωμα ως **Τεκμήριο 40**. Από το 2019 έχει αποκτήσει την θέση του Senior Lecturer (Associate Professor) στο Πανεπιστήμιο Queen Mary στο Λονδίνο, ενώ από το 2017 μέχρι και σήμερα κατέχει την θέση του Επισκέπτη Καθηγητή στα Πανεπιστήμια Paris 1 Pantheon-Sorbone και Beijing Normal University. Το 2014 έχει τιμηθεί, λαμβάνοντας το «Scientific Prize Gustave Boel- Sofina Fellowship» από το King Baudouin Foundation ενώ, έχει γνωμοδοτήσει επί Κινεζικο - Ευρωπαϊκών ζητημάτων κατόπιν οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Υπουργικού Γραφείου του Ηνωμένου Βασιλείου και του Βελγικού Υπουργείου Δικαιοσύνης. Το 2018 του απονεμήθηκε το βραβείο «Jean Monnet Network on EU-China Legal and Judicial Cooperation (EUPLANT), ενώ έχει εκδώσει δύο (2) βιβλία, με τίτλους, «EU-China Strategic Partnership and the Rule of Law: Shaping the Future of the International Legal Order» και «Chinese Perspectives on the International Rule of Law: Law and Politics in the One-Party State» το 2018. Έχει συνυπογράψει είκοσι (20) άρθρα επί κοινωνικοοικονομικών ζητημάτων που αφορούν την αιτούσα χώρα, ενώ έχει γράψει κεφάλαια σε οκτώ (8) διαφορετικά βιβλία που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κίνα, τον «κανόνα δικαίου-rule of law» και τις Κινεζο-Ευρωπαϊκές σχέσεις.

Ο ίδιος έχει συνυπογράψει το περιεχόμενο του **Τεκμηρίου 23** μαζί με την ΜΥ1 και την ΜΥ3, (η μαρτυρία της θα ακολουθήσει). Αποτελεί θέση του ως εμπειρογνώμονας ότι, δεδομένων των συστηματικών ζητημάτων που αφορούν το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα στην αιτούσα χώρα, καμία διασφάλιση δεν θα μπορούσε να αποτελέσει δραστικό εργαλείο προστασίας και να εγγυηθεί την τήρηση των Ευρωπαϊκών και διεθνών προτύπων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αποτελεί θέση του η έλλειψη διαχωρισμού του Κόμματος και του Κράτους, η έλλειψη ουσιαστικής αμεροληψίας του Δικαστικού σώματος, η απόρριψη από το ίδιο το κράτος μερικών, εκ των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και ο ευαίσθητος χαρακτήρας της παρούσας, αποτελούν πραγματικότητες οι οποίες δεν μπορούν να διασκεδασθούν μέσω των συγκεκριμένων διπλωματικών εγγυήσεων. Στην Έκθεση του, **Τεκμήριο 24 (Μετάφραση στην Ελληνική)**, αναλύει έκαστη πρόταση του **Τεκμηρίου 19**, παραπέμποντας ταυτοχρόνως το Δικαστήριο όχι μόνο σε παραδείγματα άλλων χωρών, αλλά και σε Νομολογία άλλων Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων επί του ζητήματος των διαβεβαιώσεων.

Η ΛΔΚ ισχυρίζεται, δήλωσε ο ΜΥ2 ότι, ο Ma Chao δεν αναζητείται για «πολιτικό αδίκημα», ως άλλωστε αποτελεί προϋπόθεση, στο άρθρο **3(α) του Νόμου 12/2019**¹⁷. Ωστόσο, αναφέρει ο μάρτυρας, έχοντας υπόψη το Κινεζικό πολιτικό και νομικό σύστημα, πάντοτε υπάρχει μια πολιτική διάσταση σε ότι αφορά υποθέσεις υποτιθέμενων οικονομικών εγκλημάτων, και αυτό γιατί, στην ΛΔΚ λειτουργεί ένα σύστημα Κρατικού Καπιταλισμού. Δηλαδή, το Κόμμα /Κράτος αναμένεται να διοικεί όλες τις οικονομικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων και των εταιρειών του εκζητούμενου. Δεν λογίζεται συνεπώς όπως το αίτημα μην εξεταστεί υπό το πρίσμα του πολιτικού συστήματος της αιτούσας χώρας. Ενώ οι αρχές δεν προσδίδουν (φανερά), το οποιοδήποτε πολιτικό κίνητρο στο κατ'ισχυρισμό αδίκημα, οι περιστάσεις της υπόθεσης υποδεικνύουν ξεκάθαρα μια ανησυχητική πολιτική διάσταση, με την υπόθεση να οφείλει να χαρακτηριστεί ως «πολιτικά ευαίσθητη».

¹⁷ Νόμος που Κυρώνει την Συμφωνία για Έκδοση Φυγοδίκων Μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της ΛΔΚ

Οι παράγοντες που συνεισφέρουν στην πολιτική ευαισθησία της υπόθεσης αυτής περιλαμβάνουν το γεγονός ότι το αίτημα έκδοσης στην προκειμένη περίπτωση αποτελεί μέρος της: «παγκόσμιας εκστρατείας της Κίνας για επιβολή του νόμου»¹⁸ μιας πολιτικής εκστρατείας στενά συνδεδεμένης με την φήμη της κεντρικής κυβέρνησης, και του προέδρου Σι Τζινπίνγκ. Ως μέρος της εκστρατείας αυτής, η Κίνα χρησιμοποιεί διαφορετικά μέτρα και στρατηγικές για τον επαναπατρισμό εικαζόμενων φυγόδικων, ενίοτε μέσω της πειθούς για επιστροφή, της απέλασης από το κράτος υποδοχής και ενίοτε μέσω εκδόσεων. Επιπρόσθετα, το έγκλημα που υποτίθεται ότι διέπραξε ο κος Μα αποτελεί επίσης το επίκεντρο της συνεχιζόμενης εκστρατείας για καταπολέμηση της δόλιας άντλησης κεφαλαίων και της χρηματοδότησης Ρ2Ρ¹⁹.

Τέλος, κατά την εκτίμηση του ΜΥ2, ο υψηλός αριθμός υποτιθέμενων εναγόντων στην υπόθεση αυτή - και, συνεπώς, των συμβαλλόμενων μερών με καλές διασυνδέσεις και με συμφέρον στην επιτυχή έκδοση - ενισχύει την πίεση που ασκείται στις αρχές δημόσιας ασφάλειας, τις Δικαστικές και τις κρατικές (κομματικές) αρχές για απόδοση δικαιοσύνης, δηλαδή για επιτυχή καταδίκη και επιβολή ποινής. Σε αντίθετη περίπτωση, θα υπάρχουν έντονες αποδοκimasίες και κατηγορίες, κάτι το οποίο οι αρχές θα θεωρούσαν επιζήμιο για την πολιτική σταθερότητα.

Παρέπεμψε επί του σημείου στην **Απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Τσεχικής Δημοκρατίας του 2020**, όπου κρίθηκε ότι οι διπλωματικές διασφαλίσεις που υποβλήθηκαν από την ΛΔΚ ως προς την μη επιβολή της θανατικής ποινής, το δικαίωμα απόλυσης υπό όρους, και την αρχή της ειδικότητας, δεν απέκλειαν εντελώς το κίνδυνο κακομεταχείρισης. Το Δικαστήριο εκεί, αναφέρθηκε στην προϋπόθεση: «συνεχούς επαγρύπνησης και εποπτείας από αρμόδιο και ανεξάρτητο προσωπικό» όσον αφορά στον έλεγχο διπλωματικών διασφαλίσεων ως προς τα βασανιστήρια και την κακομεταχείριση. Επ' αυτού το Δικαστήριο εξέφρασε ανησυχίες για το γεγονός ότι η ΛΔΚ δεν διαβεβαίωσε το κράτος στο οποίο απευθυνόταν η αίτηση ότι θα διευθετούνταν προξενικές επισκέψεις χωρίς την παρουσία τρίτων. Το Δικαστήριο κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι το

¹⁸ Thomas Eder, Bertram Lang, Moritz Rudolf «China's Global Law Enforcement Drive: The need for a European Response, Merics, 18.1.2017 (merics.org/en/report/chinas-global-law-enforcement-drive)

¹⁹ Βλ. Έκθεση Τεκμήριο 24 σελ. 5.

γεγονός και μόνο ότι η Κίνα δεν είχε εμπειρία συμμόρφωσης προς τις εγγυήσεις που παρείχε, σήμαινε ότι ήταν προτιμότερο: «να ήταν πιο προσεκτικοί παρά να αποδεχθούν τις εγγυήσεις αδιαμφισβήτητα, ιδιαίτερα καθώς περαιτέρω εκθέσεις αποκαλύπτουν διάφορες περιπτώσεις παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων».²⁰

Παρά την διακήρυξη ότι κ. Μα δεν διώκεται για θρησκευτικούς λόγους, υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο, όπως ο ίδιος αντιμετωπίσει επιπρόσθετες κατηγορίες για τους δεσμούς του με το FLG, ως ο ίδιος παραδέχθηκε στην προσωπική του δήλωση, αλλά και μέσω του κ. Πελεκάνου, κατά την ακροαματική διαδικασία. Η παραδοχή του αυτή, το μόνο που καταφέρνει είναι να ενισχύει τον πολιτικό χαρακτήρα των «κοινότυπων» κατά τα άλλα, κατηγοριών εναντίον του, αφού ως γνωστόν: «οι υποστηρικτές του FLG σε όλη την Κίνα υπόκεινται σε ευρεία επιτήρηση, αυθαίρετη κράτηση, φυλάκιση, και βασανιστήρια, και διατρέχουν υψηλό κίνδυνο εξωδικαστικής εκτέλεσης»²¹.

Το πιο πάνω γεγονός, ήτοι η θρησκεία του καθ' ου η αίτηση, δεν είναι γεγονός που μπορεί να αγνοηθεί, με τον μάρτυρα να παραπέμπει σε απόφαση του **Εφετείου της Πολωνίας τον Μάρτιο του 2021, στην υπόθεση LJ²²** αναφορικά με παρόμοια διασφάλιση από την ΛΔΚ ότι:

«μέλη και υποστηρικτές αυτού του κινήματος φιλοσοφικής και θρησκευτικής φύσης (πνευματικές πρακτικές με στοιχεία Βουδιστικού διαλογισμού και την ηθική φιλοσοφία: αλήθεια, καλοσύνη, υπομονή) δεν τιμωρούνται αυστηρά».

Στην απόφαση του, το Δικαστήριο τόνισε ότι το ίδιο το περιεχόμενο του Κινεζικού Ποινικού Νόμου ορίζει διαφορετικά. Το Δικαστήριο αναφέρθηκε στο Άρθρο 300 του Ποινικού Κώδικα της ΛΔΚ, το οποίο ποινικοποιεί την πρακτική των «δογμάτων του κακού» όταν αυτά χρησιμοποιούνται ή οργανώνονται «για να υπονομεύσουν την επιβολή οποιουδήποτε νόμου», τονίζοντας παράλληλα, ότι το Κόμμα-Κράτος και η εγχώρια Νομοθεσία χαρακτηρίζουν ουσιαστικά εξ' ορισμού ότι, τα μέλη του FLG είναι εγκληματίες.

²⁰ Απόφαση II. US 2299/19- www.usoud.cz/en/current-affairs/judgment-ii-us-2299-19-diplomatic-assurances-and-risk-of-torture-or-other-ill-treatment-associated-with-the-extradition-to-the-peoples-republic-of-China

²¹ Freedom House, «Falun Gong: Religious Freedom in China» 2017.

²² Safeguarddefenders.com. /en/blog/Poland-blocks-extradition-China

Το κριτήριο «υπονόμευσης της επιβολής του νόμου» κατά τον μάρτυρα, χρησιμεύει ως μηχανισμός που παρέχει στις αρχές την ελευθερία να διώκουν κατά το δοκούν, ενώ δεν μπορεί να λησμονηθεί το γεγονός ότι η Κίνα ανέκαθεν απορρίπτει την πιθανότητα επίσκεψης του Ειδικού Εισηγητή του Ο.Η.Ε σε ότι αφορά θέματα ελευθερίας της θρησκείας.²³

Παρά την διασφάλιση ότι τα Κινεζικά Δικαστήρια ασκούν ανεξάρτητες Δικαστικές εξουσίες, σύμφωνα με τον νόμο, χωρίς παρεμβάσεις από οποιαδήποτε κυβερνητική αρχή, κοινωνική οργάνωση ή άτομο, και ότι ο κ. Μα θα λάβει μια δίκαιη δίκη σύμφωνα με τον νόμο, έχοντας το δικαίωμα για υπεράσπιση, δεν μπορεί να παραγνωριστεί το πρόβλημα της επιβολής των ιδεών του κόμματος και της πολιτικής που θέλει να ακολουθηθούν σε ευαίσθητα πολιτικά υποθέσεις, μέσω οδηγιών ουσιαστικά προς τον Προεδρεύοντα Δικαστή, ενώ η παντελής έλλειψη του προδικαστικού τεκμηρίου της αθωότητας αποτελεί κίνδυνο προκατάληψης κατά τη δίκη.

Αναφορικά με τις εγγυήσεις περί δίκαιης δίκης, αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα εκδίκασης από αρμόδιο, αμερόληπτο και ανεξάρτητο Δικαστήριο (**άρθρο 14(1) ΔΣΑΠΔ**). Στην Κίνα, το δικαίωμα δίκαιης και δημόσιας ακρόασης, το οποίο επικεντρώνεται στην ίδια τη δίκη, υπονομεύεται από καλά τεκμηριωμένους παράγοντες που κάνουν τους δικαστές (μεμονωμένους και μη), να εξαρτώνται έντονα από άλλες αρχές του Κόμματος-Κράτους. Συνεπώς, οι παράγοντες που καθιερώνουν τη Δικαστική εξάρτηση είναι βαθιά ριζωμένοι στο σύστημα και δεν αποτελούν χαρακτηριστικά που μπορούν να ενεργοποιούνται ή να διακόπτονται κατά περίπτωση. Το γεγονός ότι το Κινεζικό Κόμμα-Κράτος αποκηρύσσει μονίμως την αρχή διαχωρισμού των εξουσιών επηρεάζει επίσης άμεσα, το έργο όλων των σχετικών φορέων του δικαστικού σώματος, που περιλαμβάνει Δικαστές, εισαγγελίες, δικηγόρους και την αστυνομία. Το 2017, ο Πρόεδρος του Ανώτατου Λαϊκού Δικαστηρίου απέρριψε ρητά έννοιες όπως «ο διαχωρισμός των εξουσιών και η ανεξαρτησία του δικαστικού σώματος»²⁴, ενώ η αρχή ότι το Δικαστικό σύστημα εξαρτάται από το Κόμμα-Κράτος κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα και το νομικό σύστημα της ΛΔΚ (**άρθρο 12 του Περί Δικαστών Νόμου του 2019 της ΛΔΚ**).

²³ Eva Pills «Human Rights in China: A Social Practice in the Shadows of Authoritarianism» Polity, 2017, Ch.3

²⁴ Βλ. Υποσημείωση 3, ανωτέρω.

Το **Τεκμήριο 19** μπορεί να καταγράψει ότι ο «εκζητούμενος δεν θα υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλους τρόπους σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής τιμωρίας κατά τη διάρκεια της δίκης και της φυλάκισής του μετά την έκδοσή του», όμως η δήλωση αυτή δεν παύει να χαρακτηρίζεται ως «άκρως προβληματική», είτε αυτή δίνεται στο πλαίσιο διπλωματικών διασφαλίσεων ή ως μέρος διεθνών συνθηκών, επαναλαμβάνοντας ουσιαστικά τα όσα καταγράφηκαν επί του σημείου των βασανιστηρίων στο **Τεκμήριο 23**. Με δεδομένο συνεπώς το στάδιο στο οποίο ευρίσκεται η υπόθεση του κ. Μα στην αιτούσα χώρα, είναι σχεδόν βέβαιο ποια θα είναι η μοίρα του σε σχέση με τα βασανιστήρια, αφού τα λευκά ή ψυχικά βασανιστήρια δεν περιλαμβάνονται στον ορισμό των βασανιστηρίων στο άρθρο 52 του Ποινικού Κώδικα της χώρας, γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με τις πρόνοιες του **Άρθρου 1 της Σύμβασης Κατά των Βασανιστηρίων**. Η Ερμηνευτική Καθοδήγηση που έδωσε το Δικαστικό Σώμα (ως ανέφερε και ο **ΜΑ4**), δεν επέφερε κατά τον **ΜΥ2** οποιαδήποτε αξιοσημείωτη αλλαγή στην πρακτική της ποινικής διαδικασίας, 9 χρόνια μετά την έκδοσή της. Η εν λόγω Δικαστική Ερμηνεία δεν αλλάζει τη θεσμική δυναμική, καθιστώντας δύσκολο, αν όχι αδύνατο στις πλείστες περιπτώσεις, για τα Δικαστήρια να εκδώσουν πορίσματα για βασανιστήρια, όταν τέτοια βασανιστήρια προήλθαν από τα χέρια των ερευνητικών αρχών. Παράλληλα, η αιτούσα χώρα δεν έχει επιτρέψει στον Ειδικό Εισηγητή του ΟΗΕ για τα Βασανιστήρια όπως επισκεφθεί την χώρα από το 2006, παρά τις εκκλήσεις του, ενώ καμία έκθεση δεν έχει υποβληθεί από το 2006, με την χώρα να διατηρεί ακόμη, την επιφύλαξή της προς τη διαδικασία έρευνας δυνάμει του **Άρθρου 20 της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων**. Κατά την άποψη του **ΜΥ2**, είναι αδύνατο για το Δικαστήριο να βασιστεί σε οποιοδήποτε βαθμό στις δοθείσες εγγυήσεις σε σχέση με την προστασία της φυσικής ή της ψυχικής ακεραιότητας του εκζητούμενου.

Αντεξεταζόμενος ο **ΜΥ2**, συμφώνησε με την κα. Δρυμιώτου ότι υπάρχουν περιπτώσεις έκδοσης φυγοδίκων από Ευρωπαϊκές χώρες στην ΛΔΚ, τονίζοντας όμως τρεις (3) πρόσφατες αποφάσεις, ήτοι της Πορτογαλίας, της Τσεχίας και Πολωνίας με τον εκζητούμενο σε εκάστη εξ' αυτών να μην εκδίδεται στην αιτούσα χώρα, λόγω των αμφιβολιών που διατηρούνταν σε σχέση με την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, υπερθεματίζοντας παράλληλα ότι υπάρχει έντονη συζήτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από αριθμό χωρών οι οποίες επιθυμούν όπως αποκηρύξουν και/ή διακόψουν τις Συμφωνίες Έκδοσης τους με την ΛΔΚ,

φέροντας ως παράδειγμα την σχετική πρόταση ψηφίσματος που κατέθεσε το Βέλγιο.²⁵ **Τεκμήριο 38** στην διαδικασία.

Σε ερώτηση της κας. Δρυμιώτου κατά πόσον η ποινικοποίηση των όποιων παράνομων δράσεων των επιχειρήσεων με την ονομασία «P2P» είναι κάτι το οποίο αντιβαίνει το δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο ΜΥ2 απάντησε ότι η πρακτική των επιχειρήσεων τύπου «P2P» υποστηρίχθηκε σθεναρά από το Κράτος το 2010. Όταν αποδείχθηκε στην πορεία ότι αυτή ήταν προβληματική, ξεκίνησε η μάχη ενάντια σε αυτές τις επιχειρήσεις υπό το πρόσχημα ότι όφειλε να κρατηθεί η κοινωνική σταθερότητα, εξ' ου και το υπόβαθρο στην μάχη έναντι στις κατ' ισχυρισμόν παράνομες χρηματοδοτήσεις. Αυτό το υπόβαθρο είναι που κάνει την υπόθεση ουσιαστικά «πολιτικά ευαίσθητη». Η πίεση που ασκείται πάνω στις Κρατικές Αρχές ούτως ώστε να αποφέρουν αποτελέσματα ειδικά σε αυτού του είδους τις υποθέσεις, αυξάνει κατακόρυφα τον κίνδυνο μη τήρησης των στοιχειωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Σ ερωτήσεις της συνηγόρου περί ιεραρχίας του Διεθνούς Δικαίου έναντι του Εθνικού, και δη ότι η Κίνα είναι συμμορφούμενη με τις Διεθνείς υποχρεώσεις της, ο μάρτυρας απάντησε εμφαντικά ότι μετά την υπογραφή της Διμερούς Συμφωνίας μεταξύ Κίνας και Κύπρου, η κατάσταση σε ότι αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα στην χώρα έχει χειροτερέψει, με το κράτος να επεμβαίνει ενεργά ώστε να αποσιωπήσει την κριτική ενάντια στην καταγραφή παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όχι μόνο σε ότι αφορά τις Διμερείς Συμφωνίες με τρίτες χώρες αλλά, και σε πολλά άλλα διεθνή επίπεδα, όπως για παράδειγμα στο Συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών. Από εκεί προκύπτει και ο προβληματισμός διαφόρων χωρών όπως σταματήσουν τις συνεργασίες τους με την ΛΔΚ σε ότι αφορά εκδόσεις φυγοδίκων.

ΜΥ3, η Δρ. Α.Κ, η οποία κατέθεσε την Τρίτη στην σειρά Έκθεση Εμπειρογνωμοσύνης ως **Τεκμήριο 25**. Συνυπογράφει την Έκθεση Εμπειρογνωμοσύνης **Τεκμήριο 23**, μαζί με τους ΜΥ1 και ΜΥ2 η οποία ετοιμάστηκε επίσης με την συνδρομή της. Το βιογραφικό της σημείωμα κατέθεσε ως **Τεκμήριο 41** στην διαδικασία. Σύμφωνα με αυτό, η ίδια έχει σπουδάσει στην Κίνα και στην Ταιβάν λαμβάνοντας το πρώτο της πτυχίο στην Νομική, με το Διδακτορικό της να

²⁵ Proposition de Resolution Visant a Condemner l'intervention de la Republique de Chine a Hing Kong et a Adopter Dew Mesures Concretas En Vue de Defender l' Etat de Droit et la Democratie, 55K1524, 7.10.2020.

έχει θέμα τις Κινεζικές Σπουδές. Έχει διεξάγει έρευνες στην Κίνα, στην Ενδοχώρα Κίνα και στην Ταιβάν, για αριθμό ετών. Στα πλαίσια των εμπειρικών της ερευνών έχει λάβει συνεντεύξεις από αριθμό ακαδημαϊκών που ασχολούνται με ζητήματα που άπτονται τις ποινικής δικαιοσύνης, ενώ παράλληλα έχει συναντήσει και συνομιλήσει με δικηγόρους υπεράσπισης, Δικαστές, κατηγορούς στην Αστυνομία, με το κύριο πεδίο μελετών της να είναι οι ποινικές διαδικασίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το Διδακτορικό της είχε ως θέμα «το Τεκμήριο της Αθωότητας στην Κίνα» ενώ τώρα εργάζεται ως ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο Friedrich Alexander University στην Γερμανία με την έρευνα της να έχει ως θέμα την: «Ακαδημαϊκή Ελευθερία στην Κίνα».

Η μαρτυρία της κινήθηκε στα ίδια μήκη κύματος με τους ΜΥ1 και ΜΥ2. Με παραπομπή στο περιεχόμενο της Έκθεσης της, **Τεκμήριο 25**, ανέπτυξε την νομική θέση ότι στην ΛΔΚ δεν υπάρχει το τεκμήριο της αθωότητας, ούτε ο κανόνας της αναλογικότητας. Παρά την καταγραφή στα Νομοθετήματα της χώρας περί προστασίας των ατομικών ελευθεριών, δεν υπάρχει καμία ασφαλιστική δικλείδα ή εσωτερική επιτήρηση σε ότι αφορά ζητήματα κράτησης. Ο Νόμος δίνει την εξουσία στην αστυνομία να στερήσει από κάποιον την ελευθερία του, χωρίς όμως να υπάρχει εσωτερική επιτήρηση. Το γεγονός ότι ποινικές υποθέσεις διερευνώνται και ύποπτοι κρατούνται κατά το δοκούν, χωρίς να υπάρχει Δικαστηριακή επιτήρηση ή έλεγχος, αποτελεί μεγάλο πρόβλημα, το οποίο οξύνεται λόγω του ότι ο ύποπτος δεν έχει το δικαίωμα όπως συμβουλευθεί δικηγόρο, παρά μόνο μετά την πρώτη του ανάκριση. Στην Κίνα, δεν υπάρχουν ξεκάθαρα χρονικά όρια, πλαίσια και προθεσμίες σε σχέση με την κράτηση υπόπτων. Ως επιμαρτυρείται στην παρούσα περίπτωση η σύλληψη του εκζητούμενου έχει εγκριθεί από την Εισαγγελία, η οποία μπορεί μεν, και συμφώνως των Νόμων την χώρας να αποτελεί «Δικαστική Αρχή», αλλά σε καμία περίπτωση δεν πληροί τα Διεθνή κριτήρια μιας Δικαστικής Αρχής, αφού απουσιάζει το στοιχείο της αμεροληψίας. Αυτή η σύλληψη, αφού εγκριθεί από την Εισαγγελέα, μπορεί να κρατήσει για χρόνια, αφού στην Κίνα δεν υπάρχει η γνωστή διαδικασία «Habeas Corpus». Το μόνο που μπορεί να κάνει ο ύποπτος είναι να ζητήσει αναθεώρηση της κράτησης του, προσκομίζοντας στοιχεία και μαρτυρία ως προς το γιατί αυτή δεν ήταν αναγκαία.

Στην περίπτωση του κ. Μα με δεδομένο ότι υπάρχει ήδη το ένταλμά σύλληψης (Τεκμήριο 4), θα μπει αμέσως σε κράτηση, αναμένοντας την δίκη, πριν καν κατηγορηθεί. Αυτή η κράτηση μπορεί να κρατήσει από 2 μέχρι και 7 μήνες, ή μέχρι και την ολοκλήρωση της διερεύνησης, χωρίς να έχει προηγηθεί μέχρι εκείνο το σημείο η καταχώρηση οποιουδήποτε κατηγορητηρίου.

Είναι σαφές ότι το Κινεζικό σύστημα ποινικής δικαιοσύνης έχει σχεδιαστεί για να εξυπηρετεί αυτό που οι αρχές αποκαλούν «εθνικές συνθήκες» παρά τα διεθνή πρότυπα δίκαιης δίκης, ανέφερε η ΜΥ3. Στην πράξη, σημαίνει ότι οι συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα «σπάνια εφαρμόζονται από τα Κινεζικά Δικαστήρια»²⁶ καθώς είναι πλέον αντιληπτό ότι για να είναι εφαρμόσιμα, πρέπει να είναι ενταγμένα στην εθνική νομοθεσία. Η Κίνα συνέχισε, έχει υπογράψει, αλλά δεν έχει ακόμα επικυρώσει το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ). Η υποχρέωση της ΛΔΚ «να απέχει από ενέργειες που θα κλονίζουν τους στόχους» του ΔΣΑΠΔ σύμφωνα με το **άρθρο 18 της Σύμβασης της Βιέννης** δεν έχει τηρηθεί, με αποτέλεσμα αρκετοί διεθνείς εμπειρογνώμονες να καλούν την χώρα όπως αποσύρει την υπογραφή της από το ΔΣΑΠΔ.²⁷

Δεν μπορεί να παραγνωριστεί ότι η Ύπατη Αρμοστής του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα είχε προτρέψει το 2018 την Ισπανία όπως σταματήσει την διαδικασία έκδοσης 269 προσώπων που είχαν συλληφθεί για υποτιθέμενη εμπλοκή τους σε απάτες τηλεπικοινωνιών, λόγω του κινδύνου που διέτρεχαν όπως υποστούν βασανιστήρια ή άλλη κακομεταχείριση²⁸. Η μάρτυρας υπερθεμάτισε το γεγονός ότι υπάρχει παντελής άρνηση της αιτούσας χώρας για διάλογο και/ή παρακολούθηση στο κατά πόσον υπάρχει τήρηση ή εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ενώ αποτελεί θέση του **ΜΑ4** ότι την χώρα έχει επισκεφθεί Ειδικός Εισηγητής για την ελευθερία της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, καμία επίσκεψη, τόνισε η μάρτυρας, δεν έχει πραγματοποιηθεί από το 1998 - δηλαδή έναν χρόνο πριν από

²⁶ Cai Congyan «International Law in Chinese Courts During the Rise of China» 110(2) American Journal of International Law 262, 2016, p. 269.

²⁷ Ηνωμένα Έθνη, Σύμβαση της Βιέννης σχετικά με το Δίκαιο των Συνθηκών 23.5.1969, United Nations Treaty Series Vol. 1155, p.331, Annie Hsu «Should China Unsign the International Covenant on Civil and Political Rights? – Centre for the Study of Contemporary China, 30.9.2019.

²⁸ Εμπειρογνώμονες του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα Συνιστούν εντόνως την Ισπανία όπως διακόψει τις εκδόσεις στην Κίνα- Δελτίο Τύπου ΟΗCHR 18.5.18.

την απαγόρευση «δογμάτων του κακού», ενώ η τελευταία επίσκεψη του Ειδικού Εισηγητή για τα Βασανιστήρια και άλλους τρόπους σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης στην χώρα πραγματοποιήθηκε κατά το μακρινό πλέον, 2006. Οι συστάσεις για πρόσκληση του Ειδικού Εισηγητή για τα Βασανιστήρια, συμπεριλαμβανομένης της Οικουμενικής Περιοδικής Επανεξέτασης το 2018, δεν έχουν γίνει αποδεκτές από τη ΛΔΚ.

Αποτελεί πεποίθηση της δήλωσε, ως και των ΜΥ1 και 2 κατόπιν εκτεταμένων μελετών σχετικά με τη χρήση των βασανιστηρίων στην χώρα, ότι παραμένει ορατός ο κίνδυνος όπως ο εκζητούμενος βασανιστεί, σε περίπτωση έκδοσης του, τόσο κατά το στάδιο της ποινικής έρευνας, αλλά και μεταγενέστερα.

Μπορεί μεν το δικαίωμα της «μη αυτοενοχοποίησης» να έχει ενσωματωθεί στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας της ΛΔΚ (άρθρα 12, 55, 200) όμως αυτό το δικαίωμα στην πράξη δεν κατοχυρώνεται. Παρά το γεγονός ότι οι όποιες συλλήψεις προσώπων εγκρίνονται από τις Εισαγγελικές αρχές, αυτό, σε καμία περίπτωση δεν ισούνται με το τι λογίζεται ως αποτελεσματικός Δικαστικός έλεγχος, εν τη εννοία του **Άρθρου 9 του ΔΣΑΠΔ**.

Τέλος, ανέφερε η μάρτυρας, είναι αβέβαιο κατά πόσο οι διασφαλίσεις που υποβλήθηκαν στη διακοίνωση της ΛΔΚ την 29.11.21, και ιδιαίτερα η Διασφάλιση 3 έχουν υποβληθεί από την αρμόδια αρχή, και αυτό γιατί δυνάμει του **άρθρου 50 του Νόμου Περί Εκδόσεων της ΛΔΚ του 2000**, «η διασφάλιση αναφορικά με τον περιορισμό της δίωξης υπόκειται σε απόφαση της Ανώτατης Λαϊκής Εισαγγελίας, και η διασφάλιση αναφορικά με το ύψος της ποινής υπόκειται σε απόφαση του Ανώτατου Λαϊκού Δικαστηρίου». Εγείρονται συνεπώς, δήλωσε, ερωτηματικά με το κατά πόσον οι δηλώσεις του Υπουργείου Εξωτερικών της χώρας, αποτελούν πραγματική δέσμευση επί των κρατικών οργάνων.

Συνέχισε, σχολιάζοντας τις διπλωματικές εγγυήσεις σε σχέση με την θρησκεία του εκζητούμενου, δηλώνοντας ότι, παρά την εκεί καταγεγραμμένη θέση ότι, αυτές δεν θα επηρεάσουν την ποινική διαδικασία, αυτές δεν ισοδυναμούν με την εξάλειψη του κινδύνου περί παράνομης κράτησης και βασανιστηρίων του εκζητούμενου. Οι χώροι κράτησης για μέλη του FLG έχουν μεν αλλάξει με την πάροδο του χρόνου, συμπεριλαμβάνοντας πλέον και συνηθισμένα αστυνομικά κέντρα κράτησης (kanshousuo), όμως συνεχίζουν να υπάρχουν τα γνωστά πλέον ως «κέντρα νόμιμης

εκπαίδευσης» δηλαδή, ανεπίσημα μέρη κράτησης που συνήθως συντηρούνται από την αστυνομία. Τα κέντρα αυτά δεν έχουν βάση στο Κινεζικό δίκαιο και έχει διατυπωθεί το επιχείρημα ότι το παραβιάζουν γιατί αποτελούν πληρέστερη φυλάκιση²⁹, ενώ παραμένει ισχυρός ο κίνδυνος περί εξωνομικής και βίαιης εξαφάνισης, ακριβώς επειδή ο εκζητούμενος αποτελεί μέλος του FLG.

Αντεξεταζόμενη, διαφώνησε με την κα. Δρυμιώτου, ότι το **άρθρο 12 της Ποινικής Δικονομίας** επιβεβαιώνει την ύπαρξη του τεκμηρίου της αθωότητας. Το μόνο που δηλώνει είναι, δήλωσε η μάρτυς ότι, «μόνο το Δικαστήριο μπορεί να κρίνει κάποιον ως ένοχο». Αυτή η καταγραφή όμως, δεν αναφέρεται είτε σε «αθωότητα» του προσώπου ή «ενοχή». Στους Νόμους καμία αναφορά δεν γίνεται σε γνωστούς κατά τον λοιπό κόσμο όρους όπως «δίκαιη δίκη», «κράτος δικαίου» και «δικαίωμα σε σιωπή». Το γεγονός ότι δεν δικαιούται ο ύποπτος σε δικηγόρο πριν την ολοκλήρωση της πρώτης ανάκρισης, σε συνδυασμό με το ότι είναι υποχρεωμένος όπως απαντά ειλικρινά σε όλες τις ερωτήσεις που αφορούν το διερευνώμενο αδίκημα εγείρει πραγματικά ερωτηματικά αν κατά πόσον όντως υπάρχει το δικαίωμα στην σιωπή.

Η ίδια, πριν καταλήξει στα ευρήματα της, μελέτησε τα «**Provision of the Handling of Detention Necessity Review - Cases by the People's Procuratorates**», έχοντας μάλιστα γράψει και κεφάλαιο σε βιβλίο, ενώ το γεγονός ότι πολλές φορές διοργανώνονται «Public Arrest Rallies» όπου ύποπτοι παρουσιάζονται δημόσια, στο ευρύ κοινό φορώντας χειροπέδες για να δίδεται η εντύπωση ότι έχει βρεθεί ο υπαίτιος, αποτελεί επίσης μια σοβαρότατη παραβίαση του τεκμηρίου της αθωότητας, αφού οι αρχές παρουσιάζουν τα εν λόγω πρόσωπα ως αν να είναι ήδη καταδικασθέντες.

Συμφώνησε η ΜΥ3 ότι αποτελεί θέμα ακαδημαϊκής συζήτησης κατά πόσον οι Εισαγγελείς είναι κατάλληλοι για να επιβλέπουν την έκδοση ενταλμάτων σύλληψης, και αυτό γιατί υπάρχουν αντικρουόμενες πρόνοιες στα Νομοθετήματα. Ενώ το **άρθρο 5 της Ποινικής Δικονομίας** καταγράφει περί της κατ' ισχυρισμόν διάκρισης των εξουσιών, το **άρθρο 138 του Συντάγματος**, προνοεί ότι οι τοπικοί Εισαγγελείς λογοδοτούν στα όργανα της Κρατικής Εξουσίας, και έτσι, υπονομεύεται η ανεξαρτησία τους. Το ίδιο δε πρόβλημα απάντησε, που υπάρχει με τους Εισαγγελείς,

---

²⁹ Teng Biao, «What is a Legal Education Centre in China», China Change, 2014, - Chinachange.org.2014/0403/what-is-a-legal-education-centre-in-china.

υπάρχει και με την Δικαστική εξουσία, αφού σύμφωνα με το Σύνταγμα, οι Δικαστές είναι υπόλογοι στο Εθνικό Λαϊκό Κογκρέσο και δη στα όργανα Κρατικής Εξουσίας που τα δημιούργησε. Δυνάμει των πιο πάνω δεδομένων, τόνισε η μάρτυρας, και με γνώμονα ότι η υπόθεση του εκζητούμενου φέρει κρατικό ενδιαφέρον, θα υπάρχει αναμφίβολα παρέμβαση από την Κυβέρνηση στην δίκη. Σε ότι αφορά την κράτηση, ο Ποινικής Δικονομίας Νόμος δεν προνοεί ξεκάθαρα χρονικά πλαίσια, παρά μόνο την διασυνδέει με την διάρκεια της ποινικής διερεύνησης. Ερωτηθείσα σχετικά με το **άρθρο 58 της Ποινικής Δικονομίας**, και τον αποκλεισμό ουσιαστικά παρανόμως ληφθείσας μαρτυρίας, η ΜΥ3 ανέφερε ότι, σε αντίθεση με άλλες χώρες, η **υποπαράγραφος 2** του άρθρου μεταθέτει το βάρος στους ώμους του κατηγορούμενου όπως δείξει ότι, η εν λόγω μαρτυρία λήφθηκε παράνομα.

ΜΥ4 ο P.D, Διευθυντής της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης «SafeGuard Defenders». Ο P.D, κατέχει πτυχίο στον τομέα «Peace and Conflict Studies» και Μεταπτυχιακό στις Πολιτικές Επιστήμες. Το 2007 εγκαταστάθηκε στην Κίνα και υπήρξε συνιδρυτής το 2009 του «China Action» μαζί με ομάδα δικηγόρων. Ο οργανισμός εξαναγκάστηκε σε κλείσιμο το 2016, και έτσι, ο μάρτυς το 2017, ίδρυσε την πιο πάνω οργάνωση. Σκοπός της οργάνωσης είναι η υποβοήθηση αλλά και στήριξη των δικηγόρων στην Κίνα, ιδιαίτερα αυτών που ασχολούνται με τον ποινικό τομέα, συνεισφέροντας και προωθώντας την επαγγελματική τους κατάρτιση, προσφέροντας οικονομική όπου χρειάζεται στήριξη, ούτως ώστε οι ίδιοι με την σειρά τους να μπορούν να στηρίξουν τους πελάτες τους και τα ανθρώπινα δικαιώματα τους. Ο οργανισμός χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος του από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Συνεργάζεται στενά με τον Παγκόσμιο Οργανισμό ενάντια στα Βασανιστήρια, την Διεθνή Αμνηστία, τους Δημοσιογράφους Χωρίς Σύνορα, ενώ προβαίνουν, όταν τους ζητηθεί, σε παρουσιάσεις ενώπιον Πρεσβειών ανά το παγκόσμιο, Κοινοβουλίων και Κογκρέσων. Διάφορες χώρες τις Ευρώπης, Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, Κυβερνητικοί Οργανισμοί και τα Ηνωμένα Έθνη συχνά ζητούν από την Οργάνωση γνωματεύσεις σε σχέση με ζητήματα που αφορούν την αιτούσα χώρα και τα ανθρώπινα δικαιώματα, χρησιμοποιώντας και κάνοντας αναφορά σε αυτές με σκοπό την λήψη αποφάσεων. Τέλος, ο ΜΥ4, τιμήθηκε το 2021, λαμβάνοντας το βραβείο «Magnitsky Award for Human Rights», ενώ κλήθηκε ως εμπειρογνώμονας ενώπιον του

Ανωτάτου Δικαστηρίου της Σουηδίας σε σχέση με την έκδοση του πιο «περιζήτητου» φυγοδίκου στην Κίνα.

Κατέθεσε ως **Τεκμήριο 42** την έκθεση εμπειρογνωμοσύνης του. Σε αυτήν αναλύονται μεταξύ άλλων οι μέθοδοι που επιστρατεύονται από την ΛΔΚ για την «οικειοθελή» επιστροφή εκζητούμενων προσώπων. Μια τέτοια μεθοδολογία ακολουθήθηκε και στην παρούσα υπόθεση, ανέφερε, με την χώρα να επιστρατεύει πράκτορες της ούτως ώστε να επισκεφθούν το εκζητούμενο πρόσωπο και να τον πείσουν να επιστρέψει, μη διστάζοντας να προσεγγίσουν και άλλα μέλη της οικογένειας με σκοπό την πειθώ.

Το πιο πάνω, καταγράφει το ίδιο το Κινεζικό κράτος στα έγγραφα έκδοσης και δη, στην **σελίδα 11 του Τεκμηρίου 4 (Αγγλικό Κείμενο)**. Αυτό το γεγονός, ήτοι, ότι έχουν ήδη επιδιώξει την επιστροφή του εκζητούμενου όχι μέσω έκδοσης, αλλά μέσω της ανεπίσημης, εξωδικαστικής διαδικασίας «εθελούσιας» επιστροφής, τοποθετεί πλέον τον εκζητούμενο σε μία άκρως επιζήμια κατάσταση. Τα πιο πάνω δεν μπορούν παρά να είναι αλήθεια, αφού, τα επιβεβαιώνει και ο εκζητούμενος, ως γεγονότα που επεσυνέβησαν, καταγράφοντας αυτά στην αρχική του δήλωση ημερ. 6.6.21 (**Μέρος 2, Τεκμήριο 42**).

Το **άρθρο 52 του Περί Εποπτείας Εθνικού Νόμου** περιλαμβάνει νομικές διατάξεις για «απαγωγές» στο Εξωτερικό, ενώ το Έγγραφο με τίτλο, «**Νομική Ερμηνεία του άρθρου 52 του ΠΕΕΝ**», παρέχει τους πρακτικούς όρους για το πώς η Εθνική Επιτροπή Εποπτείας («ΕΕΕ») μπορεί να επιτύχει την επιστροφή των φυγοδίκων. Στην Πέμπτη ενότητα του εγγράφου καταγράφονται τα ακόλουθα:

«Υπάρχουν δυο κοινοί τρόποι: (1) απαγωγή, που σημαίνει χρήση των μεθόδων απαγωγής για σύλληψη φυγοδίκων και επιστροφή τους στη χώρα (2) παγίδευση και σύλληψη, που σημαίνει ότι οι ποινικοί ύποπτοι δελεάζονται στην επικράτεια της χώρας προορισμού, στις ανοικτές θάλασσες, τον διεθνή εναέριο χώρο, ή σε τρίτη χώρα η οποία έχει συνθήκη έκδοσης με την χώρα προορισμού, και μετά προβαίνουν στη σύλληψη ή έκδοση τους».

Το γεγονός ότι ο εκζητούμενος έχει αρνηθεί και, ως αποτέλεσμα, ζητείται πλέον μέσω έκδοσης, αυξάνει σημαντικά το επίπεδο της επιζήμιας μεταχείρισης που πρόκειται να αντιμετωπίσει σε περίπτωση έκδοσης του, αφού έχει δείξει την «περιφρόνηση» του προς τις οδηγίες της Αστυνομίας και του Κόμματος, ανυγκάζοντας την χώρα όπως εμπλακεί σε μια παρατεταμένη διαδικασία έκδοσης, κάτι το οποίο δύναται να οδηγήσει: α) σε αποτυχία - (άρα περαιτέρω αρνητικές

επιπτώσεις στις συνολικές προσπάθειες της Κίνας για έκδοση, όχι μόνο σε αυτή την περίπτωση)- και β) σε προβολή από τα Μ.Μ.Ε, γεγονός που θα αυξήσει κατακόρυφα τις πιθανότητες που έχει για κακομεταχείριση, με τις τοπικές αρχές και όργανα, να ζητούν «εκδίκηση» για την αποτυχία που τους προκάλεσε στην επίτευξη των στόχων τους.

Προσπάθεια παραβίασης της Κυπριακής Δικαστικής κυριαρχίας και υπονόμησης της παρούσας νομικής διαδικασίας, έλαβε χώρα έξω από την αίθουσα του παρόντος Δικαστηρίου, όταν ζητήθηκε από τον εκζητούμενο όπως εγκαταλείψει την υπεράσπισή του και να επιστρέψει στην Κίνα «οικειοθελώς». Η συμβία του κ. Μα, κατά την επίσκεψη της στο Δικαστήριο την 26 Οκτωβρίου 2021, περικυκλώθηκε έξω από το Δικαστικό Μέγαρο ενώπιον όλων, από Κινέζους πράκτορες όπου και της ζητήθηκε να μεταφέρει στον κ. Μα ότι: «Εάν δεν επιστρέψει οικειοθελώς, θα ξεκινήσουν να συλλαμβάνουν τα μέλη της οικογένειάς του στην Κίνα». Είπαν επίσης στη σύζυγό του «να μην βοηθήσει τον Μα, και ειδικότερα να μην αναφέρει το ζήτημα του FLG, ούτε να αναφέρει οποιαδήποτε ελαττώματα σχετικά με το Κινεζικό σύστημα, ή το Κυβερνόν Κόμμα». Έκτοτε, η σύζυγός του δεν έχει εμφανιστεί σε οποιαδήποτε άλλη δικάσιμο.

Με την εκπνοή της περιόδου τριών μηνών, η αδελφή της συζύγου του και ο σύζυγος της συνελήφθησαν την από την Κινεζική Αστυνομία στην πόλη Χαρμπίν, στις 29 Ιανουαρίου 2022. Αυτό συνέβη μόνο λίγες ημέρες μετά την εκπνοή της τρίμηνης περιόδου. Στις 25.2.22 και μετά την κατάθεση των τριών εμπειρογνομόνων για την Υπεράσπιση, συνελήφθη και ο πατέρας του κ.Μα. Δύο από τις τρεις Βεβαιώσεις για Κράτηση είναι παράνομες καθώς δεν περιλαμβάνουν το όνομα και την τοποθεσία του χώρου κράτησης, κατά παράβαση του **άρθρου 127 των Διατάξεων για τις Διαδικασίες Χειρισμού Ποινικών Υποθέσεων από Όργανα Δημόσιας Ασφάλειας**. Τα τρία αυτά έγγραφα αποτελούν μέρος του **Τεκμηρίου 43**.

Αυτές οι πρόσφατες ενέργειες άρουν κάθε αμφιβολία ως προς το κατά πόσο ο κ. Μα θα μπορούσε να τύχει δίκαιης δίκης μετά την έκδοσή του στην Κίνα. Καταδεικνύουν επίσης σαφώς ότι θα αντιμετωπίσει βασανιστήρια μετά την επιστροφή του, καθώς οι ενέργειες αυτές καταδεικνύουν ξεκάθαρα, κατά τον μάρτυρα, την αξία που αποδίδουν στην επιστροφή του. Εάν προηγουμένως δεν

αποτελούσε στόχο μεγάλης προβολής, τώρα πλέον αποτελεί, και αυτό αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας από τα προαναφερθέντα.

Η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων του ΟΗΕ που παρακολουθεί την υλοποίηση της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων (CAT), την οποία η Κίνα έχει επικυρώσει, είναι το ανώτερο Διεθνές σώμα για την παρακολούθηση αυτής της κατάφωρης παραβίασης των. Δημοσιεύσει προς τούτο τακτικά πλήρεις εκθέσεις αναφορικά με το κατά πόσον οι χώρες ανταποκρίνονται στην υποχρέωσή τους για απαγόρευση αυτών των παραβιάσεων. Η τελευταία έκθεση για την Κίνα είναι από το 2016 (επισυνάπτεται και αποτελεί μέρος του Τεκμηρίου 43) και αναφέρει ότι:

- Η Κίνα ακόμη δεν έχει καταστήσει έγκλημα τα διάφορα βασανιστήρια, τα οποία δεν Πολιτικοποιούνται δυνάμει της Κινεζικής νομοθεσίας.
- Μόνο ορισμένα πρόσωπα απαγορεύεται να χρησιμοποιούν βασανιστήρια («Δικαστικό προσωπικό») και απαγορεύεται μόνο όταν τα βασανιστήρια χρησιμοποιούνται για την απόσπαση ομολογίας, κι όχι για άλλους σκοπούς.
- Τα βασανιστήρια ορίζονται μόνο ως σωματικά βασανιστήρια.
- Η Επιτροπή «εξακολουθεί να ανησυχεί Ιδιαίτερα για τις συνεχείς αναφορές ότι η πρακτική των βασανιστηρίων και των κακοποιήσεων είναι ακόμη βαθιά ριζωμένη στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης».
- «Η Επιτροπή εξακολουθεί να ανησυχεί για τους ισχυρισμούς σχετικά με τους θανάτους κρατουμένων ως αποτέλεσμα των βασανιστηρίων ή της έλλειψης άμεσης ιατρικής περίθαλψης και φροντίδας κατά την κράτηση.»
- «Ανησυχεί επίσης για τις πληροφορίες ότι οι υφιστάμενες διαδικασίες για την διερεύνηση θανάτων κρατουμένων συχνά αγνοούνται στην πράξη».
- «Η Επιτροπή λυπάται που, παρά τα αιτήματά της προς την αντιπροσωπεία του κράτους μέλους για παρουσίαση στατιστικών επί του αριθμού θανάτων κρατουμένων κατά την υπό εξέταση περίοδο, δεν έχει λάβει οποιαδήποτε πληροφορία επί του θέματος, ούτε επί οποιωνδήποτε διερευνήσεων για τους εν λόγω θανάτους».
- «Ενόσω οι εισαγγελείς είναι υπεύθυνοι για την εποπτεία της κράτησης, η Επιτροπή εξακολουθεί να ανησυχεί ότι η διπλή λειτουργία τους ως κατήγοροι και επόπτες [των κρατητηρίων] θέτει σε κίνδυνο την ανεξαρτησία των καθηκόντων τους.»

Στις καταληκτικές παρατηρήσεις της στην αναφορά της με αριθμό CAT/C/CHN/CO (επίσης μέρος του Τεκμηρίου 43) αναφέρει ότι:

«[...] Η Επιτροπή εξακολουθεί να ανησυχεί βαθύτατα για τους συνεχείς ισχυρισμούς, οι οποίοι επιβεβαιώνονται από πολυάριθμες νομικές κινεζικές πηγές, για την συστηματική και ευρεία χρήση βασανιστηρίων και κακομεταχείρισης των υπόπτων που βρίσκονται σε προφυλάκιση, ειδικότερα για την απόσπαση ομολογιών ή πληροφοριών που θα χρησιμοποιηθούν σε ποινικές διαδικασίες. » « Υπάρχουν σοβαρές συγκρούσεις συμφερόντων με τον ρόλο που διαδραματίζει το Γραφείο της Εισαγγελίας το οποίο είναι επιφορτισμένο με την διερεύνηση των ισχυρισμών για βασανιστήρια από κρατικούς αξιωματούχους. » « Η Επιτροπή ανησυχεί βαθύτατα ότι οι ισχυρισμοί για βασανιστήρια και/ή κακομεταχείριση που διαπράττονται από το προσωπικό επιβολής του νόμου σπανίως διερευνώνται και διώκονται. »

Επιπρόσθετα, άπαξ ο ύποπτος συλληφθεί, ο κατηγορος, σύμφωνα με επίσημα δεδομένα του 2020 (από την Ετήσια Έκθεση της Ανώτατης Εισαγγελίας προς το Εθνικό Λαϊκό Κογκρέσο το 2021- Μέρος **Τεκμηρίου 43**), εγκαταλείπει μόνο το 2,54% των υποθέσεων λόγω μη εξεύρεσης επαρκών στοιχείων ή αποδείξεων ότι δεν είχε διαπραχθεί κάποιο έγκλημα.

Συνεπώς, αν έχει εγκριθεί η σύλληψη, είναι σχεδόν εγγυημένο ότι ο ύποπτος θα οδηγηθεί σε δίκη. Στη δίκη, η καταδίκη είναι εγγυημένη κατά 99,96%. Το 2019, 637 άτομα αθωώθηκαν σε πρωτοβάθμια δίκη, ενώ 1,66 εκατομμύρια καταδικάστηκαν. Τα εν λόγω ποσοστά προέρχονται από τα δεδομένα του Ανωτάτου Δικαστηρίου και της Ανώτατης Εισαγγελίας και παρουσιάζονται στην έκθεση της Οργάνωσης με τίτλο «Presumed Guilty»- Μέρος του **Τεκ.43**. Αξιοσημείωτη εξέλιξη αποτελεί το ότι παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των ατόμων που οδηγήθηκαν σε δίκη υπερδιπλασιάστηκε μεταξύ του 2000 (646.431) και του 2019 (1.660.637), ο αριθμός των ατόμων που αθωώθηκαν, κατρακύλησε από 6.617 το 2000 σε 637 το 2019, κάτι που αποτυπώνεται, ως εξήγησε, στην Έκθεση.

Ο ίδιος περιέγραψε παραστατικά ενώπιον του Δικαστηρίου τα λευκά βασανιστήρια που υπέστη στην αιτούσα χώρα όταν ήταν ύποπτος για διάπραξη αδικήματος, γεγονότα τα οποία καταγράφονται και στα βιβλία με τίτλους «The People's Republic of the Disappeared (Η Λαϊκή Δημοκρατία των Εξαφανισμένων)» (2η έκδοση) και στο «Trial By Media». Εξήγησε πώς αναγκάστηκε να ομολογήσει για την διάπραξη ενός αδικήματος για το οποίο δεν είχε καν εκδοθεί ένταλμα σύλληψης, πώς η ομολογία του είχε προβληθεί σε όλα τα ΜΜΕ, χωρίς την συγκατάθεση του,

ενώ ο Περί Εμποπτείας Νόμος δυνάμει του οποίου κατ'ίσχυρισμόν είχε διωχθεί, δεν είχε καν ψηφιστεί τότε, με αυτόν να τίθεται σε ισχύ το 2018.

Υπάρχει μέχρι και σήμερα στην Κίνα η λεγόμενη, «Επιτήρηση σε Καθορισμένο Χώρο» (ΕΚΧ), δήλωσε ο μάρτυρας, που θεσπίστηκε το 2013 και η οποία χρησιμοποιείται κατά κόρον για ανακριτικούς σκοπούς σε καθεστώς παρατεταμένης απομόνωσης. Μόνο το 2020, πάνω από 4.776 κρατούνταν άτομα σε ΕΚΧ, κι αυτό σύμφωνα με τα αρχεία του ίδιου του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κίνας, τα οποία είναι ανευρέσιμα διαδικτυακά. Σε ένα τέτοιο μέρος κρατήθηκε, ανέφερε και ο ίδιος. Η χρήση του συστήματος ΕΚΧ καταδικάστηκε από 10 διαφορετικά όργανα των ΗΕ ως ισοδύναμη με «καταναγκαστικές και ακούσιες εξαφανίσεις» που στερούσε από τους υπόπτους το δικαίωμα δίκαιης δίκης και ζητήθηκε η πλήρης κατάργηση του συστήματος- (Μέρος Τεκ.43)

Ως προς την βαρύτητα των διπλωματικών εγγυήσεων, ο μάρτυρας κατέγραψε στην Έκθεση του αριθμό υποθέσεων όπου όχι μόνο αυτές δεν τηρήθηκαν, αλλά παραβιάστηκαν και τα όσα είχαν συμφωνήσει τα κράτη μεταξύ τους, όπως παραδείγματος χάριν, με τον Καναδά και την Αυστραλία. Η Κίνα δεν τήρησε ούτε την Σύμβαση της Βιέννης περί Προξενικών Σχέσεων, ούτε ικανοποίησε τις υποσχέσεις της σχετικά με τις επισκέψεις που θα δέχονταν οι ύποπτοι από Διπλωμάτες των κρατών.

Η Κίνα παρά τις υποσχέσεις της ότι δεν θα εφαρμόζε την θανατική ποινή, εντούτοις εκτέλεσε τον Θιβετιανό Lobsang Dhondup μόλις ένα μήνα αφού είχε δώσει διπλωματικές διασφαλίσεις στις ΗΠΑ ότι η υπόθεσή του θα αναθεωρούνταν από το Ανώτατο Λαϊκό Δικαστήριο. Το Βρετανικό Κοινοβούλιο το ονόμασε «εκτέλεση με πολιτικά κίνητρα»³⁰. Ο Yang Fong, 35χρονος Κινέζος υπήκοος, ο οποίος είχε διαφύγει στον Καναδά, καταζητείτο για υπόθεση απάτης υπολογιστών. Μετά από μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις, η Κίνα τελικά συμφώνησε να παρέχει στον Καναδά διπλωματικές διασφαλίσεις ότι ο Yang Fong θα λάμβανε ποινή φυλάκισης μικρότερη των δέκα ετών. Ικανοποιημένος, ο Καναδάς συμφώνησε και ο Yang Fong απελάθηκε. Μετά την έκδοσή του, η Κίνα χωρίς εξηγήσεις εκτέλεσε τον Yang Fong³¹.

³⁰ Chinese Execution of Lobsang Dhondup and Further Prosecution on Tibetians- UK Parliament EDM 670 5.2.2003.

³¹ Canada's Haven: For Notorious Fugitives Too? – New York Times 29.12.2000.

Η Κίνα εκτέλεσε τον Wang Jianve μετά την έκδοσή του από την Ταϊλάνδη, παρά το ότι είχε προβεί σε διπλωματικές διασφαλίσεις στις αρχές της Ταϊλάνδης ότι δεν θα του αποδιδόταν η θανατική ποινή. Ο Υπουργός Εξωτερικών της Ταϊλάνδης επεσήμανε αργότερα ότι «δεν είναι δική μας ευθύνη να ζητήσουμε από τις κινεζικές αρχές να κρατήσουν την υπόσχεσή τους»³².

Υπήρξε εισήγηση από την Κρατική Αρχή αντεξεταζόμενος, ότι το σύστημα της «Επιτήρησης σε Καθορισμένο Χώρο» θεωρείται ως μια «καινοτομία» της αιτούσας χώρας, με τον μάρτυρα να απαντά ότι αυτό τέθηκε σε εφαρμογή μετά το 2013 ήτοι με την προεδρία του νυν προέδρου της Κίνας, και ότι τα Ηνωμένα Έθνη έχουν καταδικάσει και χαρακτηρίσει αυτό το σύστημα κράτησης ως μια «καταναγκαστική εξαφάνιση» η ύπαρξη του οποίου φέρει ένα πολύ ψηλό κίνδυνο βασανιστηρίων. Αυτήν την «καταναγκαστική εξαφάνιση» υπέστη και ο ίδιος όταν τοποθετήθηκε υπό κράτηση, κατά παράβαση του **άρθρου 7 της Συνθήκης της Ρώμης**. Όταν αυτές οι κρατήσεις δήλωσε, γίνονται σε μια ευρεία κλίμακα, και είναι συστηματικές, τότε τίποτα δεν σταματά αυτές από το να μπορούν να θεωρηθούν ως ένα αδίκημα ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας.

Ερωτηθείς γιατί ο ίδιος κατατάσσει την παρούσα υπόθεση ως «υψηλού κινδύνου», ο μάρτυς απάντησε, ότι, το γεγονός ότι, δυνάμει του **Τεκμηρίου 42** η Αστυνομία έχει σχετικά πρόσφατα ξεκινήσει να συλλαμβάνει διάφορα μέλη της οικογένειας του εκζητούμενου, μιλά από μόνο του, επιβεβαιώνοντας ότι ο άνθρωπος αυτός έχει στοχοποιηθεί. Κατέθεσε ως **Τεκμήριο 45** το διαβατήριο του παιδιού του εκζητούμενου, δηλώνοντας ότι επειδή ακριβώς δεν συμμορφώθηκε με την οικειοθελή του επιστροφή, οι αρχές δεν ανανεώνουν το εν λόγω διαβατήριο. Σε υποβολή ότι οι θέσεις του είναι επιτηδευμένες και μεροληπτικές, ο μάρτυρας απάντησε ότι η όλη του η πληροφόρηση βασίζεται όχι μόνο σε δικές του έρευνες αλλά και σε Εκθέσεις των Ηνωμένων Εθνών.

Στην θέση ότι η αιτούσα χώρα ποτέ δεν παραβίασε διαβεβαιώσεις που έδωσε, ο ΜΥ4 απάντησε ότι η ΕΣΔΑ είναι η πιο δυνατή συμφωνία που υπάρχει σε ότι αφορά την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και είναι κάτι το οποίο όλα τα κράτη όχι μόνο πρέπει να αισθάνονται περήφανα που συνυπέγραψαν, αλλά οφείλουν να διαφυλάττουν ως κόρην οφθαλμού.

³² Extradition Vow "Violated" – South China Morning Post, 26.4.1995.

ΜΥ5 κατέθεσε ο W.J, Queens Counsel, Δικηγόρος στο Ηνωμένο Βασίλειο. Από το 2000 παρουσιάζεται ενώπιον του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Το 2013, δημιούργησε την δική του δικηγορική εταιρεία. Η ομάδα του έχει πέραν των 20 δικηγόρων οι οποίοι ασχολούνται το τι μπορούν να θεωρηθούν ως «εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας». Πεδίο μελέτης τους αυτή την περίοδο είναι τα πρόσφατα γεγονότα που εκτυλίσσονται στην Ουκρανία, Ρωσία, Σουδάν και Συρία. Η ομάδα του αντιπροσωπεύει επιζώντες και θύματα σε σχέση με εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, και έτσι συσχετίστηκε και με το δόγμα του FLG, αφού, την ομάδα έχουν προσεγγίσει επιζώντες για να λάβουν συμβουλή ως προς το κατά πόσον μπορούν να προωθήσουν τις υποθέσεις τους σε Διεθνές επίπεδο. Κατέθεσε την Εμπειρογνωμοσύνη του ως **Τεκμήριο 46**.

Αποτέλεσε θέση του μάρτυρα (βλ.παρ.181-194 της Έκθεσης του) ότι, αν το Δικαστήριο αποφασίσει την επιστροφή του εκζητούμενου, υπάρχει αυξημένος κίνδυνος όπως υποστεί τέτοια κακομεταχείριση, η οποία ενδέχεται να ισοδυναμεί με έγκλημα κατά της ανθρωπότητας. Δυνάμει της μελέτης και εμπειρίας του επί ζητημάτων που αφορούν το FLG και το άρθρο 300 του Ποινικού Κώδικα, αποτελεί θέση του ότι, από την στιγμή που το ίδιο το Ανώτατο Λαϊκό Δικαστήριο της Κίνας κατονομάζει την ομάδα αυτή ως «διαβολική αιρετική ομάδα», και ποινικοποιεί την οποιαδήποτε πράξη που ενδεχομένως να επιφέρει «υπονόμευση του Νόμου» από μέλος της, αυτό, το μόνο που μπορεί να σημαίνει είναι ότι, υπάρχει ένα τεράστιο περιθώριο για δίωξη μελών του FLG. Όσοι εξασκούν το FLG χαρακτηρίζονται ως «Χιε Λιαο» που μεταφράζεται ως «δόγμα του κακού». Η «υπονόμευση του νόμου», δήλωσε ο ΜΥ5 μπορεί να είναι, ουσιαστικά, οποιαδήποτε πράξη το κράτος επιθυμεί ή θεωρεί ότι έχει γίνει με κατεύθυνση την υπονόμευση του Νόμου. Αρκεί παράλληλα, να είναι κανείς και μέλος του FLG. Με αυτό τον τρόπο, έχει αντιστραφεί ουσιαστικά, το όποιο βάρος απόδειξης.

Θα θεωρηθεί ως ειλημμένο γεγονός λοιπόν, κατά την εισήγηση του ΜΥ5 ότι, ο εκζητούμενος, έχει προβεί σε πράξεις υπονόμευσης του Νόμου, αφού, όχι μόνο διώκεται για οικονομικά εγκλήματα, αλλά αποτελεί επίσης μέλος αυτής της «αιρετικής» ομάδας.

Η μαρτυρία του ΜΥ5 αποτέλεσε μια εκ νέου επανάληψη των όσων προανέφεραν οι προηγούμενοι μάρτυρες υπεράσπισης, δηλώνοντας και αναλύοντας και ο ίδιος με την σειρά του, τους κινδύνους που υπάρχουν στην τυχόν έγκριση του αιτήματος, με βάση τις συνθήκες κράτησης, την έλλειψη Δικαστικής επιτήρησης σε ότι την αφορά, το ανέλεγκτο της, τον αντίκτυπο που θα έχει η θρησκευτική πεποίθηση του εκζητούμενου στην υπόθεση του, το πώς θα αντιμετωπιστεί από τα όργανα του κράτους και τις αρχές δεδομένης της δημοσιότητας της υπόθεσης, αλλά, και την έλλειψη των εχεγγύων που οφείλουν να υπάρχουν σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα, από το στάδιο της σύλληψης μέχρι και της τελικής περάτωσης της υπόθεσης στην αιτούσα χώρα.

Πρόσθεσε δύο περαιτέρω σημεία. Σχολίασε εκτενώς, το περιεχόμενο των **Τεκμηρίου 47 και 49** (Δημοσίευμα/ Απάντηση της Κινεζικής Πρεσβείας ημερ. 15.5.22 στην Αγγλική και Ελληνική αντίστοιχα) στην οποία ο εκζητούμενος περιγράφεται ως «εγκληματίας», αναφέροντας ότι η συγκεκριμένη απάντηση της Πρεσβείας της Κίνας, υποσκάπτει άμεσα το Τεκμήριο της αθωότητας, γεγονός που έρχεται σε άμεση σύγκρουση με τις κατ' ισχυρισμόν διαβεβαιώσεις που έδωσε η χώρα ότι θα λάβει «δίκαιη δίκη» με την επιστροφή του. Το περιεχόμενο της εν λόγω ανακοίνωσης δήλωσε, επιβεβαιώνει την θέση των Εμπειρογνωμόνων Υπεράσπισης ότι στην χώρα, δεν υπάρχει το Τεκμήριο της αθωότητας, όπως ούτε και το δικαίωμα στην σιωπή. Υποτίθεται, δήλωσε, ότι πρόκειται για μια Πρεσβεία η οποία αποτελείται από αξιωματούχους διπλωματικής ευγένειας. Είναι λάθος δήλωσε, για μια Πρεσβεία, όπως, όχι μόνο δημοσιεύσει γεγονότα που αφορούν μια τρέχουσα Δικαστική υπόθεση, αλλά όπως προβαίνει σε χαρακτηρισμούς σε σχέση με το ποιόν του εκζητούμενου προσώπου. Αυτό και μόνο, επιβεβαιώνει την έλλειψη διαχωρισμού μεταξύ Εκτελεστικής και Δικαστικής εξουσίας. Σε παρόμοια υπόθεση, ήτοι στην **Κώνστας ν Ελλάδα (Προσφυγή με αριθμό 53466/07 ημερομηνίας 28.11.21)**, όπου οι αρχές αναφέρθηκαν στον εκζητούμενο ως «απατεώνα», το ΕΔΑΔ έκρινε την πράξη αυτή ως παραβίαση του **Άρθρου 6**.

Οι διαβεβαιώσεις που δίδονται είτε, πρέπει, βάση των δεδομένων της Επιτροπής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Η.Ε. να εξετάζονται συνολικά και αφού εξεταστούν διάφοροι παράγοντες όπως, η τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην χώρα, τι σημαίνει και ποιος είναι πραγματικά ο κίνδυνος όπως

είσαι μέλος του FLG στην Κίνα, καθώς την εγκυρότητα των, βασιζόμενο το Δικαστήριο επί πραγματικών προηγούμενων της αιτούσας χώρας.

Τελευταίο σημείο που ανέπτυξε είναι τα ευρήματα δύο ανεξάρτητων Λαϊκών Δικαστηρίων, ήτοι του Δικαστηρίου της Κίνας και του Δικαστηρίου των Ουιγούρων, Δικαστήρια τα οποία συνεδριάζουν στο Λονδίνο, με Πρόεδρο τον Sir Geoffrey Nice QC, τα οποία κλήθηκαν όπως εξετάσουν την δίωξη των θρησκευτικών ομάδων/ μειονοτήτων από το Κουμμουνιστικό Κόμμα στην Κίνα. Ως αναπτύσσει στην **παράγραφο 98 της Έκθεσης** του, το Δικαστήριο της Κίνας συστάθηκε το 2018 για να ερευνήσει την καταναγκαστική αφαίρεση οργάνων από μεταξύ άλλων, κρατούμενους συνείδησης στην Κίνα, και τα ποινικά αδικήματα αν υπάρχουν, που είχαν διαπράξει οι κρατικοί ή οι εγκεκριμένοι από το κράτος φορείς³³. Στην Απόφαση του, μεταξύ άλλων, το Δικαστήριο καταγράφει:

«...Τα μέλη του Δικαστηρίου είναι βέβαια- ομόφωνα και πέραν εύλογης αμφιβολίας ότι στην Κίνα διενεργείται καταναγκαστική αφαίρεση οργάνων από κρατούμενους συνείδησης- συμπεριλαμβανομένου του Φαλούν Γκονγκ για μεγάλη χρονική περίοδο με μεγάλο αριθμό θυμάτων». ³⁴

Το Δικαστήριο στην Απόφαση του κάνει ευρήματα ότι είχε συσταθεί με σκοπό την διάλυση του εν λόγω «δόγματος του κακού» το γνωστό γραφείο «601» στο οποίο δόθηκε ευρεία εξωδικαστική εξουσία με σκοπό την εξάλειψη του Φαλούν Γκόνγκ. Το γραφείο ενεργούσε κάτω από οδηγίες του Κουμμουνιστικού Κόμματος απευθείας³⁵, ενεργώντας εκτός του πλαισίου οποιουδήποτε Νόμου. Στις 30.11.99 το Κεντρικό Γραφείο 601 κάλεσε πέραν των 3.000 αξιωματούχων στο Μέγαρο του Λαού με τον επικεφαλής της ομάδας, Li Lanqing να ανακοινώνει την οδηγία του Jiang, ήτοι: «να διαλυθεί η υπόληψη τους, να οδηγηθούν σε οικονομική πτώχευση και να καταστραφούν σωματικά»³⁶. Τον Μάρτιο του 2002 δόθηκαν διάφορες οδηγίες σε όλα τα επίπεδα. Μια από αυτές, ήταν η απόκρυψη θανάτων των υποστηρικτών του FLG και η αποτροπή διαρροής πληροφοριών στη διεθνή κοινότητα. Άλλη οδηγία ήταν ότι

³³ The Guardian: «China is harvesting organs form detainees, tribunal concludes» 17.6.19, Forbes, «The China Tribunal Pronounced its verdict on Organ Harvesting In China» 17.6.19.

³⁴ Δικαστήριο της Κίνας, (China Tribunal) Απόφαση 1.3.20 παρ. 102, 241-278.

³⁵ Δικαστήριο της Κίνας (China Tribunal) Απόφαση 1.3.20 σελ. 40-41.

³⁶ Δικαστήριο της Κίνας (China Tribunal) Απόφαση 1.3.20 σελ. 41.

το Δικαστικό σώμα δεν έπρεπε να διεξάγει έρευνες για τους τραυματισμούς ή τους θανάτους σχετικά με μέλη το FLG³⁷.

Αντεξετασθείς, ρωτήθηκε αν προωθήθηκε τελικώς ενώπιον Διεθνούς Δικαστηρίου υπόθεση σε σχέση με υποστηρικτές του FLG. Ο μάρτυς απάντησε αρνητικά, υπενθυμίζοντας τον βαθμό δυσκολίας που υπάρχει στην απόδειξη των εν λόγω εγκλημάτων- ως εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Ως νομικός, συμβούλευε τα πρόσωπα αυτά όπως περισυλλέξουν μαρτυρικό υλικό που τους αφορούσε, ή πως καλύτερα θα μπορούσαν να διασφαλίσουν την συλλογή του, εξετάζοντας παράλληλα την βαρύτητα της μαρτυρίας τους. Μια τέτοια υπόθεση, είναι σχεδόν αδύνατον, δήλωσε, όπως τεθεί ενώπιον του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου αφού, η Κίνα δεν έχει καταρχήν, επικυρώσει την Συνθήκη της Ρώμης.

Τόνισε ότι, σε αντίθεση με τις τόσες μαρτυρίες και έρευνες που έχουν γίνει σε σχέση με το θέμα του FLG, και τις εκκλήσεις που λαμβάνει η χώρα μέχρι και σήμερα, για απάντηση, η τελευταία ποτέ δεν έχει προσφέρει μια εξήγηση. Το πιο πρόσφατο παράδειγμα είναι του Ιουνίου του 2020, δήλωσε όπου ομάδα αποτελούμενη από 50 Ειδικούς Εισηγητές των Η.Ε εξέδωσαν ανακοίνωση καλώντας την χώρα όπως λογοδοτήσει επί του ζητήματος. Όχι μόνο δεν απάντησαν, αλλά συνεχίζουν να μην επιτρέπουν σε οιονδήποτε Εισηγητή όπως επισκεφθεί και εξετάσει ή παρακολουθήσει το όλο θέμα. Στην υποβολή της συνηγόρους της Κρατικής Αρχής ότι: «οι πολιτικές δηλώσεις Υπουργών τρίτων χωρών η οργάνων των Η.Ε καμία βαρύτητα δεν φέρουν», ο μάρτυρας απάντησε ότι σίγουρα αυτές δεν έχουν «δεσμευτική» βαρύτητα, δεν παύουν όμως όπως αποτελούν έγκυρες τοποθετήσεις και εκθέσεις σε σχέση με την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μειονοτήτων στην αιτούσα χώρα. Ως **Τεκμήριο 48** ο μάρτυρας κατέθεσε **Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με αριθμό αναφοράς 2019-2024 ημερ. 5.5.22** με την οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εξέφρασε σοβαρές ανησυχίες σχετικά με την κρατική έγκριση για την συγκομιδή οργάνων από φυλακισμένους στην Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, και ειδικά από μέλη της FLG, δυνάμει έρευνας που διεξάγαγε το China Tribunal.

---

³⁷ Δικαστήριο της Κίνας (China Tribunal) Απόφαση 1.3.20 σελ. 42.

Το χειρότερο από όλα, κατά τον μάρτυρα, είναι το γεγονός ότι η Κίνα είχε κάθε δυνατή ευκαιρία όπως λάβει μέρος σε όλες αυτές τις επιτροπές. Αν' αυτού, η ίδια επιλέγει συνειδητά όπως μην συμμετέχει, ενώ τα ευρήματα των Δικαστηρίων και των επιτροπών αυτών, σώματα τα οποία απαρτίζονται από υψηλόβαθμα στελέχη και πρώην δικαστές, δεν έχουν μέχρι σήμερα αντικρουστεί ή διαψευσθεί.

Τελευταίος μάρτυρας, ο εκζητούμενος (MY6). Κατέθεσε Γραπτή Δήλωση ως **Έγγραφο Ψ'**. Σε αυτήν καταγράφει ότι, εξασκεί τις αρχές που πρεσβεύει FLG από το 1994, ήτοι από την ηλικία των 12 ετών. Η γενέτειρα του, Shuang Cheng θεωρείται η δεύτερη πιο γνωστή πόλη σε αριθμό ασκητών του FLG. Καταγράφει ότι μέχρι το 1999 η εξάσκηση του FLG γινόταν δημόσια, δηλαδή σε πάρκα, πλατείες, ακόμη και σχολεία, αφού βασικές αρχές του FLG είναι η ειλικρίνεια, η συμπόνια και η ανοχή. Περιγράφει αυτό ως μια μορφή άσκησης διαλογισμού με κινήσεις. Αποτελείται από πέντε διαφορετικές ασκήσεις, με κάθε μια εξ' αυτών να διαρκεί περίπου 20 λεπτά. Κατά την διάρκεια της άσκησης, χρησιμοποιείται συγκεκριμένη ηχητική υπόκρουση, η οποία χρησιμοποιείται διεθνώς από τα μέλη της ομάδας. Προχωρεί στην παράθεση της δικής του θέσης ως προς τα γεγονότα που οδήγησαν στο κατ' ισχυρισμόν αδίκημα για το οποίο έχει εκδοθεί εναντίον του ένταλμα σύλληψης, απορρίπτοντας την διάπραξη του, κατηγορηματικά.

Συνεχίζει καταγράφοντας τα βασανιστήρια που υπέστη ο ίδιος στα χέρια της Αστυνομίας το 2014, υπό την ιδιότητα του ως εγγυητής στα πλαίσια εξασφάλισης δαλείου. Όταν ο δανειολήπτης δεν μπόρεσε να αποπληρώσει το δάνειο του εγκαίρως, τον συνέλαβαν παράνομα, απαιτώντας όπως αποπληρώσει όλο το ποσό. Τον τοποθέτησαν σε μεταλλική καρέκλα, δένοντας σε αυτή τα πόδια και τα χέρια του για να μην μπορεί να κινηθεί, στρέφοντας παράλληλα, επιτραπέζια φώτα απευθείας στα μάτια του, ενώ στην συνέχεια του έδεσαν τον βραχίονα του χεριού του με χειροπέδες σε μεταλλική μπάρα, εξαναγκάζοντας τον όπως μείνει όρθιος για ώρες, συμπεριλαμβανομένου να ουρεί πάνω του. Εξαναγκάστηκε στο τέλος όπως ομολογήσει για κάτι που δεν έκανε, πληρώνοντας το αρχικό ποσό του δανείου, πλέον τους τόκους, πλέον τα έξοδα της Αστυνομίας. Μόνο όταν εξαναγκάστηκε σε ομολογία, του επιτράπη όπως επικοινωνήσει με την οικογένεια του, για να του φέρουν τα χρήματα. Εκείνο τον καιρό, δεν γνώριζαν καν ότι είναι μέλος του FLG. Τώρα, που έχουν και επισήμως ενημερωθεί οι αρχές, είναι βέβαιος ότι η «μεταχείριση» που θα λάβει σε περίπτωση έκδοσης του θα οδηγήσει είτε σε μόνιμη

βλάβη ή ακόμη, και στον θάνατο του. Αυτά βέβαια, πριν καν οδηγηθεί σε δίκη η υπόθεση του.

Περιγράφει στην εν λόγω δήλωσή του, ότι σε σχέση με την παρούσα διαδικασία έχει απειληθεί κατ' επανάληψη από την Κινεζική Αστυνομία. Αρχικά πληροφορήθηκε ότι συγκεκριμένος Αστυνομικός, μέλος της διερευνητικής ομάδας, έψαχνε για τα στοιχεία επικοινωνίας του. Όταν τα ανακάλυψε, επικοινωνώντας μαζί του απειλώντας τον, ότι θα ενέπλεκε και την μητέρα του στην υπόθεση υπό την πρόφαση ότι αυτή προσπαθούσε να καταστρέψει αποδεικτικά στοιχεία, αποσπώντας από τον ίδιο με αυτόν τον τρόπο, μεγάλα χρηματικά ποσά. Όταν ο ίδιος αρνήθηκε όπως συνεχίζει να καταβάλλει ποσά, τον Μάρτιο του 2020, δόθηκαν οι οδηγίες για την έκδοση της εναντίον του Ερυθράς Αγγελίας.

Οι απειλές δηλώνει, συνεχίστηκαν και μετά την έναρξη της παρούσας ακροαματικής διαδικασίας. Συγκεκριμένα την 26.10.21, ημερομηνία κατά την οποία έδωσε μαρτυρία ο MA 4, προσεγγίστηκε η συμβία του από αριθμό συμπατριωτών του οι οποίοι την απείλησαν στον χώρο στάθμευσης του Δικαστηρίου όπως σταματήσει να τον βοηθά, δίδοντας της περιθώριο 3 μηνών με σκοπό να τον πείσει όπως επιστρέψει οικειοθελώς. Της κατέστησαν σαφές δε ότι, αν δεν το έπραττε εντός της τρίμηνης περιόδου, θα ξεκινούσαν την σύλληψη των μελών της οικογένειάς τους, που διαμένουν στην αιτούσα χώρα. Από εκείνη τη μέρα, η συμβία του δεν τον συνόδευει στις ακροάσεις ενώπιον του Δικαστηρίου. Ο ίδιος επικοινωνώντας τα πιο πάνω στον δικηγόρο του, ο οποίος με την σειρά του ενημέρωσε το γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα. Με τη λήξη της χρονικής προθεσμίας των 3 μηνών, ακολούθησε την 28.1.2022, η σύλληψη της αδελφής της συμβίας του (Liu Linghui) και του σύζυγου της (Zhang Shourong). Τα εντάλματα σύλληψης των μελών της οικογένειάς των, αποτελούν το **Μέρος του Τεκμηρίου 42**.

Την 25.2.22, με την ολοκλήρωση της μαρτυρίας των εμπειρογνομόνων της υπεράσπισης, οι γονείς του εξαφανίστηκαν, με τον πατέρα του να συλλαμβάνεται από την Αστυνομία της επαρχίας Daoli (**Μέρος 3 – Τεκμήριο 42**), ενώ παραμένει άγνωστο μέχρι και σήμερα για το πού βρίσκεται η μητέρα του. Την 5.6.2022, η Αστυνομία επισκέφθηκε το σπίτι τους στη Λεμεσό αναζητώντας τη συμβία του, η οποία πλέον φαίνεται ότι επίσης καταζητείται από την αιτούσα χώρα για τα κατ' ισχυρισμόν ίδια αδικήματα. Εναντίον της έχει επίσης εκδοθεί ερυθρά αγγελία.

Σύμφωνα με τον εκζητούμενο η διερεύνηση ως καταγράφεται στα έγγραφα έκδοσης, **Τεκμήριο 4**, ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2019. Αρκετά άτομα έχουν συλληφθεί, ενώ μερικοί εξ αυτών βρίσκονται υπό κράτηση, έκτοτε. Τα τελευταία 3 χρόνια η συμβία του, η αδελφή της και οι γονείς του, ουδέποτε διαφάνηκε να σχετίζονται με το κατ'ίσχυρισμόν αδίκημα. Παραδόξως όμως, η ίδια διερεύνηση, μετά την έναρξη της παρούσας διαδικασίας, φαίνεται να συνδέει ξαφνικά και τα προαναφερόμενα άτομα με τα αδικήματα. Είναι μεγάλη σύμπτωση δήλωσε, ότι τα πιο πάνω άτομα τελικά είναι ύποπτοι μετά τη λήξη της χρονικής περιόδου των 3 μηνών που είχε δοθεί στη συμβία του για να τον πείσει να επιστρέψει. Ο ίδιος δηλώνει τρομοκρατημένος και πολύ ανήσυχος για την ευημερία του ίδιου και της οικογένειάς του, υποβάλλοντας την 30.5.22 αίτηση για παροχή ασύλου στην Δημοκρατία. Είναι πεπεισμένος ότι τυχόν έκδοση του θα οδηγήσει σε παρατεταμένη κράτηση του, χωρίς τη δυνατότητα απελευθέρωσης του για το υπόλοιπο της ζωής του, με τα ανθρώπινα του δικαιώματα να έχουν ήδη παραβιαστεί.

Αντεξεταζόμενος, και ερωτηθείς γιατί ένιωσε την ανάγκη να κάνει γνωστές στο Δικαστήριο τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις, απάντησε, ότι το γεγονός αυτό όφειλε να αποκαλύψει στον δικηγόρο του στα πλαίσια της πελατειακής τους σχέσης. Προσβλητική δήλωσε, βρίσκει την θέση της Κρατικής Αρχής, ότι ο ίδιος χρησιμοποιεί την συγκεκριμένη θρησκεία ως πρόσκομμα, στο αίτημα για επιστροφή του. Ουδέποτε κατήγγειλε το γεγονός ότι βασανίστηκε από την Αστυνομία της Κίνας το 2014 καθότι τελούσε υπό φόβο, αφού στην Κίνα θεωρείται αδιανόητο να καταγγείλεις ένα τέτοιο αδίκημα στην ίδια την Αστυνομία η οποία, ελέγχει την χώρα. Αναφέρθηκε στο **Τεκμήριο 49**, δηλώνοντας ότι η χώρα του τον έχει ήδη μέσω των δηλώσεων της, χαρακτηρίσει «ως ένα κοινό εγκληματία που ανήκει στην Μαφία, όπως και την σύντροφο του», έχοντας ουσιαστικά «ήδη αποφασίσει την καταδίκη του, ως μέλος ενός μαφιόζικου οργανισμού».

Αντεξεταζόμενος σε σχέση με τις απειλές που δέχθηκε η συμβία του, έξω από την αίθουσα του Δικαστηρίου ή στον ευρύτερο χώρο των Δικαστηρίων, ο εκζητούμενος απάντησε ότι αυτά όντως έλαβαν χώρα, πλην όμως ο ίδιος δεν το ανέφερε στην Αστυνομία που βρίσκεται στον χώρο των Δικαστηρίων αφού δεν γνωρίζει ούτε Αγγλικά ούτε Ελληνικά, το ανέφερε όμως άμεσα, την ίδια κιόλας μέρα στον Δικηγόρο του. Πρόσθεσε ότι δεν είναι τυχαίο που η Ερυθρά Αγγελία εναντίον της συμβίας του εκδόθηκε 3 μήνες μετά την προειδοποίηση που έλαβε ότι ο ίδιος

«όφειλε να επιστρέψει οικειοθελώς», ούτε τυχαίο βεβαίως είναι ότι συνελήφθησαν η αδελφή της συζύγου του, ο σύζυγός της, και ο πατέρας του. Κανένα από αυτά τα πρόσωπα δεν είχαν σχέση με την εταιρεία Zhuoxin Wealth. Κανένα από αυτά τα πρόσωπα δήλωσε, δεν καταγράφεται στο αίτημα έκδοσης ως «συνεργός» του, ενώ αντίθετα, άλλα πρόσωπα κατονομάζονται δεόντως. Σε ερώτηση της κας. Δρυμιώτου αν ο ίδιος γνωρίζει την νομική βαρύτητα που φέρει το **Τεκμήριο 19**, ήτοι οι διαβεβαιώσεις της χώρας του, ο κ. Μα ανέφερε ότι κατά τον ίδιο, οι εν λόγω διαβεβαιώσεις δεν αποτελούν τίποτα περισσότερο από μια «κόλλα χαρτί», ενώ το περιεχόμενο του, αναίρεσε η Πρεσβεία της χώρας του με τους χαρακτηρισμούς που του απέδωσε όταν εξέδωσε την απάντησή της, **Τεκμήριο 49**.

Στ2. Παραδεκτό Γεγονός

Ως παραδεκτό γεγονός κατέθεσαν οι συνήγοροι αντίγραφο της Ερυθράς Αγγελίας ημερ. 28.2.22 η οποία εκδόθηκε κατόπιν αιτήματος των Κινεζικών αρχών εναντίον της συμβίας του εκζητούμενου- **Τεκμήριο 51**. Παραδεκτό επίσης αποτελεί το γεγονός ότι η ίδια διαμένει στην Κυπριακή Δημοκρατία από τον Νοέμβριο του 2019 μαζί με τα δύο της τέκνα.

Στ3. Αξιολόγηση Εμπειρογνώμων / Εκζητούμενου

Εκ προοιμίου τονίζεται από το Δικαστήριο ότι η αξιολόγηση αυτή γίνεται στο πλαίσιο που έχει καθορίσει η Νομολογία περί φυγοδίκων, ήτοι, ότι δεν αξιολογείται παρά μόνο σε σχέση με την συνδρομή ή μη των παραγόντων- κριτηρίων (υποχρεωτικών και/ή προαιρετικών) που θα μπορούσαν ενδεχομένως να οδηγήσουν σε τυχόν απόρριψη του αιτήματος.

Οι ΜΑ4 μέχρι και ΜΥ3 κατέθεσαν στο Δικαστήριο ως Εμπειρογνώμονες επί του Κινεζικού Ποινικού Δικαίου. Οι ΜΥ5 και 6 κατέθεσαν ως Εμπειρογνώμονες επί ζητημάτων που άπτονται μεταξύ άλλων όχι μόνο των Ποινικών Νόμων και Διαδικασιών, αλλά και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην αιτούσα χώρα. Το Δικαστήριο έχει λάβει υπόψιν τα προσόντα τους και τις γνώσεις τους, καθώς και τις αρχές που καθορίζουν πότε ένας μάρτυρας θεωρείται εμπειρογνώμονας. Στην απόφαση **Kotlyarenko (2010) 1(Γ) Α.Α.Δ 1427** λέχθηκε ως γενική αρχή ότι, η μαρτυρία εμπειρογνωμόνων δεν δεσμεύει το Δικαστήριο, αλλά είναι στην διάθεση του προς υποβοήθηση, ούτως ώστε, αφού μελετήσει και εξετάσει και την λοιπή μαρτυρία, μπορέσει να καταλήξει στα δικά του, ανεξάρτητα, συμπεράσματα.

Παρά τις εισηγήσεις των συνηγόρων περί απόρριψης αντιστοίχως, της αντίστοιχης παρουσιασθείσας εκ μέρους των εμπειρογνωμόνων μαρτυρίας, το Δικαστήριο, έχοντας μελετήσει αυτήν με προσήκουσα προσοχή, καταλήγει στην αποδοχή των θέσεων όλων των μαρτύρων που κατέθεσαν ενώπιον του, ως εμπειρογνώμονες. (βλ. **Θεοσκέπαστη Φαρμ ν. Δημοκρατίας (1990) 2 Α.Α.Δ 984**). Σημειώνεται ότι καμία πλευρά δεν αμφισβήτησε τα προσόντα των ενώπιον του Δικαστηρίου μαρτύρων, ως αυτά καταγράφονται στα πολυσέλιδα βιογραφικά τους σημειώματα. Ενώπιον του Δικαστηρίου, αναντίλεκτα, κατέθεσαν έγκριτοι νομικοί και πρόσωπα, έκαστος εξ'αυτών στον τομέα με τον οποίο έχει καταπιαστεί. Υπενθυμίζεται ότι η εμπειρογνωμοσύνη δεν περιορίζεται ή συναρτάται απόλυτα από τα προσόντα ενός ατόμου, αλλά και από την πραγματική εμπειρία που αποκτά κανείς με την αέναη ενασχόληση του με συγκεκριμένο θέμα (βλ. **R.B.K. Leathergoods Limited ν Βιργινία Ευαγγέλου Αγγελίδη (2004) 1B Α.Α.Δ 1071**). Στην θέση δε της κας. Δρυμιώτου ότι οι μάρτυρες υπεράσπισης δεν ήταν ανεξάρτητοι, το Δικαστήριο σημειώνει ότι τα εν λόγω πρόσωπα δεν σχετίζονται μεταξύ τους, ενώ έχουν λάβει νομικές ή άλλες σπουδές σε Πανεπιστήμια μεταξύ άλλων και της αιτούσας χώρας. Παράλληλα αυτοί έχουν εργαστεί ή ζήσει στην Κίνα για αριθμό ετών, εξασκώντας το επάγγελμα του νομικού, ασχολούμενοι καθ' όλο τον χρόνο παραμονής τους στην χώρα με την εξέταση τόσο του Νομικού συστήματος της αλλά και ζητημάτων που άπτονται της εφαρμογής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε αυτήν, εκδίδοντας προς τούτο συγγράμματα, και διδάσκοντας πλέον, επί των ζητημάτων αυτών σε γνωστά Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Άλλοι, έχουν λάβει διεθνή βραβεία, παρουσιαζόμενοι ενώπιον Επιτροπών, Κοινοβουλίων και Πρεσβειών ανά το Παγκόσμιο ως μέλη Μη Κυβερνητικών Οργανισμών, ενώ άλλοι εξασκούν το επάγγελμα τους ενώπιον του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Το Δικαστήριο ενόψει των πιο πάνω, αδυνατεί να αποδεχθεί την εισηγήση της Κρατικής Αρχής περί μεροληψίας εκ μέρους των ΜΥ1-ΜΥ5.

Το Δικαστήριο δεν βρίσκει λόγο όπως μην αποδεχθεί την μαρτυρία του ΜΑ4. Σε αντίθεση με τα όσα εισηγήθηκε η Υπεράσπιση στις τελικές της αγορεύσεις, κρίνω ότι ο ΜΑ4 παρουσιάστηκε ούτως ώστε προσφέρει και να παρουσιάσει στο Δικαστήριο τις απαντήσεις μιας ομάδας Εμπειρογνωμόνων, σε σχέση με τα ερωτήματα που τους έθεσε η Κρατική Αρχή. Απώτερος σκοπός πάντοτε, της Έκθεσης των, ήταν η υποβοήθηση του Δικαστηρίου ως προς την καλύτερη αντίληψη

του νομικού πλαισίου της χώρας, αλλά και των ποινικών διαδικασιών. Δεν διαλάθει της προσοχής του Δικαστηρίου ότι, σε αριθμό ερωτήσεων που του τέθηκαν σε σχέση με την υπόθεση του εκζητούμενου και τα περιστατικά που την περιβάλλουν, επέλεξε όμως μην τοποθετηθεί, μη παρουσιάζοντας παράλληλα οτιδήποτε απτό προς αντίκρουση των όσων του υπέβαλε ή κατέδειξε η υπεράσπιση σε σχέση με την κατ'ίσχυρισμόν παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κίνα, ως αυτές καταγράφονται σε σχετικές Εκθέσεις του ΟΗΕ, των Ευρωπαϊκών Κοινοβουλίων και της Διεθνούς Αμνηστίας, προωθώντας την θέση ότι το περιεχόμενο των εν λόγω κειμένων αποτελεί ουσιαστικά μια «επίθεση» στο πολιτικό σύστημα της χώρας, το οποίο, ουδεμία σχέση έχει με τα νομικά ζητήματα που αφορούν την παρούσα διαδικασία και τη διμερή συμφωνία μεταξύ ΛΔΚ και Κύπρου.

Τονίζεται όμως, ότι, παρά τις όποιες τοποθετήσεις των εμπειρογνωμόνων επί του ζητήματος περί παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το ζήτημα παραμένει προς εξέταση στα χέρια του Δικαστηρίου, το οποίο δεν θα αποφασίσει επί του προκειμένου «in abstracto» αλλά, κατόπιν αξιολόγησης της μαρτυρίας και των περιστάσεων που αφορούν το παρόν εκζητούμενο πρόσωπο.

Αντίστοιχα, αποδέχομαι και την μαρτυρία των Εμπειρογνωμόνων της Υπεράσπισης. Οι Εκθέσεις τους, ήταν απόλυτα τεκμηριωμένες και κατατοπιστικές, έκαστη με παραπομπή σε αριθμό Τεκμηρίων, Γνωματεύσεων των Η.Ε, βιβλιογραφία, Αποφάσεων Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων και Εκθέσεων της Ύπατης Αρμοστείας. Με παραπομπή στις πρόνοιες συγκεκριμένων άρθρων των Κινεζικών Νομοθετημάτων και σε πρόσφατη επί του ζητήματος έκδοσης, Ευρωπαϊκής Νομολογίας, ανέπτυξαν και προώθησαν τους λόγους που καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι ο εκζητούμενος, σε περίπτωση έκδοσης, διατρέχει αυξημένο κίνδυνο, παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του.

Σε ότι αφορά τις θέσεις του εκζητούμενου, το Δικαστήριο δεν μπορεί να προβεί σε αξιολόγηση τους, και συνεπώς να αποδεχθεί τις θέσεις που προβάλλει περί αθωότητας του. Αυτά είναι ζητήματα τα οποία ασφαλώς, με βάση και τη νομολογία, θα κριθούν και θα αποφασισθούν όχι από το παρόν Δικαστήριο, αλλά από το εκδικάζον Δικαστήριο της ουσίας. Τα όσα ανέφερε και ανέπτυξε επί του ζητήματος αυτού αποτελούν θέσεις που μπορούν να προβληθούν ως πιθανές εγειρόμενες υπερασπίσεις ενώπιον των Κινεζικών Δικαστηρίων. Το παρόν

Δικαστήριο δεν εξετάζει και δεν υπεισέρχεται σε θέματα ουσίας. Τα μόνα στοιχεία από την μαρτυρία του που μπορούν να ληφθούν υπόψη είναι περιοριστικά, όσα προκύπτουν τελικώς να αποτελούν κοινό έδαφος περί των συλλήψεων των οικείων του και της Ερυθράς Αγγελίας εναντίον της συζύγου του και όσα δεν αντικρούστηκαν ή κηρέθηκαν να θεωρούνται ως ισχύοντα περί της δικής του συμμετοχής ως μέλος, στο FLG.

Z. Αγορεύσεις

Κατά το στάδιο των αγορεύσεων, αμφότερες οι πλευρές καταχώρησαν γραπτώς τις εμπειριστατωμένες αγορεύσεις τους, επιχειρηματολογώντας ως προς τις θέσεις τους, παραπέμποντας το Δικαστήριο και σε σχετική επί του θέματος νομολογία. Τα όσα και οι δύο πλευρές προώθησαν, μέσω των αγορεύσεων τους, έχουν ληφθεί δεόντως υπόψιν, και αναφορά στο περιεχόμενο τους θα γίνει όταν αυτό κριθεί αναγκαίο, κατωτέρω.

Ήταν, συνοπτικά, η θέση της ευπαίδευτου συνηγόρου για την αιτούσα χώρα ότι ο εκζητούμενος θα πρέπει να εκδοθεί στην ΛΔΚ εφόσον στην προκειμένη περίπτωση πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που τάσσει η σχετική Συμφωνία, αλλά και ο Νόμος 97/70. Πρόσθεσε, αγορεύοντας προφορικά ότι, σε ότι αφορά το **Τεκμήριο 49** (Απάντηση της Πρεσβείας), καμία βαρύτητα δεν μπορεί και δεν πρέπει να αποδοθεί σε αυτό καθότι, εκλείπει το υπόβαθρο ως προς τα γεγονότα που οδήγησαν την Πρεσβεία όπως εκδώσει μια τέτοια ανακοίνωση, και συνεπώς, δεν είναι ορθό όπως το Δικαστήριο προβεί σε αποσπασματική κρίση αναφορικά με το περιεχόμενο του.

Αντίθετη βεβαίως ήταν η άποψη του συνηγόρου του εκζητούμενου ο οποίος εισηγήθηκε στο Δικαστήριο ότι το αίτημα θα πρέπει να απορριφθεί εφόσον, με βάση τη μαρτυρία που τέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου, υπάρχουν και διαδικαστικοί, και ουσιαστικοί λόγοι που αποκλείουν την έκδοση του εκζητούμενου. Σε ότι αφορά τους διαδικαστικούς λόγους, και συγκεκριμένα ότι δεν υπάρχει ενώπιον του Δικαστηρίου αντίγραφο του εντάλματος σύλληψης, ή ότι η έκθεση γεγονότων και τα επισυναπτόμενα σε αυτήν έγγραφα αποτελούν λασπολογία εις βάρος του εκζητούμενου, υπενθυμίζεται το Δικαστήριο έχει καταλήξει επί αυτών των ζητημάτων κατά την εξέταση της πλήρωσης των σχετικών εκ της Συμφωνίας, προϋποθέσεων.

Αγορεύοντας προφορικά, ο κ. Πελεκάνος τόνισε την παράλειψη εκ μέρους της Κρατικής Αρχής όπως προσκομίσει ανεξάρτητη και αμερόληπτη μαρτυρία σε σχέση με την κατάσταση και/ή την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην αιτούσα χώρα, γεγονός που ανάγκασε την υπεράσπιση όπως παρουσιάσει εκτεταμένη μαρτυρία επί του ζητήματος. Η μαρτυρία όλων των εμπειρογνομόνων εκ μέρους της Υπεράσπισης, τόνισε ο κ. Πελεκάνος, έχει ουσιαστικά επιβεβαιωθεί, μέσω της «πιο αξιόπιστης και επικαιροποιημένης» επί του ζητήματος πηγής, παραπέμποντας στην ομολογουμένως πολύ πρόσφατη απόφαση του ΕΔΑΔ στην υπόθεση **Liu v Poland (Προσφυγή υπ' αρ. 37610/2018 ημερ. 6.10.22)** η οποία αφορούσε έκδοση Κινέζου προσώπου από την Πολωνία στην ΛΔΚ. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δήλωσε ο συνήγορος υπεράσπισης, κατέληξε ότι, δυνάμει της ανεξάρτητης ενώπιον του παρουσιασθείσας μαρτυρίας, ο εκζητούμενος, «was relieved from showing specific personal grounds of fear» ακριβώς επειδή, τα βασανιστήρια στην αιτούσα χώρα είναι τόσο ευρέως διαδεδομένα που, «..may be equated to the existence of a general situation of violence». Σχολίασε περαιτέρω, το περιεχόμενο των διαβεβαιώσεων που δόθηκαν από την ΛΔΚ, την βαρύτητα που οφείλει να αποδοθεί σε αυτές από το Δικαστήριο, επεξηγώντας παράλληλα και αναπτύσσοντας τους λόγους που κατά την εισήγηση της υπεράσπισης, η έκδοση του εκζητούμενου, θα οδηγήσει στην παραβίαση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων του, ως αυτά προστατεύονται και κατοχυρώνονται από τα άρθρα 3,5 και 6 της ΕΣΔΑ. Το Δικαστήριο έχει κάθε λόγο, δήλωσε, όπως απορρίψει την αίτηση αφού πληρούνται οι υποχρεωτικοί λόγοι μη έκδοσης του, υπό το φως των προνοιών των άρθρων 3 (δ) και (θ) της Συμφωνίας. ,

Η. Νομική Πτυχή/ Εξέταση Υποχρεωτικών Λόγων Μη Έκδοσης.

Ως έχει καταγραφεί ανωτέρω, οι θέσεις του εκζητούμενου περί μη έκδοσης του, βασίζονται στις πρόνοιες των υποπαραγράφων **(δ) και (θ) του άρθρου 3 του Νόμου 12(III)/19**. Οι πρόνοιες αυτές που είναι μέρος των Υποχρεωτικών Λόγων άρνησης έχουν ως εξής:

3. «Το αίτημα έκδοσης θα απορρίπτεται εάν

.....

δ) η έκδοση του εκζητούμενου προσώπου αντίκειται στις θεμελιώδεις αρχές του εφαρμοστέου δικαίου του Συμβαλλόμενου Μέρους από το οποίο ζητείται η έκδοση

.....
θ) υπάρχουν ουσιαστικοί λόγοι να πιστεύεται ότι το εκζητούμενο πρόσωπο θα υποβληθεί σε βασανιστήριο ή άλλη βάνανση, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία στο κράτος που ζητά την έκδοση».

Με γνώμονα ότι το πνεύμα των εν λόγω προνοιών είναι το ίδιο εν τη ουσία τους, δηλαδή ότι με την έκδοση του προσώπου θα επηρεαστούν άμεσα τα ανθρωπινά του δικαιώματα, είτε γιατί αυτός θα υποστεί βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη μεταχείριση (άρθρο 3(θ)), ή, γιατί η έκδοση του αντίκειται στις θεμελιώδεις αρχές του εφαρμοστέου δικαίου της Δημοκρατίας (άρθρο 3(δ)), το Δικαστήριο θα προχωρήσει στην εξέταση των, σε μια ενιαία ενότητα, καθότι όλες οι θέσεις του εκζητούμενου, απολήγουν στην εξέταση ενός, και ουσιαστικού ζητήματος, και δη, κατά πόσον υπάρχει σοβαρός λόγος να πιστεύεται ότι θα επηρεαστούν άμεσα, τα βασικά και θεμελιώδη ανθρωπινά του δικαιώματα, δυνάμει των αρχών που λαμβάνονται στην αιτούσα χώρα, που αντίκεινται στις θεμελιώδεις αρχές του εφαρμοστέου δικαίου της χώρας έκδοσης.

H1. Ποιες είναι οι Βασικές και Θεμελιώδεις Αρχές του Εφαρμοστέου Δικαίου της Κυπριακής Δημοκρατίας- Άρθρο 3 (δ) της Σύμβασης.

Είναι καλά εδραιωμένη η θεμελιώδης αρχή περί της υπεροχής του Ευρωπαϊκού Δικαίου έναντι της ημεδαπής νομικής τάξης. Το εκδικάζον Δικαστήριο συνεπώς, δεσμεύεται όπως εξετάσει το παρόν αίτημα υπό το πρίσμα του Ευρωπαϊκού Δικαίου, και αυτό στα πλαίσια εκπλήρωσης της υποχρέωσης του ως Δικαστική αρχή κράτους μέλους τόσο του Συμβουλίου της Ευρώπης, στο οποίο ανήκει από το 1961 αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έχοντας αναφέρει τα πιο πάνω, σημειώνεται ότι, η Δημοκρατία, πολύ πριν την ένταξη της στους Ευρωπαϊκούς κόλπους, και δη εκ της ιδρύσεως της, μέσω των προνοιών του Συντάγματος - Μέρος II, εφάρμοζε και εφαρμόζει τα ανθρωπινά δικαιώματα. Έχει δε από το 1962 κυρώσει μέσω Νομοθετήματος (Νόμος 39/1962) τις πρόνοιες της ΕΣΔΑ. Συνεπώς, όταν το 2004, η Δημοκρατία εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή οικογένεια, οι καλά εμπεδωμένες και εφαρμοστέες αρχές περί προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που ήδη προϋπήρχαν και εφαρμόζονταν στην νήσο, συμπορεύθηκαν με το Ευρωπαϊκό πνεύμα.

Βάσει δε της συνδυασμένης εφαρμογής των προνοιών των **Άρθρων 1Α και 179 του Συντάγματος** της Κυπριακής Δημοκρατίας (βλ. Πέμπτη Τροποποίηση του Συντάγματος ημερ. 28.7.2006), το Ευρωπαϊκό Δίκαιο υπερισχύει ακόμη και αυτού του ίδιου του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, στους τομείς αρμοδιότητας όπου η Κύπρος ως κράτος μέλος της Ε.Ε, οφείλει να εφαρμόζει θετικά της υποχρεώσεις της. Οι πρόνοιες του Συντάγματος της Δημοκρατίας – Μέρος ΙΙ, τα άρθρα 2 και 6 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα άρθρα 3,5 και 6 της ΕΣΔΑ, αποτελούν το υπόβαθρο για την ορθή εφαρμογή της υπεροχής του Ευρωπαϊκού Δικαίου, από τα θεσμικά όργανα της Κυπριακής Δημοκρατίας, πόσον μάλλον δε, από την Δικαστική εξουσία, ως τελευταία προμετωπίδα σε ότι αφορά την διασφάλιση των.

Ως καταγράφεται και μέσω Δικαστικού Λόγου: «η ανθρώπινη φύση συνιστά και προσδιορίζει το λόγο για τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες του ατόμου, αναγκαία, για την περιφρούρηση της προσωπικότητας του και την ισορροπημένη λειτουργία του στον κοινωνικό χώρο» (βλ. **Αστυνομία ν Γιάλλουρου (1992) 2 Α.Α.Δ 147**). Ως αναφέρθηκε από τον Έντιμο Δικαστή Πική, εκ μέρους της Πλήρους Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στη θεμελιώδη απόφαση **Γιάλλουρου ν. Νικολάου [2001] 1 Α.Α.Δ 558**,:

«Τα δικαιώματα και οι ελευθερίες του ατόμου έχουν καθολικό χαρακτήρα. Δεσμεύονται οι πάντες να τα σέβονται. [...] Το Σύνταγμα καθιστά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την αποτελεσματική εφαρμογή τους πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας σ' όλες τις λειτουργίες της..... Το Άρθρο 35 επιβάλλει υποχρέωση σε κάθε μια από τις τρεις λειτουργίες της Πολιτείας να διασφαλίσει, μέσα στα όρια των αρμοδιοτήτων της, την αποτελεσματική εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η διαπίστωση παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η παροχή θεραπείας εμπίπτουν, ως εκ της φύσεως τους, στη σφαίρα της δικαστικής λειτουργίας. [...] Καμιά εξασφάλιση δικαιωμάτων δεν είναι αποτελεσματική εάν δεν παρέχει τα μέσα για δικαστική προστασία με τις καθιερωμένες θεραπείες του δικαίου. Τοσούτω μάλλον η προστασία των θεμελιωδών και αναπαλλοτρίωτων δικαιωμάτων του ανθρώπου. Χωρίς την προστασία αυτή τα δικαιώματα θα απέβαλλαν όχι μόνο το θεμελιώδη, αλλά και αυτό τούτο το χαρακτήρα τους ως δικαιώματα. μετατρέπόμενα σε διακηρύξεις καλής συμπεριφοράς...».

Το Δικαστήριο κατά την εξέταση του ενώπιον του αιτήματος αντλεί καθοδήγηση και από την απόφαση της Ε.Ε. στην υπόθεση **C-182/15, Aleksei Petruhhin (Απόφαση ημερ. 6.9.16- Τμήμα Μείζονος Συνθέσεως)**. Η εν λόγω απόφαση προφέρει καθοδήγηση ως προς το βαθμό ελέγχου που πρέπει να ασκείται από ένα εθνικό

Δικαστήριο, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ορθή εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Δικαίου, κατά την ενάσκηση των κυριαρχικών δικαιωμάτων ενός κράτους μέλους σε σχέση με την έκδοση υπηκόου της Ε.Ε. προς τρίτη χώρα, στη βάση διμερούς συνθήκης που έχει συνάψει προηγουμένως με αυτήν.

Το Δ.Ε.Ε, αναγνωρίζοντας ότι η αρμοδιότητα της έκδοσης προσώπων σε τρίτη χώρα εμπίπτει μεν στα κυριαρχικά δικαιώματα των ιδίων των Κρατών μελών και όχι της Ε.Ε., ανέδειξε, μεταξύ άλλων, μια καίρια πτυχή Δικαστικού ελέγχου που οφείλουν όπως ασκούν τα εθνικά δικαστήρια για να είναι σύμμομα προς το Ευρωπαϊκό δίκαιο, έχοντας πάντοτε κατά νου την αναγκαιότητα δια καταστολή της εγκληματικότητας και την αποτροπή της ατιμωρησίας. Παραθέτω αυτούσιο το σκεπτικό του Δικαστηρίου της Ε.Ε., όσον αφορά το είδος ελέγχου που περιγράφω ανωτέρω:

«52. Όπως προκύπτει από την απάντηση που δόθηκε στα δύο πρώτα ερωτήματα, η απόφαση κράτους μέλους να εκδώσει πολίτη της Ένωσης, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 18 ΣΛΕΕ και 21 ΣΛΕΕ και, επομένως, του δικαίου της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη (βλ. σχετικώς, κατ' αναλογία, απόφαση της 26 Φεβρουαρίου 2013, **Akerberg Fransson, C-617/10**, Αιτιολογικές Σκέψεις 25 - 27).

53. Επομένως, οι διατάξεις του Χάρτη, ιδίως δε το άρθρο 19, είναι εφαρμοστέες στην περίπτωση τέτοιας αποφάσεως.

54. Κατά το εν λόγω άρθρο 19, κανείς δεν μπορεί να απομακρυνθεί, να απελαθεί ή να εκδοθεί προς κράτος όπου διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση.

....

57. Η ύπαρξη δηλώσεων και η αποδοχή διεθνών συνθηκών που εγγυούνται, καταρχήν, τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν αρκούν, αφεαυτών, για τη διασφάλιση προσήκουσας προστασίας από τον κίνδυνο κακομεταχειρίσεως σε περίπτωση κατά την οποία αξιόπιστες πηγές κάνουν λόγο για πρακτικές των αρχών –ή για πρακτικές τις οποίες ανέχονται οι αρχές– προδήλως αντίθετες προς τις αρχές της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της 28ης Φεβρουαρίου 2008, **Saadi v Ιταλίας**, CE:ECHR:2008:0228JUD003720106, παρ.147).

58. Επομένως, κατά το μέτρο που η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους από το οποίο ζητείται η έκδοση έχει στη διάθεσή της στοιχεία που μαρτυρούν πραγματικό κίνδυνο απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχειρίσεως των κρατουμένων στο τρίτο κράτος το οποίο ζήτησε την έκδοση, οφείλει να εκτιμά την ύπαρξη του κινδύνου αυτού οσάκις καλείται να αποφανθεί επί της εκδόσεως προσώπου (βλ. σχετικώς, όσον αφορά το άρθρο 4 του Χάρτη, απόφαση της 5ης Απριλίου 2016, **Aranyosi και Căldăraru**, C-404/15 και C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, σκέψη 88).

59. Προς τούτο, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους από το οποίο ζητείται η έκδοση οφείλει να στηριχθεί σε αντικειμενικά, αξιόπιστα, ακριβή και δεόντως ενημερωμένα

στοιχεία. Τα στοιχεία αυτά δύνανται να προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από διεθνείς δικαστικές αποφάσεις, όπως οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, από δικαστικές αποφάσεις του τρίτου κράτους το οποίο ζητεί την έκδοση, καθώς και από αποφάσεις, εκθέσεις και λοιπά έγγραφα καταρτιζόμενα από όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης ή όργανα εντός του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών (βλ. σχετικώς, *Aranyosi (ante)*).

60. Ως εκ τούτου, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, σε περίπτωση κατά την οποία κράτος μέλος επιλαμβάνεται αιτήσεως τρίτου κράτους για την έκδοση υπηκόου άλλου κράτους μέλους, το πρώτο κράτος μέλος οφείλει να διακριβώσει ότι η έκδοση δεν θα έχει ως αποτέλεσμα προσβολή των διαλαμβανομένων στο άρθρο 19 του Χάρτη δικαιωμάτων».

Σημειώνεται ότι οι πιο πάνω αναφορές του Δικαστηρίου συνάδουν και με την Νομολογία του ΕΔΑΔ σε ότι αφορά την αποδοχή και την βαρύτητα που μπορεί να δοθεί εκ μέρους ενός εθνικού Δικαστηρίου σε «αντικειμενικά, αξιόπιστα και δεόντως ενημερωμένα στοιχεία» (βλ. *Liu v Poland (ante)*, *Muslim v. Turkey, Appl. No. 53566/99*, ημερ.26.4.05, par.67 *Said v. the Netherlands, Appl.No. 2345/02*, par.54, *Al-Moayad v. Germany Appl. No.35865/03*, 22.2.07, par.65-66).

Από τον πιο πάνω Δικαστικό Λόγο, συναρτάται κατά την κρίση του Δικαστηρίου ότι, παρά το ότι μια διμερής σύμβαση μεταξύ ενός κράτους μέλους και μιας τρίτης χώρας, διέπεται, και ορθώς, από την αρχή της αμοιβαιότητας, εντούτοις, οφείλεται να ασκείται Δικαστικός έλεγχος, για την διαπίστωση του κατά πόσον υφίσταται ή ενδεχομένως να υφίσταται πραγματικός κίνδυνος παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιώματων του εκζητούμενου στην αιτούσα χώρα.

Εξ' άλλου, αν δεν υπήρχε η αναγκαιότητα εξακρίβωσης των πιο πάνω δια Δικαστικού ελέγχου, ενδεχομένως, να μπορούσε να επιχειρηματολογήσει κανείς, προς τι η παράθεση και εκδίκαση ενώπιον Δικαστηρίων αυτού του είδους των υποθέσεων, σταθερή βάση των οποίων πάντοτε είναι η διασφάλιση των αρχών του σεβασμού, της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, της νομιμότητας, της αναλογικότητας και της Δικαστικής συνδρομής στην διαμεταγωγή ή έκδοση αναζητούμενων ή καταζητούμενων προσώπων.

Με δεδομένο λοιπόν ότι η Δημοκρατία εφαρμόζει και προασπίζεται την προστασία των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τόσο μέσω των προνοιών του Συντάγματος της, αλλά και ως μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στρέφομαι να εξετάσω κατά πόσον στην παρούσα περίπτωση ο εκζητούμενος έχει καταφέρει να αποσείσει το βάρος που του αναλογεί κατά την προώθηση των λόγων ένστασης του στην έκδοση.

Η2. Αντίκειται η Έκδοση του εν λόγω προσώπου στις Θεμελιώδεις Αρχές του Εφαρμοστέου Δικαίου της Δημοκρατίας- Άρθρο 3(δ) της Συμφωνίας;

Δυνάμει της μαρτυρίας που προσκόμισε ο εκζητούμενος κατά την ακρόαση της υπό κρίση αίτησης, υπόβαθρο της οποίας αποτελούν αντικειμενικά, επικαιροποιημένα και αμερόληπτα στοιχεία, ως αυτά καταγράφονται όχι μόνο τις σχετικές Εκθέσεις των Εμπειρογνομόνων, αλλά και από τα επισυναπτόμενα σε αυτές Τεκμήρια που παρουσιάστηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, τα οποία αφορούν σε Εκθέσεις Ανεξάρτητων Φορέων, πρόσφατων Δικαστικών Αποφάσεων, Ψηφισμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και Κυβερνητικών και Μη κυβερνητικών Οργανισμών, το Δικαστήριο καταλήγει, ότι τα ως άνω, σε συγκερασμό με τις προσωπικές περιστάσεις του ίδιου του εκζητούμενου και των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζει η υπόθεση του, απολήγουν στο συμπέρασμα ότι, η έκδοση του εν λόγω προσώπου δεν μπορεί να ολοκληρωθεί καθότι αυτή, «αντίκειται στις θεμελιώδεις αρχές του εφαρμοστέου δικαίου του Συμβαλλόμενου μέρους από το οποίο ζητείται η έκδοση» (ως το **λεκτικό του άρθρου 3(δ) της Συμφωνίας**). Και εξηγώ.

Άρθρο 6 ΕΣΔΑ³⁸- Δίκαιη Δίκη

1. Το δικαίωμα ενός προσώπου όπως τύχει «δίκαιης δίκης», δεν ξεκινά από την στιγμή που άγεται η υπόθεση ενώπιον Δικαστηρίου για ακρόαση. Αντιθέτως, το βασικό αυτό δικαίωμα αναφύεται από την στιγμή που ξεκινά μια ποινική διαδικασία εναντίον συγκεκριμένου προσώπου. Είναι αναγνωρισμένη η σημαντικότητα του δικαιώματος ενός υπόπτου στην Κύπρο όπως άμεσα, και χωρίς καθυστερήσεις, **ενημερωθεί για το δικαίωμα του σε παροχή ή λήψη νομικής συμβουλής** από συνήγορο υπεράσπισης, ακόμη δε πριν την πρώτη ανάκριση του από τις αστυνομικές αρχές.

Διαφάνηκε από την ενώπιον του Δικαστηρίου μαρτυρία, θέση με την οποίαν συμφώνησε και ο ΜΑ4, ότι στην αιτούσα χώρα, υπάρχει νομοθετημένος περιορισμός σε ότι αφορά το δικαίωμα σε πρόσβαση σε δικηγόρο, κατά το προδικαστικό στάδιο

³⁸ Άρθρο 6 (1). Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δίκαιως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος, το οποίον θα αποφασίση είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως, είτε επί του βασιμίου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως.

(βλ. Άρθρο 34 του Ποινικής Δικονομίας Νόμου). Το μόνο που πρέπει εδώ να λεχθεί, ως κοινά αποδεκτό γεγονός μεταξύ όλων των ενώπιον του Δικαστηρίου εμπειρογνωμόνων, είναι ότι, το δικαίωμα σε συνήγορο υπεράσπισης, έχει ο ύποπτος στην αιτούσα χώρα, μετά το πέρας της πρώτης ανάκρισης, δηλαδή μετά που θα υποχρεωθεί όπως απαντήσει σε όλες τις θέσεις των ανακριτικών αρχών με ειλικρίνεια (ως αυτό επεξηγείται κατωτέρω).

Ως εύστοχα έχουν σημειώσει οι ΜΥ1-3 στην **παράγραφο 51 του Τεκμηρίου 23** (Έκθεση), θέση την οποία τελικώς αποδέχθηκε ως ορθή και ο ΜΑ4:

«...The CPL clearly states that a criminal suspect has the right to entrust a defence after he or she is interrogated for the first time or as of the date on which compulsory measures are taken (e.g criminal suspects who are held in custody); whereas a defendant can entrust a defender at any time. Criminal suspects and defendants therefore enjoy different rights in terms of access to legal counsel. Furthermore, the CPL does not guarantee the right of a criminal suspect to request the presence of a lawyer during criminal interrogations. In other words, the presence of a lawyer in the process of questioning is not mandatory. Such a right would be important to ensure the integrity of the accused and the voluntariness of a confession, especially in the absence of other central fair trial safeguards such as the right to silence».

Το δικαίωμα για άμεση πρόσβαση σε δικηγόρο προβλέπεται ρητά μέσω των προνοιών της **Οδηγίας υπ' αριθμόν 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22.10.13**. Η αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας αναφέρει:

«Η παρούσα οδηγία θέτει τους ελάχιστους κανόνες σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας [...] Με τον τρόπο αυτό, η οδηγία προωθεί την εφαρμογή του Χάρτη και ιδίως των άρθρων ...47 και 48 του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ όπως έχει ερμηνευθεί από το ΕΔΑΔ».

Η βαρύτητα που φέρει το εν λόγω δικαίωμα, ως έχει χαρακτηριστικά καταγράψει το Δ.Ε.Ε στην Απόφαση **Αρ. C467/18 κατά ΕΡ παρισταμένων των Rayonna Prokuratura Lom, ΚΜ, ΗΟ ημερ. 19.9.19** είναι μείζονος σημασίας αφού,:

«51. ...Η περίοδος που ακολουθεί αμέσως μετά τη στέρηση της ελευθερίας παρουσιάζει και τον μεγαλύτερο κίνδυνο καταχρηστικής αποσπάσεως ομολογίας και, για τον λόγο αυτόν, έχει ιδιαίτερη σημασία να ενημερώνεται ο ύποπτος ή κατηγορούμενος έγκαιρα για τα δικαιώματά του, δηλαδή αμέσως μετά την σύλληψη του, και με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο.

52. Η αιτιολογική σκέψη 19 της οδηγίας 2012/13 ΕΕ (διασφάλιση για την ενημέρωση του υπόπτου ως προς τα δικονομικά του δικαιώματα), υπογραμμίζει εξάλλου ότι το δικαίωμα ενημερώσεων του ενδιαφερομένου σχετικά με τα δικαιώματά του πρέπει να εξασφαλιστεί

το αργότερο πριν από την πρώτη επίσημη εξέταση του υπόπτου ή κατηγορούμενου από την αστυνομία ή άλλη αρμόδια αρχή».

Αντίστοιχα, το ΕΔΑΔ στην **Atristain Gorosabel v Spain Προσφυγή υπ' αριθμόν 15505/15 ημερ.18.1.22**, έκρινε ότι το γεγονός ότι δεν υπήρχε καμία πρόβλεψη για νομική συνδρομή κατά το στάδιο την ανάκρισης από την αστυνομία, και δη κατά τα αρχικά στάδια της ποινικής διαδικασίας, παραβίαζε τις πρόνοιες του **άρθρο 6(1) και (3)(γ) της ΕΣΔΑ**, υπενθυμίζοντας τον γενικό κανόνα ότι, οι ύποπτοι έχουν το δικαίωμα επικοινωνίας με τον δικηγόρο τους από την στιγμή που τίθενται υπό κράτηση.

Η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων των Η.Ε στην Έκθεση της **«Concluding Observations on the Fifth Periodic Report of China» (Τεκμήριο 23 – Παραπομπή αρ.57)**, σημειώνει επί του προκειμένου:

«... The Committee urges the State party to adopt effective measures to ensure, in law and in practice, that detainees are afforded all legal safeguards from the very outset of the detention, including the safeguards mentioned in paragraphs 13 and 14 of the Committee's general comment No.2

In particular the Party State should:

- (a) Amend its legislation and grant all detainees the right to have access to a lawyer from the very outset of deprivation of liberty, including during the initial interrogation by the police, irrespective of the charge brought against them;
- (b) Ensure in practice that detainees are able to communicate with a lawyer in full confidentiality
- (c) Guarantee that the relatives or other persons of the detainee's choice are notified of the facts, the reasons, and the place of detention within the 24 hours specified in the law

.....

(e) Ensure that detainees, their legal representatives and relatives can challenge any unlawful restriction to have access to their clients or to notify the relatives before a judge».

Η παρουσία δικηγόρου και η ενεργή συνδρομή κατά το στάδιο των αστυνομικών ανακρίσεων αποτελεί αναμφίβολα, σημαντική διαδικαστική εγγύηση, με απώτερο βεβαίως στόχο, την διασφάλιση ότι η συλλογή οποιωνδήποτε αποδεικτικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων και τυχόν ομολογιών, θα λαμβάνει χώρα κατόπιν της ελεύθερης βούλησης του υπόπτου ή κατηγορούμενου.

2. Η δυνατότητα πρόσβασης σε δικηγόρο μόνο μετά την πρώτη ανάκριση, λειτουργεί δυσμενώς συνεπώς, στην διατήρηση δύο βασικών δικαιωμάτων του υπόπτου και/ή κατηγορούμενου στο στάδιο της προανάκρισης. Αυτά τα αναφαίρετα δικαιώματα συνίστανται στην διατήρηση του **δικαιώματος της σιωπής και της μη αυτοενοχοποίησης**.

Ως έχει επεξηγηθεί από τους μάρτυρες Υπεράσπισης, το άρθρο **120 του Περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου της ΛΔΚ**³⁹ επιβάλλει ότι κατά την ανάκριση ενός υπόπτου οι ανακριτές θα πρέπει να ερωτούν ερωτήσεις για το αν ο ύποπτος έχει διαπράξει εγκληματική πράξη ή όχι, και ο ύποπτος οφείλει (shall truthfully answer), όπως απαντήσει στις ερωτήσεις των ανακριτών με ειλικρίνεια, δίδοντας του παράλληλα το δικαίωμα όπως αρνηθεί να απαντήσει σε άσχετες με την υπόθεση του, ερωτήσεις. Ως εξήγησαν οι ΜΥ1-3, στην **παρ. 47 του Τεκμηρίου 23**:

«Notwithstanding the narrow privilege against self-incrimination, the accused's right to silence, as part of the human right to a fair trial, is not effectively protected by law and in practice in such circumstances. In particular, during interrogations, the accused is required by law to make truthful statements; he/she can only choose to refuse answering questions that are irrelevant to the case (CPL Art.120(1). Owing to the absence of a clear definition of 'relevance' it is upon the investigation Authorities to determine whether an accused has truthfully answered, and which questions ought to fall within the scope of relevant questions».

Την πιο πάνω θέση, οφείλει το Δικαστήριο όπως σημειώσει ότι, αποδέχτηκε όταν του τέθηκε κατά την αντεξέταση και ο MA4 (βλ. **πρακτικά ημερ. 27.10.22 σελ.31**).

Το εν λόγω δικαίωμα προνοείται μέσω του **άρθρου 7 της Οδηγίας της ΕΕ 2016/343 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9.3.2016**. Σκοπός φυσικά της συγκεκριμένης προστασίας είναι για να αποφευχθούν νομικά σφάλματα και να διασφαλιστεί το επιδιωκόμενο από το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ αποτέλεσμα, το οποίο δεν είναι άλλο από το να διασφαλιστεί ότι, σε ότι αφορά πάντοτε ποινικές υποθέσεις, η κατηγορούσα αρχή θα βασίσει και θα αποδείξει την υπόθεση της σε στοιχεία άλλα, από αυτά που ενδεχομένως να αποκτήθηκαν από τον κατηγορούμενο

³⁹ «When interrogating a criminal suspect, the investigators shall first ask the criminal suspect whether he or she has committed any criminal act, allow him or her to state the facts of a crime or explain his or her innocence, and then ask him or her questions. The criminal suspect shall truthfully answer the questions of the investigators, but have the right to refuse to answer questions irrelevant to the case. The investigators shall, when interrogating a criminal suspect, inform the criminal suspect of his or her procedural rights and the provisions of law in leniency if he or she truthfully confesses to his or her crime as well as an acknowledgment of guilt and acceptance of punishment» **Τεκμήριο 16**.

μέσω εξαναγκασμού, πίεσεως ή χωρίς την βούληση του. Το τελευταίο αυτό στοιχείο, ενισχύεται από τη διευκρίνιση ότι το δικαίωμα μη αυτοενοχοποίησης «αφορά κατά πρώτο λόγο τον σεβασμό της βούλησης του κατηγορούμενου να παραμείνει σιωπηλός» (βλ. **Αποφάσεις ΕΔΑΔ Panovits v Cyprus App. No. 4268/04 ημερ.11.3.09, Saunders v Ηνωμένου Βασιλείου, αρ. υπόθεσης 43/1994/490/572 ημερ. 17.12.96**). Φαίνεται συνεπώς να υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ των δύο κρατών (Κύπρου και ΛΔΚ) σε ότι αφορά το εν λόγω δικαίωμα, αφού στην αιτούσα χώρα το κατά πόσον ένας ύποπτος απάντησε ειλικρινά στις ερωτήσεις που του τέθηκαν (και τις οποίες οφείλει να απαντήσει) παραπέμπει σε αξιολογική κρίση από τις ίδιες τις ανακριτικές αρχές.

3. Το γεγονός ότι τα δύο υπό κρίση συμβαλλόμενα κράτη, ήτοι Κύπρος και Κίνα διατηρούν πολύ διαφορετικά πολιτεύματα, και συστήματα δικαίου από μόνο του, δεν μπορεί βεβαίως να αποτελέσει μετρήσιμο παράγοντα σε ότι αφορά την μη έκδοση του εκζητούμενου προσώπου. Και αυτό γιατί οι δύο χώρες κατόπιν διαπραγματεύσεων στο Πεκίνο το 2018, οδηγήθηκαν στην υπογραφή της παρούσας δεσμευτικής μεταξύ των, Συμφωνίας. Τούτων λεχθέντων όμως, το Δικαστήριο, με πλήρη σεβασμό προς το πολίτευμα και το επικρατούν νομικό σύστημα της αιτούσας χώρας, καλείται καθηκόντως στο πλαίσιο της παρούσας αίτησης να προβεί σε εξέταση του κατά πόσον ενδέχεται να συντρέχει οποιοδήποτε λόγος, από εκείνους που έχουν καθοριστεί στην Συμφωνία για τη διαμεταγωγή του εκζητούμενου. Αυτού του είδους εξέτασης αναγνωρίστηκε και μέσα στην ίδια τη Συμφωνία αφού, εκάστη χώρα διατηρεί το δικαίωμα όπως εξετάσει λόγους, είτε υποχρεωτικούς, είτε προαιρετικούς που δυνατόν να οδηγούν στην μη αποδοχή του αιτήματος της μιας προς την άλλη χώρα.

Τα πιο πάνω αποκτούν ιδιαίτερη σημασία στην αναζήτηση και καθορισμό της έννοιας της «**δίκαιης δίκης**», έννοια συνυφασμένη με το «**κράτους δικαίου**» η οποία, πέραν των οικουμενικών αρχών που την πλαισιώνουν, όπως παραδείγματος χάριν η ισότητα όλων έναντι του νόμου, η πρόσβαση όλων των πολιτών στην δικαιοσύνη, απολήγει, και διασφαλίζεται μέσω της διάκρισης των εξουσιών, διασφαλίζοντας έτσι ότι, η δικαιοσύνη, και δη, το Δικαστικό σύστημα, αποτελεί και οφείλει εσαεί να αποτελεί, το οχυρό / φρούριο για την προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών της δικαιοδοσίας του.

Δεν τυγχάνει αμφισβήτησης, ότι η αιτούσα χώρα, εκ της ιδρύσεως της, το 1949 , και σύμφωνα με το **άρθρο 1 του Συντάγματος** της αποτελεί:

«...a socialist State under the people's democratic dictatorship led by the working class and based on the alliance of workers and peasants (...) the leadership of the Communist party of China is the defining feature of socialism with Chinese Characteristics».

Αναμφίβολα αποτελεί κυρίαρχο κρατικό θέμα ο τρόπος με τον οποίον η αιτούσα χώρα επιθυμεί στη βάση της δικής της ιστορίας και πολιτισμού, να πολιτεύεται, να δομεί και να οργανώνει την κοινωνία της. Η όλη μαρτυρία όπως καταγράφηκε προηγουμένως, συγκλίνει σε βασικές παραμέτρους, και είναι αυτοί που πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο πάντοτε της παρούσας αίτησης.

Προκύπτει λοιπόν ότι υφίσταται μια διαφορετική άποψη ως προς την έννοια της διάκρισης των εξουσιών, που επηρεάζουν και τον τρόπο λειτουργίας των Δικαστηρίων. Στην **παράγραφο 9 του Τεκμηρίου 23**, καταγράφονται τα ακόλουθα:

«The lack of separation of powers directly impacts the work of all relevant actors in the judiciary and that includes judges, procuratorates, lawyers and the police. The lack of separation of powers is clearly enshrined in a number of pieces of national legislation. In that sense, the judge's law of the PRC emphasizes that judges must uphold "the leadership of the Communist Party of China and the socialist system" (Art. 12). The Organic Law of the People's Procuratorates foresees that "the local people's procuratorates at all levels shall be responsible to a report their work to the people's congress at the corresponding levels and their standing committees (Art. 9)

Οι πιο πάνω τοποθετήσεις, τέθηκαν στον MA4 από τον κ. Πελεκάνο. Πρόκειται όντως για ομολογουμένως, δύσκολες ερωτήσεις, οι οποίες δεν μπορούν να απαντηθούν με μια άρνηση ή κατάφαση. Ο μάρτυρας υπενθύμισε το Δικαστήριο ότι υπάρχουν πρόνοιες στις Νομοθεσίες της χώρας που αναφέρουν ότι έκαστος φορέας λειτουργά ανεξάρτητα, χωρίς παρεμβάσεις, ότι τα «νομικά» καμία σχέση έχουν, με την «πολιτική», επαναλαμβάνοντας ότι οι τοποθετήσεις των εκθέσεων των Η.Π.Α. και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν αποτελούν τίποτε άλλο, παρά επιθέσεις άλλων χωρών επί του πολιτεύματος της αιτούσας χώρας.

Στην Έκθεση των Η.Π.Α., «China 2020 Human Rights Reports» (Τεκμήριο 42-Παραπομπή 25 , καταγράφονται τα ακόλουθα:

«The People's Republic of China is an authoritarian state in which the Chinese Communist Party is the paramount authority. Communist Party members hold almost all top government and security apparatus positions.

Ultimate authority rests with the Communist Party Central Committee's 25-member Political Bureau (Politburo) and its seven-member Standing Committee. Xi Jinping continued to hold the three most powerful positions as party general secretary, state president, and chairman of the Central Military Commission. The CCP Central Political and Legal Affairs Commission have the authority to review and direct court operations at all levels of the judiciary. All judicial and procuratorate appointments require approval by the CCP Organization Department. »

Τα πιο πάνω, επιβεβαιώνονται και μέσω της μαρτυρίας του **ΜΥ5- Τεκμήριο 46, παρ. 53:**

«**53.** As reported by the Netherlands in 2020, there is «no separation of powers in China. The Courts are an integral component of state structures and do not operate independently from the legislative and executive powers. The lack of separation of powers is clearly enshrined in a number of pieces of national legislation». Indeed, this is not hidden but an express feature of the system: Xi has determined that China should not strive for a separation of powers.

54. In reality, there is no reliable evidence to the contrary. Although there may be room for argument concerning the extent of political interference in individual cases, the lack of a separation of power and the executive's frequent interference in cases of interest is unarguable. I agree with Peter Dahlin's conclusions at pages 13-14 of his report that the object and purpose of China's criminal justice system is to «uphold the Party's absolute leadership» and this is achieved, in part, through the control of the courts, prosecutor's offices and police by the Chinese Communist Part, including through the system of appointments and an expectation of close collaboration of each of the three organs».

Υπό το πρίσμα των ως άνω, τα ακόλουθα, προκαλούν προβληματισμό στο Δικαστήριο.

(α) Φαίνεται από την ενώπιον του Δικαστηρίου προσκομισθείσα μαρτυρία, ως αυτή επεξηγήθηκε μέσω των Κινέζων εμπειρογνωμόνων ότι, δεν υπάρχει συνταύτιση μεταξύ των δύο κρατών ως προς την έννοια της διάκρισης των εξουσιών. Το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ προϋποθέτει όπως για διασφάλιση μίας δίκαιης δίκης, πρέπει να προϋπάρχουν «ανεξάρτητα και αμερόληπτα Δικαστήρια». Το γεγονός, ως έχει λεχθεί δια στόματος των Κινέζων εμπειρογνωμόνων ότι, πολιτικά ευαίσθητες υποθέσεις/ «politically sensitive cases» μπορεί να αποφασιστούν από ή μπορεί να γνωμοδοτήσουν επί της έκβασης των, οι γνωστές στην χώρα Δικαστικές Επιτροπές, οι οποίες δεν αποτελούν το εκδικάζον «φυσικό Δικαστήριο» που εκδίκασε την υπόθεση και οι οποίες εποπτεύονται από το Κόμμα, δεν μπορούν παρά να προκαλέσουν προβληματισμό. (βλ. **Τεκμήριο 23, παρ. 8, 9, 83,84, και Τεκμήριο 46 παρ. 50,51, Τεκμήριο 42, σε.14 και 15).**

(β) Η απόρριψη το 2017 δια στόματος του **Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου της ΛΔΚ στο 19ο Συνέδριο του Κουμμουνιστικού Κόμματος** με την οποία δεσμεύεται για την πιστή τήρηση της απόλυτης ηγεσίας του ΚΚΚ επί του δικαστικού έργου και για την αποτροπή της επιρροής του «λανθασμένου δυτικού τρόπου σκέψης» και των εννοιών περί «διαχωρισμού των εξουσιών» και «ανεξαρτησία του Δικαστικού Σώματος», είναι επίσης δεδομένο το οποίο όχι μόνο προκαλεί προβληματισμό, αλλά επιβεβαιώνει τα ως άνω σε ότι αφορά την απόκλιση περί «διαχωρισμού των εξουσιών» μεταξύ των δύο κρατών.

(γ) Οι αναφορές ανεξάρτητων φορέων περί του προκείμενου, δεν μπορούν να διαλάβουν της προσοχής του Δικαστηρίου. Παραθέτω ορισμένες, ως αυτές έχουν τεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου:

«The CCP dominates the judicial system, with Courts at all levels supervised by party political-legal committees that have influence over the appointment of Judges, court operations and verdict and sentences. CCP oversight is especially evident in politically sensitive cases and most Judges are CCP members. In March 2019 the Annual Work report of Supreme Peoples' Court President Zhou Qiang emphasized that Judges should conform to CCP ideology and uphold the party's 'absolute leadership' of the Courts (βλ. **Παραπομπή αρ. 82 -Τεκμήριο 46- Έκθεση της Freedom House (2020) Freedom in the World 2020- China**) ».

«China's Constitution calls upon the country's courts and procuratorates to exercise their respective powers independently. In fact, however, courts, procuratorates and public security organs are routinely 'coordinated' under the direction of the 'political a legal committee (zhengfa weiyuanhui) under the local committees of the Chinese Communist Party. In China's reply to CAT's List of Issued 2015, it claimed that in terms of combatting torture, the primary responsibilities of the 'political and legal committee' are:

to lead the handling of matters in accordance with the law, and safeguard the correct and integrated implementation of the Constitution and laws by means of: coordinating the work of judicial organs, supervising and urging the performance of duties in accordance with the law, and creating an environment for the impartial administration of Justice'»(**Amensty International -No end In Sight, Torture and Forced Confessions in China, 2015, Παραπομπή αρ. 73 -Τεκμήριο 23**).

«Although the law states the Courts shall exercise judicial power independently, without interference from administrative organs, social organizations and individuals, the judiciary did not exercise judicial power independently. Judges regularly received political guidance on pending cases, including instructions on how to rule, from both the government and the CCP, particularly in politically sensitive cases.... A CCP – controlled committee decided most major cases, and the duty of the trial and appellate court judges was to draft a legal justification for the committee's decision» (**Έκθεση των**

Η.Π.Α. «China 2020 Human Rights Report – Παραπομπή αρ. 25 -Τεκμ. 42).

4. Το τεκμήριο της αθωότητας, συνιστά θεμελιώδη αρχή της ποινικής διαδικασίας και ειδικότερη έκφανση της επιταγής για δίκαιη δίκη. Ως δικαίωμα θεσπίζεται μέσω του άρθρου 6(2) της ΕΣΔΑ αλλά και από τα άρθρα 48.1 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/343 του Ευρ. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ημερ. 9.3.16.

(α) Σύμφωνα με την Νομολογία, το Δικαστήριο μπορεί να εξετάσει κατά πόσον έχει υπάρξει παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του εκζητούμενου, μεσούσης και της ενώπιον του Διαδικασίας παραβίαστί (βλ. *Soering v UK appl. No. 4038/88* ημερ. 7.7.89). Ομολογουμένως επί του προκειμένου, το Δικαστήριο έχει προβληματιστεί δεόντως. Και εξηγώ.

Το Άρθρο 4 της Οδηγίας 2016/343, με τίτλο «Δημόσιες αναφορές στην ενοχή προσώπου», ορίζει, στην παράγραφο 1, τα εξής:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι, όσο δεν έχει αποδειχτεί η ενοχή υπόπτου ή κατηγορουμένου σύμφωνα με τον νόμο, στις δημόσιες δηλώσεις δημόσιων αρχών καθώς και στις δικαστικές αποφάσεις, με εξαίρεση τις αποφάσεις περί της ενοχής, το εν λόγω πρόσωπο δεν αναφέρεται ως ένοχο. Η ανωτέρω διάταξη δεν θίγει τις πράξεις της εισαγγελικής αρχής που αποσκοπούν να αποδείξουν την ενοχή του υπόπτου ή του κατηγορουμένου και δεν θίγει επίσης τις προκαταρκτικές αποφάσεις οικονομικής φύσης που λαμβάνονται από δικαστικές ή άλλες αρμόδιες αρχές και βασίζονται σε υπόνοιες ή ενοχοποιητικά στοιχεία».

Βάσει του άρθρου 2 της οδηγίας 2016/343, η οδηγία αυτή εφαρμόζεται στα φυσικά πρόσωπα που είναι ύποπτα ή κατηγορούμενα σε ποινική διαδικασία. Εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια της ποινικής διαδικασίας, από τη στιγμή που ένα πρόσωπο θεωρείται ύποπτο ή κατηγορείται για τέλεση αξιόποινης πράξης ή εικαζόμενης αξιόποινης πράξης μέχρι την απόφαση για την τελική εκτίμηση του κατά πόσον το εν λόγω πρόσωπο διέπραξε τη σχετική αξιόποινη πράξη και μέχρι η εν λόγω απόφαση να αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου.

Οι δημόσιες δηλώσεις της Κινεζικής Πρεσβείας, Τεκμήριο 49, (το οποίο κατατέθηκε ως παραδεκτό έγγραφο) ημερ. 12.5.22, δεν μπορούν παρά να δημιουργήσουν επίσης προβληματισμό ως προς την πορεία που θα λάβει η υπόθεση του εκζητούμενου στην αιτούσα χώρα.

Οι εν λόγω δηλώσεις σημειώνει το Δικαστήριο, ενδεχομένως να ανατρέπουν και το περιεχόμενο των διαβεβαιώσεων που έχει δώσει η αιτούσα χώρα (**Τεκμήριο 19**) ως προς την «δίκαιη δίκη» που θα λάβει το συγκεκριμένο πρόσωπο. Κρίνεται όρθρο στο παρόν στάδιο όπως υπενθυμισθεί ότι, δυνάμει της Νομολογίας του ΕΔΑΔ, δηλώσεις εκπροσώπων ενός κράτους που παρουσιάζουν ένα ύποπτο ως ένοχο, παραβιάζουν το άρθρο 6(2) της ΕΣΔΑ (βλ. **Διαμαντίδης ν Ελλάδος Προσφυγή υπ' αριθμόν 71563/01, ημερ. 19.5.05 και Κώνστας ν Ελλάδας Προσφυγή υπ' αριθμόν 53466/07 ημερ. 4.5.11**).

Ως έχει ήδη καταγράψει το Δικαστήριο στην Ενδιάμεση Απόφαση του ημερ. 29.8.22, σελ. 10, κατόπιν αιτήματος της Κρατικής Αρχής για προσκόμιση αντικρουστικής μαρτυρίας, και δη, όπως τεθεί το υπόβαθρο και/ή όπως επεξηγηθεί ο λόγος για τον οποίον η Πρεσβεία θεώρησε «πρέπον» να απαντήσει, οι απόψεις που εκφράζει η Πρεσβεία της ΛΔΚ, δεν επηρεάζουν το Δικαστήριο σε σχέση με την πορεία ή την ουσία της υπόθεσης. Και τούτο βεβαίως, για τον απλό λόγο ότι η Δικαστική συνείδηση, είναι άβατη. Οι Δικαστές, οφείλουν όπως απονέμουν το δίκαιο σύμφωνα με τις αέναιες αρχές της δικαιοσύνης, όπως έχουν θεσμοθετηθεί στο Σύνταγμα, στους Νόμους και τις Διεθνείς Συμβάσεις. Το Δικαστήριο έχει υπόψη του και επαναλαμβάνει τα λεχθέντα στις υποθέσεις **Γενικός Εισαγγελέας ν Σιδερένιου κ.α (2008) 2 Α.Α.Δ.319** και **Μιχαηλίδης ν Γενικός Εισαγγελέας (2013) 1 Α.Α.Δ.1764** στις σελίδες 1779-1782. Δημοσιεύματα ή δηλώσεις δεν επηρεάζουν το έργο του Δικαστηρίου, πόσο μάλλον όταν το ζητούμενο όπως στην παρούσα δεν είναι η αθωότητα ή ενοχή του φυγοδίκου, με το Δικαστήριο να μην πρέπει να απασχοληθεί, έστω και ακροθιγώς, με ζητήματα ουσίας. Τονίζει το Δικαστήριο, ότι μοναδικός λόγος σχολιασμού του εν λόγω Τεκμηρίου και του περιεχομένου του, αποτελούν το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ και οι πρόνοιες του, αλλά βεβαίως και οι πρόνοιες της ίδιας της Συμφωνίας στην οποία, αυτές οι αρχές ενσωματώνονται αφού, ζητείται από τη Δημοκρατία να εξετάσει κατά πόσον υπάρχουν λόγοι που δυνατόν να οδηγήσουν σε απόρριψη του αιτήματος.

Οι χαρακτηρισμοί που αποδίδονται στον εκζητούμενο με αναφορές στο πρόσωπο του ως «εγκληματία», «εγκληματική συμμορία του Ma Chao», «αγνόησε τα γεγονότα των εγκλημάτων του, αποδεδειγμένα με αδιάσειστα στοιχεία και συνεπώς χρησιμοποιούσαν -(εκείνος και ο δικηγόρος του) μερικές λεγόμενες δικαιολογίες- το πολιτικό σύστημα, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη θρησκεία και άλλα

θέματα που δεν έχουν σχέση με την υπόθεση» με σκοπό «να μπερδέψουν το κοινό», δεν μπορούν παρά να σχολιαστούν υπό το πρίσμα των προνοιών του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ.

Το ότι τα γεγονότα της υπόθεσης χαρακτηρίζονται ως, «ξεκάθαρα και τεκμηριωμένα» ή ότι η υπόθεση «είναι μια απλή υπόθεση οικονομικού εγκλήματος», από τους Επίσημους Διπλωματικούς Αντιπροσώπους της χώρας, έρχεται σε αντίφαση, ως επιμαρτυρείται από τα έγγραφα έκδοσης, με το γεγονός ότι η υπόθεση είναι ακόμη στο στάδιο διερεύνησης εξ' ου και η έκδοση εντάλματος σύλληψης του κ.Μα με σκοπό, την ανάκρισή του. Συνεχίσει η ανακοίνωση χαρακτηρίζοντας την υπόθεση ως «εξαιρετικά κραυγαλέα στην φύση της έχοντας εκτεταμένο αντίκτυπο και προκαλώντας έντονη οργή στην κοινωνία της Κίνας».

Η πιο πάνω τοποθέτηση της Πρεσβείας επιβεβαιώνει με τον πλέον επίσημο τρόπο τα όσα οι εμπειρογνώμονες της υπεράσπισης κατέθεσαν στο Δικαστήριο. Ότι δηλαδή, η παρούσα υπόθεση έχει ήδη λάβει δημοσιότητα, καθιστώντας την ως υπόθεση «πολιτικά ευαίσθητη», αφού φέρει ιδιαίτερη σημασία η έκβαση της, στην αιτούσα χώρα. Οι καταγραφές επί του Τεκμηρίου 49 δίδουν την εντύπωση, ή κατ'ελάχιστον, υπονοούν ότι η μοίρα του εκζητούμενου, έχει ήδη αποφασιστεί στην χώρα του ή θα οδηγηθεί προς μία και μόνο κατεύθυνση. Αναδεικνύεται συνεπώς ο προβληματισμός ως προς το πώς θα διασφαλιστούν τα εχέγγυα μιας δίκαιης δίκης, με την έκδοση του εκζητούμενου προσώπου, όταν αυτός έχει, εκ προοιμίου βαφτιστεί ως «εγκληματίας».

Οι εν λόγω δημόσιες δηλώσεις επιτείνουν τα στοιχεία εκείνα που δημιουργούν έντονο προβληματισμό ως προς τη δίκαιη, κατά τις δικαικές αρχές όσων έχουν καταγραφεί ανωτέρω, μεταχείριση του κ. Μα, εάν εκδοθεί στη χώρα του, προστίθενται δε στους λόγους για τους οποίους το Δικαστήριο κρίνει ότι η παρούσα αίτηση οφείλει να απορριφθεί, με τους λοιπούς καθοριστικούς επί του ζητήματος παράγοντες, να έχουν επεξηγηθεί τόσο ανωτέρω, αλλά και κατωτέρω, ως θα διαφανεί στο υπόλοιπο κείμενο της απόφασης.

(β) Υπήρξε εισήγηση στο Δικαστήριο από την υπεράσπιση ότι, μεγάλη έμφαση δίδεται στο στάδιο της προανάκρισης και της εξασφάλισης ομολογιών, εξ' ου και το περιορισμένο κατά το στάδιο της προανάκρισης, δικαίωμα για πρόσβαση σε δικηγόρο. Έχουν τεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου μέσω των εμπειρογνομένων της

υπεράσπισης τα ποσοστά καταδίκης στην ΛΔΚ σε σχέση με τα έτη 2013-2020. Ομολογουμένως, ο αριθμός καταδικών είναι εξαιρετικά υψηλός με αυτόν να κυμαίνεται μεταξύ του 99,94589% μέχρι 99,96383% (παρ. 42,46-51 και 116 του Τεκμηρίου 23 και παρ. 66-75 του Τεκμηρίου 46, με παραπομπή στα China Law Society Books και Law Yearbooks 1987-2018). Καταγράφεται στην παρ. 49 του Τεκμηρίου 23:

«The emphasis on an early determination of factual guilt can partly explain the high conviction rates as those cases that have reached the trial stage are considered to meet the evidentially standard of clear facts of reliable and sufficient evidence (which is equivalent to the standard of proof required for conviction), making an acquittal nearly impossible. [...] In sum in case of extradition, Mr. Ma would be denied the right to presumption of innocence as protected under article 6.2 ECHR and article 14.2 of the ICCPR. According to the extradition documents, it seems that the case of Mr. MA has not been transferred to the procuratorial organs for initiation of public prosecution, as criminal investigation is still ongoing. The absence or presumption of innocence represents a risk of prejudice at trial which would be a ground for refusing the extradition of Mr Ma (Extradition Treaty article 3B) »

Στην Έκθεση των Η.Π.Α με τίτλο «China 2020 HR Report» (παραπομπή 25, Τεκμήριο 42) καταγράφονται τα ακόλουθα:

«Although the law reaffirms the presumption of innocence, the criminal justice system remains biased towards a presumption of guilt especially in high profile or politically sensitive cases. Courts often punish defendants who refuse to acknowledge guilt with harshened sentences, than those who confessed».

Τα έγγραφα Έκδοσης, φανερώνουν (Τεκμήριο 4, Παραρτήματα 2 και 3), ότι έχει ήδη εκδοθεί ένταλμα σύλληψης εναντίον του εκζητούμενου στην ΛΔΚ, με οδηγίες όπως αυτός συλληφθεί και κρατηθεί (taken into custody) και συγκεκριμένα στην επαρχία Daoli. Το γεγονός ότι, ο ίδιος προσεγγίστηκε από την ΛΔΚ και αρνήθηκε να επιστρέψει οικειοθελώς, (Τεκμήριο 4 σελ.11), σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η υπόθεση χαρακτηρίζεται από την ίδια την χώρα ως «κραυγαλέα», «προκαλώντας έντονη οργή στην κοινωνία της Κίνας» (Τεκμήριο 49) οδηγεί το Δικαστήριο στην διατήρηση αμφιβολιών ως προς την πορεία που θα λάβει η υπόθεση του, και δη κατά πόσον δεν θα τύχει ενδεχομένως παραβίασης το δικαίωμα του σε δίκαιη δίκη, με αυτόν να διατρέχει τον κίνδυνο όπως μην του παρασχεθεί δικηγόρος στο στάδιο της προανάκρισης, με ενδεχομένως απώτερο σκοπό την ομολογία του, πάντοτε στα πλαίσια μιας παρατεταμένης και άνευ Δικαστικής επίβλεψης κράτησης του, ζήτημα το οποίο προχωρά το Δικαστήριο να εξετάσει ευθύς αμέσως.

Άρθρο 5⁴⁰ ΕΣΔΑ - Παράνομη Κράτηση/Ελευθερία

5. Από την ενώπιον του Δικαστηρίου μαρτυρία, διαφαίνεται ότι ο εκζητούμενος σε περίπτωση έκδοσης του διατρέχει πραγματικό κίνδυνο όπως τεθεί σε αυθαίρετη, παράνομη και παρατεταμένη κράτηση χωρίς αυτή να έχει προηγουμένως εγκριθεί ή τύχει αναθεώρησης από αρμόδια Δικαστική αρχή. Δεν παραγνωρίζεται στο στάδιο αυτό, ότι «αρμόδια αρχή» για την έκδοση και εκτέλεση των ενταλμάτων θεωρείται η Εισαγγελία της αιτούσας χώρας. Αυτό άλλωστε αποτελεί και κοινά αποδεκτό έδαφος μεταξύ όλων των εμπειρογνομόνων που κατέθεσαν στην επί τω ακροατηρίω διαδικασία.

Συγκεκριασμός όμως των προνοιών των άρθρων **3, 82, 87 και 91 της Ποινικής Δικονομίας της ΛΔΚ**, ως έχει αυτή τεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου (**Τεκμήριο 16**) και επεξηγηθεί από τους μάρτυρες υπεράσπισης δεικνύει ότι υπάρχει η ευχέρεια στις αστυνομικές αρχές ή όργανα ασφαλείας όπως κρατήσουν έναν ύποπτο για περίοδο μέχρι και 37 ημέρες, ή μέχρι την ολοκλήρωση της διερεύνησης της υπόθεσης χωρίς αυτή, (η κράτηση), να έχει προηγουμένως εγκριθεί ή ελεγχθεί από «αρμόδιο και αμερόληπτο» Δικαστήριο. Σε περιπτώσεις δε όπου τίθενται ζητήματα «εθνικής ασφάλειας» η εν λόγω κράτηση μπορεί να παραταθεί, με μέγιστη διάρκεια, 7 μηνών (**Άρθρα 156, 157, 158 Ποινικής Δικονομίας**).

Ως επιμαρτυρείται από το περιεχόμενο του **Τεκμηρίου 4**, το οποίο γράφει αυτολεξεί:

«Pursuant to Article 80 of the Criminal Procedure Law of the People's Republic of China, as approved by the people's Procuratorate of Daoli district .... who is suspected of the crime of fraudulent fundraising and sends him to detention center of Daoli district for custody»,

με την έκδοσή του, ο ύποπτος με την αυτεπάγγελτη πρωτοβουλία των οργάνων δημόσιας ασφάλειας θα τεθεί υπό κράτηση, ενδεχομένως για συνολική περίοδο μέχρι και 37 ημερών, χωρίς αυτός προηγουμένως να έχει προσαχθεί ενώπιον

⁴⁰ Το δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια: 1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν και την ασφάλειαν. Ουδείς επιτρέπεται να στερηθεί της ελευθερίας του ειμή εις τας ακόλουθους περιπτώσεις και συμφώνως προς την νόμιμον διαδικασίαν: [...] 3. Παν πρόσωπον συλληφθέν ή κρατηθέν, υπό τας προβλεπόμενας εν παραγράφω 1γ του παρόντος άρθρου συνθήκας οφείλει να παραπεμφθή συντόμως ενώπιον δικαστού ή ετέρου δικαστικού λειτουργού νομίμως εντεταλμένου όπως εκτελή δικαστικά καθήκοντα, έχει δε το δικαίωμα να δικασθή εντός λογικής προθεσμίας ή απολυθή κατά την διαδικασίαν. [...] 4. Παν πρόσωπον στερούμενον της ελευθερίας του συνεπεία συλλήψεως ή κρατήσεως έχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, ίνα τούτο αποφασίση εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κρατήσεώς του και διατάξη την απόλυσίν του εν περιπτώσει παρανόμου κρατήσεως.(τονισμός του Δικαστηρίου).

Δικαστηρίου. Συνεπώς δεν θα έχει καν τεθεί υπό την αντίληψη του Δικαστηρίου, με την επιστροφή του, ότι το εν λόγω πρόσωπο θα τεθεί υπό κράτηση για σκοπούς διερεύνησης της υπόθεσης του. Με αυτόν τον τρόπο, η κράτηση του, δεν θα τύχει ποτέ αναθεώρησης από τις αρμόδιες Δικαστικές αρχές, κατά παράβαση του άρθρου 5 της ΕΣΔΑ.

Ο ΜΥ4 στην σελίδα 13 του Τεκμηρίου 42 κατέγραψε επί τούτου:

«The client, (is) sought by the Daoli PSB – a sub district of Harbin City of Heilongjiang province. Upon his return, he will be placed in the local Daoli Detention Center of the Hardin Cetnral detention center number 1 (No. 2 is for women detainees). In total, Harbin city has 11 detention centers, two central ones, the other district ones (like the Daoli detention center). His case will be handled and investigated by the same PSB unit. Detention centers are in China run by the Police, not the Ministry of Justice (who runs prisons). Upon his return, there is no room for the local PSB to fail to have the case moved to prosecution, no matter what is required to achieve that (with certainty a confession will be procured from the client)».

Ως καταγράφεται στην παράγραφο 64 του Τεκμηρίου 23:

«At the investigation stage, the time limit for custody (jiya) should generally not exceed two months, although it may be extended up to seven months under certain circumstances (CPL Articles 156, 158, 159). If a case is then transferred for examination by the prosecution, custody may continue during the prosecution and trial stages, without any reference to time limits. In practice, however, statutory time limits to custody pending trial are often exceeded, without ensuring effective remedies to challenge this measure to an unlawful and arbitrary deprivations of personal liberty».

Επί του σημείου, κρίνονται σημαντικά τα όσα καταγράφονται από την Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων των Ηνωμένων Εθνών, στην Έκθεσή της «Concluding Observations on the Fifth Periodic Report of China», στην οποία επαναλαμβάνονται οι σοβαρές ανησυχίες της Επιτροπής, αναφορικά με την περίοδο κράτησης των 37 ημερών, χωρίς αυτή να υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο, καλώντας παράλληλα την χώρα όπως μειώσει τη μέγιστη περίοδο της κράτησης των 37 ημερών και να διασφαλίσει ότι οι κρατούμενοι προσάγονται ενώπιον δικαστηρίου εντός χρονικής περιόδου που συμβαδίζει με τα διεθνή πρότυπα.

«Prolonged Pretrial Detention

10. The Committee remains concerned that the State party has not taken any steps to shorten the 30-day maximum legal period during which detainees can be held in police custody and the additional seven days before the procuratorate, who is responsible for supervising detention, approves their arrest. While taking note of the State party's information that procuratorial

authorities disapproved the arrest of 406 persons in 2014, the Committee remains concerned that the excessive period of time during which public security officials may detain persons without independent supervision may increase the risk of detainees being ill-treated or even tortured.

The Committee expresses concern over reports that public security officials routinely use the exceptional power of extending the detention period to up to 30 days, and even beyond the legally permitted lengths of time. The Committee notes with concern that the detention of a person in a criminal investigation or prosecution is not brought under judicial control until the case is ready for trial.

11. The Committee calls on the State party to:

(a) Reduce the 37-day maximum period of police custody and ensure, in law and in practice, that detained persons are promptly brought before a judge within a time limit in accordance with international standards, which should not exceed 48 hours;

(b) Ensure that all detainees are either formally charged and remanded by a court pending trial or released;

(c) Guarantee the right of detainees, any time during the detention, to challenge the legality or necessity of their detention before a judge who can order their immediate release;

(d) Encourage the application of non-custodial measures as an alternative to pretrial detention».

Ως ορθά επισημαίνεται και στην γραπτή αγόρευση της υπεράσπισης, οι προϋποθέσεις των **Άρθρων 5(3) και (4) της ΕΣΔΑ** δίνουν έμφαση στην άμεση λήψη μέτρων και στη δικαστική εποπτεία, καθιστώντας προφανή την ιδιαίτερη σημασία τους. Η άμεση δικαστική παρέμβαση μπορεί να οδηγήσει στον εντοπισμό και την πρόληψη μέτρων που απειλούν την ανθρώπινη ζωή ή τη σοβαρή κακομεταχείριση που παραβιάζει τις θεμελιώδεις εγγυήσεις που ορίζονται στα Άρθρα 2 και 3 της Σύμβασης. Αυτό που διακυβεύεται είναι η προστασία της σωματικής ελευθερίας των ατόμων, καθώς και η προσωπική τους ασφάλεια που, σε περίπτωση απουσίας διασφάλισης, θα μπορούσε να οδηγήσει σε υπονόμευση των κανόνων δικαίου και να απομακρύνει τους κρατούμενους από τις πλέον στοιχειώδεις μορφές νομικής προστασίας.

Το νόμιμα εγκριθέν και εκδοθέν στην αιτούσα χώρα ένταλμα σύλληψης, ενδέχεται σε επόμενο στάδιο, σε περίπτωση έκδοσης του εν λόγω προσώπου, όπως μην συνάδει με την νομολογία του ΕΔΑΔ, εφόσον η επίβλεψη του, παραμένει στα χέρια της Εισαγγελίας που δε χαρακτηρίζεται ως «ανεξάρτητη δικαστική αρχή» δυνάμει της Νομολογίας.

Το ΕΔΑΔ έχει κατ' επανάληψη τονίσει ότι, ένας εισαγγελέας δεν μπορεί να θεωρηθεί ως δικαστικός λειτουργός εντεταλμένος από τον Νόμο να εκτελεί δικαστικά καθήκοντα, με την πιο πάνω λειτουργία να συνιστά παραβίαση του άρθρου 5 της ΕΣΔΑ. Αυτό γιατί, οι διωκτικές αρχές όχι μόνο ανήκουν στην εκτελεστική εξουσία του κράτους όπως και στην παρούσα περίπτωση, αλλά εκτελούν ταυτόχρονα ανακριτικά και διωκτικά καθήκοντα σε ποινικές υποθέσεις στις οποίες και συμμετέχουν.

Στην Προσφυγή υπ' αριθμόν **38822/97, Shishkov v. Bulgaria, Απόφαση ημερομηνίας 9.1.2003**, το ΕΔΑΔ επεσήμανε τα εξής:

«**52.** The Court recalls that in the above mentioned Assenov and Others and Nikolova judgments, which concerned the system of detention pending trial as it existed in Bulgaria until 1 January 2000 (see paragraph 37 above), it found that neither investigators before whom accused persons were brought, nor prosecutors who approved detention orders, could be considered to be "officer[s] authorised by law to exercise judicial power" within the meaning of Article 5 § 3 of the Convention (see, as another recent authority, H.B. v Switzerland, no. 26899/95, 5 April 2001, unreported).

53. The present case also concerns detention pending trial before 1 January 2000. The applicant was brought before an assistant investigator who did not have power to make a binding decision to detain him. In any event, neither the assistant investigator nor the prosecutor who authorised the detention were sufficiently independent and impartial for the purposes of Article 5 § 3, in view of the practical role they played in the prosecution and their potential participation as a party to the criminal proceedings. The Court refers to its analysis of the relevant domestic law contained in its Nikolova judgment (see §§ 28, 29 and 45-53 of that judgment).

54. It follows that there has been a violation of the applicant's right to be brought before a judge or other officer authorised by law to exercise judicial power within the meaning of Article 5 § 3 of the Convention».

Η ίδια Δικαστική συλλογιστική εφαρμόστηκε και σε άλλες αποφάσεις του ΕΔΑΔ. Το Δικαστήριο παραπέμπει ενδεικτικά στις, **McKay v The United Kingdom [GC] App. No. 543/03 ημερ. 3.10.06, Salov vs Ukraine App.No. 65518/2001 απόφαση ημερ. 6.9.2005, Niedbala vs Holland, App.No. 27915/1995, ημερ. 4.7.2000 και Assenov and Others v Buglaria App. No. 24670/94, ημερ. 28.10.98.**

Ο Δικαστικός έλεγχος επί των παρεμβάσεων της εκτελεστικής εξουσίας στο δικαίωμα του ατόμου στην ελευθερία είναι ουσιαστικά χαρακτηριστικό της εγγύησης που φανερώνεται και καθιερώνεται μέσω του άρθρου 5.3 της ΕΣΔΑ. Η αναγκαιότητα τήρησης των εχεγγύων που προσφέρονται σε ένα ύποπτο πρόσωπο μέσω Δικαστικού Ελέγχου, σε ότι αφορά την νομιμότητα ή αναγκαιότητα ή αναθεώρηση

της κράτησης του, είναι καλά εδραιωμένες στο νομικό σύστημα της Δημοκρατίας, αρχές τις οποίες το Δικαστήριο οφείλει να εξετάσει Δικαστικώς σε οποιαδήποτε διαδικασία προανάκρισης, ασχέτως ακόμη και του γεγονότος ότι ο ύποπτος ή ο συνήγορος του, δεν φέρουν ένσταση στην κράτηση του.

Υπάρχει συνεπώς διάσταση μεταξύ της πρακτικής εφαρμογής και επιτήρησης σε ότι αφορά ένα εκδοθέν ένταλμα σύλληψης μεταξύ της Δημοκρατίας και της αιτούσας χώρας. Σύμφωνα με την παρουσιασθείσα εκ μέρους της υπεράσπισης μαρτυρία, **παράγραφοι 73 και 74 του Τεκμηρίου 23**, σε περίπτωση έκδοσης του εκζητούμενου, η μόνη δυνατότητα για έλεγχο της αναγκαιότητας της κράτησης του εξαρτάται από τον ίδιο, και μόνο εφόσον ο ίδιος αιτηθεί και δείξει λόγο γιατί η κράτηση του δεν ήταν αναγκαία στο στάδιο που η υπόθεση του θα παρουσιαστεί ενώπιον του Δικαστηρίου. Την εν λόγω αίτηση θα επιληφθούν τα εισαγγελικά όργανα. Στην παράγραφο 74 καταγράφονται τα εξής:

«74. Ma Chao could try to challenge custody awaiting trial by applying for custody necessity examination (Article 95 2018 CPL), but the examination mechanism is highly flawed. Overall, although Mr. Ma could apply for modification of a compulsory measure or apply for review of custody, the CPL does not provide for an effective mechanism to have custody pending trial reviewed, especially not by a court. These mechanisms cannot fulfil the requirements of Article 5(4) ECHR. Moreover, in his case, it is unlikely that bail would be granted (see paragraph 71 above) ».

Το γεγονός ότι ο έλεγχος της αναγκαιότητας της κράτησης δεν υπάρχει ουσιαστικά ως έννοια στο σύστημα της αιτούσας χώρας, δυνατόν να συνιστά παραβίαση των προνοιών του άρθρου **5.4 της ΕΣΔΑ**. Στην **Προσφυγή με αριθμό 27915/95, Niedbala v. Poland, ημερ. 4.7.2000**, επισημάνθηκαν τα ακόλουθα: από το ΕΔΑΔ:

50. The Court further reiterates that the judicial control of the detention must be automatic (see the *De Jong, Baljet and Van den Brink v. the Netherlands* judgment of 22 May 1984, Series A no. 77, p. 24, § 51). It cannot be made to depend on a previous application by the detained person. Such a requirement would not only change the nature of the safeguard provided for under Article 5 § 3, a safeguard distinct from that in Article 5 § 4, which guarantees the right to institute proceedings to have the lawfulness of detention reviewed by a court (see the *De Jong, Baljet and Van den Brink* judgment cited above, pp. 25-26, § 57). It might even defeat the purpose of the safeguard under Article 5 § 3 which is to protect the individual from arbitrary detention by ensuring that the act of deprivation of liberty is subject to independent judicial scrutiny (see, *mutatis mutandis*, the *Kurt v. Turkey* judgment of 25 May 1998, Reports 1998-

III, p. 1185, § 123; Aquilina v. Malta [GC], no. 25642/94, § 49, to be published in the Court's official Reports).»

6. Στους ως άνω προβληματισμούς, προστίθεται το περιεχόμενο της εκτεταμένης μαρτυρίας που έχει παρουσιαστεί από τους MY1-5 σε σχέση με την αυθαίρετη και παρατεταμένη κράτηση στην οποία υπόκεινται μέλη του FLG.

Επί του προκειμένου σημειώνεται η θέση του MA4 ότι τα καλούμενα ως «κέντρα νόμιμης εκπαίδευσης» δεν υφίστανται πλέον, παραδεχόμενος όμως μέσω της έκθεσης των, ότι παλαιότερα σκοπός τους ήταν η «αναμόρφωση εκείνων που προέβαιναν σε πράξεις παράνομες, κατόπιν θρησκευτικού εξτρεμισμού». Ο μάρτυρας στην Έκθεση του, δηλώνει ότι το έργο των εν λόγω κέντρων εξήρε, πλειάδα Οργανισμών του εξωτερικού, έγγραφα όμως, τα οποία δεν παρουσιάστηκαν στο Δικαστήριο. Τα «κέντρα νόμιμης εκπαίδευσης» δεν μπορούν παρά να ισοδυναμούν ουσιαστικά με μία εξωνομική κράτηση, η οποία δεν φαίνεται να προνοείται στην Κινεζική Νομοθεσία – τίποτα τέτοιο, δηλαδή ως προς την νομιμότητα τους- δεν παρουσιάστηκε από την Κρατική Αρχή.

Ως χαρακτηριστικά καταγράφεται στο **Τεκμήριο 46, παρ. 146-148:**

«I agree with paragraph 71 of the first expert report, that members of the FLG are also subjected to other measures of detention, namely that of transformation and education. This takes place in large part in so called "legal education centers" maintained by the police. These centers used for detention purposes have no basis in Chinese Law and have been argued to violate Chinese Criminal Law (because they constitute fulsome imprisonment. The Chinese authorities use criminal detention as a means of dealing with political dissidence, human rights defenders and ethnic and religious minorities... In 2021, fifty-two cases of enforced – involuntary disappearance were reported by the UN working group on enforced of involuntary disappearances. The working group submitted a country visit request in February 2013 and transmitted a number of reminders but without any positive response on 27.10.2014, 27.11.2015, 18.11.2016, 19.1.2018, 18.1.2019, 11/03/2020».

Δυνάμει των πιο πάνω, το Δικαστήριο διατηρεί έντονους προβληματισμούς κατά πόσον οι θρησκευτικές πεπιοθήσεις του εκζητούμενου δεν θα επηρεάσουν την κράτηση του, ή δεν θα συντείνουν στην παρατεταμένη κράτηση του. Από την μαρτυρία ενώπιον του Δικαστηρίου, η οποία δεν έχει δεόντως αντικρουσθεί, φανερώθηκε όχι μόνο ότι ο εκζητούμενος είναι μέλος του GLF αλλά, ότι οι ποινικές πρόνοιες του άρθρου 300 του Ποινικού Κώδικα, είναι τόσο ευρείες, που ευκόλως θα μπορούσε ο εκζητούμενος να θεωρηθεί ότι διέπραξε το κατ'ίσχυρισμόν αδίκημα της παράνομης χρηματοδότησης και ως μέλος της ομάδας του FLG με σκοπό πάντοτε

«την υπονόμευση του Νόμου». Ως προς τις διαβεβαιώσεις που δόθηκαν επί του σημείου τούτου, το Δικαστήριο θα καταλήξει, κατωτέρω. Συνεπώς, παρά το ότι η δίωξη του εκζητούμενου δεν εδράζεται επί των θρησκευτικών του πεποιθήσεων, η αποκάλυψη του γεγονότος από μέρους του, προιδεάζει ότι αυτό δεν θα επενεργήσει υπέρ του σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και ειδικότερα στο στάδιο της διερεύνησης του αδικήματος και της κράτησης του.

Με γνώμονα όλα τα ως άνω, το Δικαστήριο δεν μπορεί παρά να καταλήξει ότι, η έκδοση του εκζητούμενου προσώπου αντίκειται σε μερικές εκ των βασικών θεμελιωδών αρχών του εφαρμοστέου δικαίου της Δημοκρατίας. Πέραν της ως άνω κατάληξης του Δικαστηρίου, καθηκόντως, θα προχωρήσω στην εξέταση του κατά πόσον υφίσταται ή πληρείται η προϋπόθεση υπό το άρθρο 3(θ) που θέτει η μεταξύ της Δημοκρατίας και ΛΔΚ Συμφωνία, ως υποχρεωτικός λόγος μη έκδοσης.

Θ. Υπάρχει Ουσιαστικός Λόγος να πιστεύεται ότι το πρόσωπο που ζητείται θα υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή βασανιστήρια; (Άρθρο 3(θ) της Συμφωνίας

Άρθρο 3 ΕΣΔΑ

Αποτέλεσε κύρια υπερασπιστική γραμμή του εκζητούμενου ότι, τυχόν έκδοση του θα οδηγήσει στον βασανισμό του και/ή σε απάνθρωπη και/ή εξευτελιστική μεταχείριση, δυνάμει και της προσαχθείσας προς τούτο, μαρτυρίας. Το κατά πόσον ο εκζητούμενος ενδέχεται να βασανιστεί ή να τύχει μεταχείρισης μη συνάδουσας με τις Ευρωπαϊκές αρχές, δεν είναι γεγονός που μπορεί να αποφασιστεί αφηρημένα, «in abstracto».

Η κρίση του Δικαστηρίου θα πρέπει να γίνει στην βάση του κατά πόσον έχει καταδειχθεί ότι, ο συγκεκριμένος εκζητούμενος, τίθεται, με την έκδοση του σε πραγματικό κίνδυνο και όχι στην βάση μιας απλής πιθανότητας να υποστεί κάτι τέτοιο. Στην θεμελιακή απόφαση **Boering v United Kingdom Appl. No. 14038/88** ημερ **7.7.89**, λέχθηκε ότι θα πρέπει να καταδειχθούν:

«substantial grounds for believing that the person concerned, if extradited, faces a real risk of being subjected to torture or to inhuman or degrading treatment or punishment in the requesting country».

Καθοδήγηση λαμβάνει το Δικαστήριο και από τον Δικαστικό Λόγο στην απόφαση **Kozhayev v Russia Application N. 60445/10 ημερ. 22.10.12:**

«73. In determining whether it has been shown that the applicant runs a real risk, if extradited, of suffering treatment proscribed by Article 3, the Court will assess the issue in the light of all the material placed before it or, if necessary, material obtained proprio motu (see H.L.R. v. France, 29 April 1997, § 37, Reports 1997-III). Since the nature of the Contracting States' responsibility under Article 3 in cases of this kind lies in the act of exposing an individual to the risk of ill-treatment, the existence of the risk must be assessed primarily with reference to those facts which were known or ought to have been known to the Contracting State at the time of the extradition (see Cruz Varas and Others v. Sweden, 20 March 1991, par.75-76, Series A no. 201, and Vilvarajah and Others v. the United Kingdom, 30 October 1991, par. 107, Series A no. 215). However, if the applicant has not been extradited or deported when the Court examines the case, the relevant time will be that of the proceedings before the Court (see Chahal v. the United Kingdom, 15 November 1996, par.85-86, Reports 1996-V).

74. In order to determine whether there is a risk of ill-treatment, the Court must examine the foreseeable consequences of the applicant being extradited to the requesting country, bearing in mind the general situation there and his personal circumstances (see Vilvarajah and Others, cited).

75. As regards the general situation in a particular country, the Court considers that it can attach certain weight to the information contained in recent reports from independent international human rights protection organizations or governmental sources (see, for example, Chahal, cited above, par.99-100, Müslim v. Turkey, no. 53566/99, par. 67, 26 April 2005; Said v. the Netherlands, no. 2345/02, par.54, ECHR 2005-VI; and Al-Moayad v. Germany (dec.), no. 35865/03, par.65-66, 20 February 2007).

130. In order to determine whether there is a risk of ill-treatment, the Court must examine the foreseeable consequences of sending the applicant to the receiving country, bearing in mind the general situation there and his personal circumstances (see Vilvarajah v UK [1991] ECHR 13163/87 at para 108 in fine) ».

(Οι υπογραμμίσεις είναι του Δικαστηρίου)».

Τα πιο πάνω λέχθηκαν με αναφορά στο άρθρο 3 της Ε.Σ.Δ.Α., αλλά καλύπτουν και κάθε άλλη παραβίαση αυτής (βλ. **Σύγγραμμα των Harris, O'Boyle και Warbrick, Law of the European Convention on Human Rights (Butterworths 1995)**). Τα δε κριτήρια εξέτασης και το μέτρο απόδειξης είναι το ίδιο, είτε η περίπτωση αφορά απέλαση είτε έκδοση φυγόδικου (βλ. **Harkins v UK, Application 9146/07, 17.1.2012, par.128**).

Συνάγεται συνεπώς από τα πιο πάνω ότι το Δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψιν, κατά την άσκηση της Δικαστικής του κρίσης επί του συγκεκριμένου ζητήματος, (α) την γενική κατάσταση στην αιτούσα χώρα και (β) τις περιστάσεις του ιδίου του εκζητούμενου. Ξεκινώ από το πρώτο.

Θ1. Η Κατάσταση στην Αιτούσα Χώρα

Το Δικαστήριο οφείλει να αναλογιστεί και να λάβει υπόψιν ποια, ως καθορίζει η Νομολογία επί του ζητήματος, είναι η κατάσταση στην χώρα, κατά τον χρόνο έκδοσης. Για να διευκολυνθεί, μπορεί να λάβει υπόψιν του, πρόσφατες και επικαιροποιημένες αναφορές Κυβερνητικών ή Μη Κυβερνητικών Οργανισμών και Εκθέσεων από Επιτροπές σε σχέση με την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Δεν θα μπορούσε να υπάρξει πιο έγκυρη, αλλά ας επιτραπεί στο Δικαστήριο, και η χρήσης της λέξης «δεσμευτική», ως προς τα ευρήματα της, πηγή, από την πολύ πρόσφατη Απόφαση του **ΕΔΑΔ ημερομηνίας 6.10.22 στην υπόθεση Liu v Poland (App. No. 37610/2018)** που αφορούσε και εκεί την αιτούσα χώρα, με αίτημα έκδοσης Κινέζου πολίτη. Εκεί, το ΕΔΑΔ επανέλαβε ότι, εφόσον ο αιτητής δεν είχε ακόμη εκδοθεί, ο ουσιώδης χρόνος για την εκτίμηση των κινδύνων (real risk) στη χώρα προορισμού πρέπει να είναι ο χρόνος εξέτασης της υπόθεσης.

Το Δικαστήριο, είχε να αποφασίσει κατά πόσον η έκδοση του εκεί εκζητούμενου προσώπου και η τοποθέτηση του εντός των κόλπων του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας θα οδηγούσε σε παραβίαση των δικαιωμάτων του υπό το πρίσμα του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ. Ξεκίνησε δηλώνοντας ότι:

«To do so, the Court has to analyze whether there is such widespread use of torture and other forms of ill-treatment within the Chinese penitentiary system that it can be equated to the existence of a general situation of violence. Consequently, the Court will focus on the general conditions of the detention facilities and penitentiaries in the state» (παρ.71-72).

Για να καταλήξει στα συμπεράσματα του έλαβε υπόψιν του τις ακόλουθες αναφορές/πηγές:

United Nations Documents

- Concluding Observations of the United Nations Committee against Torture regarding China 12.12.08, 3.2.16

- Document Entitled: «List of Issues to be Considered during the examination of the fourth periodic report of China»(CAT/C/CHN/Q/4) examined by the UN Committee against torture (CAT) at its forty-first session in November 2008 (Αιτιολογική Σκέψη 34)
- Concluding Observations of 12 December 2008 on China (CAT/C/CHN/CO/4) (Αιτιολογική Σκέψη 35)
- Concluding observations of 3.2.2016 on China (CAT/C/CHN/CO/5) (Αιτιολογική Σκέψη 36)

Reports of the United Nations Special Rapporteur on Torture

- From 20 November to 2 December 2005 the Former United Nations Special Rapporteur on Torture and Other Cruel Inhuman or Degrading Treatment or Punishment Mr. Manfred Nowak undertook a visit to China. Report of Mr. Nowak dated 10th of March 2006 submitted to the Economic and Social Council (Αιτιολογική Σκέψη 37)
- Since at least 2009, the Chinese government has not issued extending invitation to the United Nations, Special Rapporteur on Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment to conduct an official visit, despite many requests for it to do so (Αιτιολογική Σκέψη 38)

Reports of the United States Department of State

- 2018 Report on Human Rights Practices in China, The United States Department of State, paragraph 39

Reports of Amnesty International

- Amnesty International Report entitled «China -No End in Sight - Torture and forced Confessions in China» published 11.11.2015, paragraph 40
- Chapter on China of «Amnesty International Report 2014/15: «The State of the World's Human Rights» released on 24.2.16, paragraph 41
- Chapter on China of «Amnesty International Report 2014/15: «The State of the World's Human Rights» released on 22.2.17, paragraph 42

Report on Human Rights Watch

- Human Rights Watch Report entitled «Tiger chairs and Cell Bosses- Police Torture of Criminal Suspects in China» published on 13.5.2015.

Report of Freedom House

- Report «Freedom in the World 2022» of Freedom House Concerning the Situation in China in 2021 (Αιτιολογική Σκέψη 44).

Σε σχέση δε με τις πιο πάνω πηγές σχολίασε τα εξής:

«In this respect the Court notes that some of the reports on the situation in China referred to above dates back several years. However, due to the apparently limited cooperation of the Chinese Government with international human rights' protection bodies (see par. 38 and 75-76), the Court must rely in the country material available to it, including in the absence of other

evidence furnished by the Government (see mutatis mutandis J.K. and Others v Sweden, cited above par. 98) – reports issued international and domestic governmental and non-governmental organisations. In assessing the weight attached to country material and reports, the Court will give careful consideration to the source of such material, in particular its reliability and objectivity, as well as the authority and reputation of the author, the seriousness of the investigations by means of which they were compiled, the consistency of their conclusions and their corroboration by any other sources (see Khasanov and Rakhmanov cited above par.114». (παρ.74 της Απόφασης).

Δεν μπορεί εδώ το Δικαστήριο όπως μην σχολιάσει ότι, πλείστες εκ των αναφορών και πηγών που έλαβε υπόψιν του το ΕΔΑΔ κατά την εξέταση της πιο πάνω υπόθεσης, βρίσκονται και ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, ως αυτές (οι πηγές) παρατέθηκαν ενώπιον μου μέσω των Εκθέσεων Εμπειρογνωμοσύνης των ΜΥ1-5. Η παρουσιασθείσα εκ μέρους της υπεράσπισης επί του προκείμενου μαρτυρία, σε σχέση με την διαδεδομένη στην χώρα, χρήση των βασανιστηρίων, είναι απολύτως ευθυγραμμισμένη με τα πιο πάνω ευρήματα του ΕΔΑΔ, επιβεβαιώνοντας συνεπώς, όχι μόνο το αξιόπιστο της μαρτυρίας των ΜΥ1-5, αλλά και το ανεξάρτητο και αμερόληπτο, της.

Το ΕΔΑΔ κατέληξε επί του προκείμενου ότι:

«Consequently, having regard to the parties submissions and to the above mentioned reports issued by various United Nations bodies as well as by International and national governmental and non-governmental organizations, to which the Court attaches considerable weight (see Sufi and Elmi cited above par. 231), it considers that the extent to which torture and other forms of ill-treatment are credibly and constituently reported to be used in Chinese detention facilities and penitentiaries, may be equated to the existence of a general situation of violence». (παρ.82).

Το δε εύρημα του ΕΔΑΔ, επί της κατάστασης που επικρατεί στην αιτούσα χώρα, οδήγησε αυτό όπως καταλήξει ότι, ο αιτητής: «is relieved from showing specific personal grounds of fear...», καταλήγοντας ότι τυχόν έκδοση του, θα αποτελούσε παραβίαση του άρθρου 3 της Συνθήκης.

Θ2. Ο Εκζητούμενος, οι περιστάσεις που τον αφορούν και η προσκομισθείσα μαρτυρία σε σχέση με τα Βασανιστήρια:

Το Δικαστήριο έχει ουσιαστικούς λόγους να πιστεύει, με δεδομένη την προσκομισθείσα εκ μέρους της υπεράσπισης επί του σημείου των βασανιστηρίων μαρτυρία, σε συνάρτηση βέβαια με τα γεγονότα που τον αφορούν ότι, θα υποστεί βασανισμό ή μεταχείριση τέτοιας μορφής που θα ισούται με βασανισμό, κατά παράβαση των κατοχυρωμένων εκ της ΕΣΔΑ δικαιωμάτων του. Αυτοί, έχουν ως ακολούθως:

1. Έχει εκφράσει δημόσια, και αυτό δεν έχει αμφισβητηθεί ότι, αποτελεί μέλος και ασπάζεται τις πεποιθήσεις που πρεσβεύει το δόγμα του FLG. Αν και είναι ξεκάθαρο ότι δεν διώκεται επειδή είναι μέλος αυτής της ομάδας (το γεγονός δεν έγινε γνωστό παρά μόνο όταν ξεκίνησε η ακροαματική διαδικασία), ο κίνδυνος όπως υποστεί βασανιστήρια, μεταξύ άλλων, και λόγω διατήρησης των εν λόγω πεποιθήσεων του είναι υπαρκτός, δυνάμει της αναντίλεκτης μαρτυρίας που έχει τεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου επί του προκειμένου, αλλά και των ανεξάρτητων και αξιόπιστων πηγών, μεταξύ άλλων και πρόσφατων αποφάσεων ανεξάρτητων Δικαστηρίων (βλ. **Απόφαση του China Tribunal ημερ. 1.3.20**), ότι ασκητές του FLG υπόκεινται σε διώξεις, παρατεταμένες παρακολουθήσεις, αυθαίρετες κρατήσεις, συγκομιδή οργάνων και βασανιστήρια. – Άρθρο 3(δ) και (θ) Νόμου 12 (III)/19.

Στις **22 Μαΐου 2022**, το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα (Τεκμήριο 43)**, όπου λαμβάνοντας και πάλι υπόψη ότι: «από τότε που ανέλαβε την εξουσία ο πρόεδρος Χι Jinqing, τον Μάρτιο του 2013, επιδεινώνεται διαρκώς η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κίνα» και ότι «η κινεζική κυβέρνηση γίνεται όλο και πιο εχθρική προς τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου», επεσήμανε ότι «εκφράζει τις σοβαρές του ανησυχίες όσον αφορά τις καταγγελίες για επίμονη, συστηματική, απάνθρωπη και κρατικά εγκεκριμένη αφαίρεση οργάνων από φυλακισμένους στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, και δη από άτομα που ασκούν Falun Gong και άλλες μειονότητες όπως οι Ουιγούροι, οι Θιβετιανοί και οι χριστιανοί», η οποία αποτελεί καταναγκαστική αφαίρεση οργάνων, και «καλεί επιτακτικά το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών να εξετάσει κατά προτεραιότητα το ζήτημα της αναγκαστικής αφαίρεσης οργάνων».

Στην έκθεση του Freedom House (2020) «Freedom in the World 2020- China καταγράφονται τα ακόλουθα:

«The regime's 20-year campaign to eradicate the Falun Gong spiritual group continued in 2019. Hundreds of Falun Gong practitioners have received long prison terms in recent years, and many others are arbitrarily detained in various "legal education" facilities. Detainees typically face torture aimed at forcing them to abandon their beliefs, sometimes resulting in deaths in custody».

2. Το γεγονός ότι η υπόθεση του εκζητούμενου αποτελεί υπόθεση «πολιτικά ευαίσθητη» ή ως το έθεσε η Πρεσβεία της Κίνας «κραυγαλέα», αυξάνοντας με αυτό τον τρόπο τον κίνδυνο όπως, οι αρχές, με σκοπό την επίτευξη απτών αποτελεσμάτων, επιδείξουν υπερβάλλοντα ζήλο, και δη όπως μέσω βασανιστηρίων προσπαθήσουν να εκμαιεύσουν, ομολογία.

Η Έπιτροπή κατά των Βασανιστηρίων των Ηνωμένων Εθνών, τόνισε εκ νέου το 2016 ότι, οι πρακτικές βασανιστηρίων και κακομεταχείρισης είναι βαθιά εδραιωμένες στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης της ΛΔΚ και την καλεί επείγοντως όπως προβεί σε λήψη μέτρων για την προστασία των κρατουμένων από βασανιστήρια και απάνθρωπη μεταχείριση. Εκεί αναφέρεται ότι:

«20. Notwithstanding the numerous legal and administrative provisions prohibiting the use of torture, the Committee remains seriously concerned over consistent reports indicating that the practice of torture and ill-treatment is still deeply entrenched in the criminal justice system, which overly relies on confessions as the basis for convictions. It also expresses concern over information that the majority of allegations of torture and ill-treatment take place during pretrial and extralegal detention and involve public security officers, who wield excessive power during the criminal investigation without effective control by procuratorates and the judiciary. This overarching power is reportedly further intensified by the public security's joint responsibilities over the investigation and the administration of detention centres which, in the Committee's view, creates an incentive for the investigators to use detention as a means to compel detainees to confess» (Παραπομπή 9- Τεκμήριο 42).

3. Την δημοσιότητα που έχει λάβει η παρούσα υπόθεση, ως η ίδια η καταγραφή της Πρεσβείας στην Ανακοίνωση της δείχνει- Τεκμήριο 49. Με γνώμονα ότι, παρά την καταγεγραμμένη στο Σύνταγμα διάκριση των εξουσιών που υπάρχει στην αιτούσα χώρα, οι εξουσίες τελικώς συγκεντρώνονται στο Κόμμα του Κράτους, δεν μπορεί να διαλάβει της προσοχής του Δικαστηρίου η αναφορά ότι, η λήψη αποφάσεων σε σχέση με πολιτικά ευαίσθητες υποθέσεις «politically sensitive cases» μπορούν να αχθούν και να αποφασιστούν ή να γνωμοδοτήσουν επί αυτών,

Δικαστικές Επιτροπές, οι οποίες δεν εκδίκασαν την υπόθεση (βλ. **Τεκμήριο 23**, παρ. **8, 9, 83,84**, και **Τεκμήριο 46** παρ. **50,51**, **Τεκμήριο 42**, σελ.14 και 15). Διαφάνηκε από την μαρτυρία περαιτέρω ότι, η Δικαστική και Εισαγγελική αρχή, αλλά και τα όργανα δημόσιας ασφάλειας εποπτεύονται και συντονίζονται από την Επιτροπή Πολιτικών και Νομικών Υποθέσεων η οποία προσφέρει καθοδήγηση ως προς τον χειρισμό υποθέσεων με νομικό προηγούμενο, ούτως ώστε, σε περιπτώσεις όπου τα ζητήματα αφορούν την «διατήρηση της κατάστασης σταθερότητας» στην χώρα, υπάρχει σύμπνοια με τις επιθυμίες της ηγεσίας του Κόμματος (βλ. **Τεκμήριο 42**, σελ.14 και 15). Τα πιο πάνω αναφέρονται υπό το πρίσμα της πίεσης που ασκείται στα όργανα δημόσιας τάξης για να φέρουν αποτελέσματα, και στην συγκεκριμένη περίπτωση όπως, καταφέρουν, με οιονδήποτε κόστος, να προωθήσουν την υπόθεση στην Εισαγγελία, για καταχώρηση.

4. Την απόφαση του εκζητούμενου, ως επιμαρτυρείται τόσο από το **Τεκμήριο 4** (σελ.11), αλλά και από τον ίδιο όπως, μην επιστρέφει οικειοθελώς στην πατρίδα του, παρά το κάλεσμα που έλαβε περί τούτου. Η άρνηση του οδήγησε στην κατάθεση των ακολούθων ενώπιον του Δικαστηρίου Τεκμηρίων, όλα με ημερομηνίες μεταγενέστερες της έναρξης της παρούσας διαδικασίας: (α) Η έκδοση ερυθράς αγγελίας εναντίον της συμβίας του για τα ίδια αδικήματα που καταλογίζονται στον εκζητούμενο 2 χρόνια μετά την έναρξη της παρούσας διαδικασίας, **Τεκμήριο 51**, παρότι η ίδια, ως παραδεκτό γεγονός παραμένει στην Δημοκρατία από το 2019, (β) η έκδοση ενταλμάτων σύλληψης εναντίον προσώπων του άμεσου οικογενειακού του περιβάλλοντος, ένα χρόνο μετά την έναρξη της παρούσας διαδικασίας, και λίγους μήνες μετά το κάλεσμα που έλαβε για εθελούσια επιστροφή -**Τεκμήριο 42**, παρά το γεγονός ότι τα ονόματα των εν λόγω προσώπων δεν καταγράφονται στο αίτημα έκδοσης και στην έκθεση γεγονότων, όπου αντίθετα, κατονομάζονται άλλα, τρίτα πρόσωπα, ως συνεργοί του

5. Την απουσία του ορισμού των «ψυχικών βασανιστηρίων» από τα Νομοθετήματα της αιτούσας χώρας, και δη στην συμπερίληψη τους στον ορισμό των, παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις που έλαβε η χώρα με την πάροδο των ετών από διάφορους ανεξάρτητους φορείς (όπως καταγράφηκαν αναλυτικά ανωτέρω στην μαρτυρία) για τροποποίηση των προνοιών των Νομοθετημάτων.

6. Το γεγονός ότι παρά την έκδοση της Ερμηνευτικής Ανακοίνωσης του Ανωτάτου Λαϊκού Δικαστηρίου το 2012, ως προς τι μπορεί να ορισθεί ως «βυσανισμός σε μεταμφίεση», αυτή αφορά σε οδηγίες σε σχέση με τον αποκλεισμό μαρτυρίας που λήφθηκε κατόπιν βασανιστηρίων, (σωματικών ή «λευκών») και όχι στην εκ προοιμίου πρόληψη και καταστολή των ίδιων των βασανιστηρίων, κατά παράβαση του άρθρου 1 της Σύμβασης Κατά των Βασανιστηρίων.

7. Το συντριπτικό αριθμό αξιόπιστων πηγών που παρουσιάστηκαν στο Δικαστήριο οι οποίες φέρουν ημερομηνίες μέχρι και το 2020, και οι οποίες αποτελούνται μεταξύ άλλων από Εκθέσεις των Η.Ε, του Ειδικού Εισηγητή της Ύπατης Αρμοστείας κατά των Βασανιστηρίων, της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Επιστολών της Ύπατης Αρμοστή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα προς τον Υπουργό Εξωτερικών της χώρας ημερ. 29.4.19 (μέρος του Τεκμηρίου 23) και Εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με αναφορές σε πραγματικές ανησυχίες και εκκλήσεις προς την χώρα σε σχέση με την χρήση βασανιστηρίων, όπως αλλάξει και/ή τροποποίηση κατά τρόπο συμβατό με τα διεθνή πρότυπα των ορισμών ή όπως επιτρέψει στους Ειδικούς Παρατηρητές επί του ζητήματος όπως, επισκεφθούν την χώρα.

Στην Έκθεση του Κογκρέσου των ΗΠΑ για την Κίνα 2020 (Congressional - Executive Commission on Annual Report 2020) (Παράρτημα 93 -Τεκμήριο 46) τονίζεται η συνεχιζόμενη εξάρτηση από τις ομολογίες ως διαδεδομένη μορφή αποδεικτικών στοιχείων για δίωξη δημιουργεί συνθήκες οι οποίες διευκολύνουν την χρήση βασανιστηρίων και κακομεταχείρισης των υπόπτων.

«Authorities continued to coerce detainees to confess to wrongdoing in violation of the CPL, and in some cases forced detainees to recite apparently scripted remarks in court or on camera while in pretrial custody. Chinese legal experts have expressed concern about the continued abusive practices in the Chinese criminal justice system that facilitated wrongful convictions, such as illegal collection of evidence and coerced confessions. One legal expert said coerced confessions are a problem that “everyone in the [Chinese] criminal justice system is aware of».

8. Η συνεχής, αν και δικαιωματική, άρνηση της χώρας όπως άρει την επιφύλαξη της σε σχέση με το άρθρο 20 της Σύμβασης Κατά των Βασανιστηρίων ούτως ώστε, ως δήλωσε ο MA4, η χώρα «αποφύγει όπως εμπλακεί στην συζήτηση επί του παγκόσμιου αμφιλεγόμενου ζητήματος κατά πόσον η θανατική ποινή αποτελεί

βασανιστήριο», αλλά και η άρνηση της αιτούσας χώρας όπως επιτρέψει τη όποια επίσκεψη του Ειδικού Παρατηρητή επί του ζητήματος από το 2006.

Όλα τα πιο πάνω, οδηγούν την κρίση του Δικαστηρίου στην κατάληξη ότι, υπάρχουν ουσιαστικοί λόγοι να πιστεύεται ότι το εκζητούμενο πρόσωπο θα υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη βάνανση, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία στο κράτος που ζητά την έκδοση.

Γ'. Αντικρουστική Μαρτυρία

Το παρόν στάδιο κρίνεται κατάλληλο για να τύχει υπενθύμισης ότι, αποτελεί υποχρέωση της αιτούσας χώρας, όπου ο εκζητούμενος έχει προσκομίσει μαρτυρία που να δεικνύει την ύπαρξη κινδύνων που άπτονται της ανθρωπίνης υπόστασης και ακεραιότητας του, ή περί έλλειψης των εχεγγύων για δίκαιη δίκη, όπως την εξαλείφει, γεγονός που δεν έλαβε χώρα στα πλαίσια της εκδίκασης της παρούσας υπόθεσης. Στην **Saadi v Italy, Application No. 37201/06 ημερ. 28.2.2008**, αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

«125. However, expulsion by a Contracting State may give rise to an issue under Art. 3, and hence engage the responsibility of that State under the Convention, where substantial grounds have been shown for believing that the person concerned, if deported, faces a real risk of being subjected to treatment contrary to Art 3. In such a case, Art. 3 implies an obligation not to deport the person in question to that country (see **Soering v UK [1989] ECHR 14038/88 at par. 90-91, 7.7.89, Vilvarajah v UK [1991] ECHR 13163/87 at para 103, Ahmed v Austria [1996] ECHR 25964/94 at par. 39, HLR v France [1997] ECHR 24573/94 at par. 34, 29.497, Jabari v Turkey [2000] ECHR 40035/98 at par. 38, Salah Sheekh v Netherlands [2007] ECHR 1948/04 at par.135, 11.107).**»...

129. It is in principle for the applicant to adduce evidence capable of proving that there are substantial grounds for believing that, if the measure complained of were to be implemented, he would be exposed to a real risk of being subjected to treatment contrary to Art. 3 (see **N v Finland [2005] ECHR 38885/02 at par. 167, 26.7.05**). Where such evidence is adduced, it is for the Government to dispel any doubts about it».

Η Κρατική Αρχή, καταχώρησε, μετά το πέρας της ακροαματικής διαδικασίας αίτημα, για προσκόμιση αντικρουστικής μαρτυρίας, αίτημα το οποίο το Δικαστήριο εξέτασε και αποφάσισε επί τούτου, καθηκόντως. Ομολογουμένως όμως, το αίτημα δεν αφορούσε την προσκόμιση είτε οποιασδήποτε, άλλης ανεξάρτητης μαρτυρίας από πλευράς Κρατικής Αρχής σε σχέση με τα όσα ακούστηκαν στην επί ακροατηρίω διαδικασία, περί του νομικού πλαισίου και ποινικών διαδικασιών που αφορούν την

αιτούσα χώρα, αλλά ούτε και προς αντίκρουση των ισχυρισμών του εκζητούμενου σε οτιδήποτε αφορά τις προσωπικές του περιστάσεις ή ότι αυτός βασανίστηκε στο παρελθόν στα χέρια των Αστυνομικών αρχών, θέσεις οι οποίες παρέμειναν ουσιαστικά, αναντίλεκτες και οι οποίες υπενθυμίζεται ήταν γνωστές στην Κρατική Αρχή, προ της ολοκλήρωσης της υπόθεσης της μέσω της Αρχικής Δήλωσης και Συμπληρωματικής Δήλωσης του εκζητούμενου ημερ. 26.10.21 – Μέρος του **Τεκμηρίου 42**.

Είναι εδώ που αποκτά σημασία η επισήμανση του συνηγόρου υπεράσπισης κατά το στάδιο των αγορεύσεων ότι, ενδεχομένως, να αποτελούσε υποχρέωση της Κρατικής Αρχής όπως παρουσιάσει, είτε εξ' αρχής, είτε προ της ολοκλήρωσης της παρουσίασης της υπόθεσης της, ανεξάρτητη και αμερόληπτη μαρτυρία ως προς το νομικό καθεστώς ή την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην αιτούσα χώρα, και αυτό με γνώμονα πάντοτε ότι, η Κίνα δεν αποτελεί μέλος της ΕΣΔΑ και συνεπώς εκλείπει ουσιαστικά το δεδομένο ότι το αιτών κράτος, μπορεί να εκπληρώσει ή καλύτερα, ότι εκπληρώνει υποχρεώσεις που απορρέουν, από την ΕΣΔΑ., ή έστω ότι ακολουθεί αρχές που περιέχονται σε αυτήν.

Παρά το αξιόπιστο της μαρτυρίας των MA2 και 3, σε σχέση με τα έγγραφα έκδοσης και την διαδικασία της Υπουργικής Εξουσιοδότησης, δεν μπορεί το Δικαστήριο παρά να επισημάνει ότι η εν λόγω μαρτυρία ήταν στην φύση της, τυπική, και από αυτήν εξέλειπε ουσιαστικά ο οποιοσδήποτε περαιτέρω έλεγχος ή προβληματισμός. Ως οι ίδιοι μάρτυρες παραδέχτηκαν, η εργασία τους ολοκληρώθηκε με την διαπίστωση, ως οι ίδιοι την αντιλήφθηκαν, ότι το αδίκημα για το οποίο διώκεται ο εκζητούμενος δεν επιφέρει την θανατική ποινή, και ότι αυτός, δεν διώκετο δυνάμει των θρησκευτικών ή των πολιτικών του πεποιθήσεων.

Ούτε όμως μετά την σθεναρή αντεξέταση του κ. Πελεκάνου των MA2 και MA3, και την επίδειξη σε αυτούς σωρείας πρόσφατων Εκθέσεων και Ερευνών από Παγκοσμίως αναγνωρισμένους φορείς, ενεργοποιήθηκαν οι αρχές για περαιτέρω έρευνα επί των ισχυρισμών του εκζητούμενου. Περιορίστηκαν μόνο, στην αποστολή ερωτημάτων σε Ομάδα Εμπειρογνομόνων στην Κίνα, για να λάβουν απάντηση σε σχέση με το νομικό καθεστώς της χώρας και τις ασφαλιστικές δικλίδες που υπάρχουν σε αυτήν σε σχέση με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μετά την φανέρωση των πολυάριθμων αναφορών και εκθέσεων εκ μέρους της

Υπεράσπισης, παρουσιάστηκαν και οι Διπλωματικές Εγγυήσεις της αιτούσας χώρας. Το ΕΔΑΔ στην πρόσφατη απόφαση του, **Liu v Poland**, ημερ. **6.10.22**, καυστηριάζει το ζήτημα, υπενθυμίζοντας ότι την υποχρέωση για ενδελεχή εξέταση του ζητήματος έχουν αρχικώς οι εγχώριες αρμόδιες αρχές, με το Εθνικό Δικαστήριο να οφείλει να λειτουργήσει, κατά την ενάσκηση των καθηκόντων του, επίσης ως ασφαλιστική δικλείδα σε ότι αφορά την διαφύλαξη των ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του εκζητούμενου, ειδικά όταν ενώπιον του έχουν τεθεί, σοβαροί και ουσιαστικοί λόγοι όπως πιστεύεται ότι θα υπάρχει δυσμενής επηρεασμός και/ή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του, με την έκδοση του. Ως χαρακτηριστικά αναφέρεται:

«69. Where there are serious allegations of widespread ill-treatment in the country of destination, the domestic authorities have a special obligation to verify whether the person concerned would be exposed to a real risk of treatment contrary to Article 3 of the Convention (see, mutatis mutandis, **Amerkhanov v. Turkey**, no. 16026/12, § 53, 5 June 2018). The Court notes that the assessment of domestic courts did not include any analysis whatsoever of the most recent information provided, for example, by United Nations bodies and/or other international governmental or non-governmental organisations on the situation in Chinese detention facilities, which were easily available, should the courts have decided to consult it proprio motu (see, mutatis mutandis, **J.K. and Others v. Sweden**, cited above, § 98).

70. Having regard to the above-noted considerations, the Court is not persuaded that the applicant's allegations were duly examined by the domestic authorities. The Court accordingly finds itself compelled to examine whether the applicant would be exposed to a real risk of ill-treatment proscribed by Article 3 of the Convention in the event of his extradition to China».

Συνεπώς, δυνάμει της Νομολογίας του ΕΔΑΔ, (βλ. **Liu (ante)** και **N.D and N.T. v Spain App.No. 8675/15 και 8697/15 ημερ. 13.2.20**), υπάρχει δέσμευση των Συμβαλλομένων κρατών όπως, βάσει του **Άρθρου 1 της Σύμβασης**, «εξασφαλίζουν» (στα γαλλικά “reconnaître” –«αναγνωρίζουν») σε όλους οι οποίοι τελούν υπό την «δικαιοδοσία» τους τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που ορίζονται από την Σύμβαση. Το Άρθρο 1 δεν κάνει διάκριση ως προς το είδος του συγκεκριμένου κανόνα ή μέτρου και δεν εξαιρεί οποιοδήποτε τμήμα της «δικαιοδοσίας» των κρατών μελών από τον διεξοδικό έλεγχο βάσει της Σύμβασης (βλ. **Matthews v Ηνωμένου Βασιλείου [GC]**, αριθ. 24833/94, § 29, **ECHR 1999-I**). Η άσκηση της «δικαιοδοσίας» είναι μία αναγκαία προϋπόθεση για ένα

Συμβαλλόμενο Κράτος ώστε να είναι υπεύθυνο για πράξεις ή παραλείψεις οι οποίες είναι καταλογιστέες σε αυτό και μπορούν να δώσουν αφορμή για έναν ισχυρισμό παραβίασης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που ορίζονται από την Σύμβαση

Υπό το πρίσμα των προνοιών του **άρθρου 1 της Σύμβασης**, η Κρατική Αρχή, όφειλε, όχι μόνον όπως διερευνήσει τους ισχυρισμούς του εκζητούμενου, σε οιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, αλλά όπως εφόσον εγκαίρως η υπεράσπιση προς τιμήν της, φανέρωσε τις θέσεις του εκζητούμενου, είτε διερευνήσει αυτές, είτε παρουσιάσει μαρτυρία, ανεξάρτητη, προς αντίκρουση των. Το ζητούμενο εδώ δεν ήταν βέβαια η παρουσίαση μαρτυρίας ότι τηρούνται οι πρόνοιες της ίδιας της ΕΣΔΑ, εφόσον η αιτούσα χώρα δεν είναι μέρος της, αλλά ότι τηρούνται αρχές ανάλογες με αυτές που ακολουθεί η ΕΣΔΑ.

Κ. Διαβεβαιώσεις

Όλα τα πιο πάνω φυσικά, δεν θα μπορούσαν παρά να εξεταστούν και υπό το πρίσμα των διαβεβαιώσεων που δόθηκαν από την αιτήτρια χώρα, δυνάμει του **Τεκμηρίου 19**. Οι διπλωματικές εγγυήσεις από το κράτος από το οποίο ζητείται η έκδοση για να διασφαλιστούν τα δικαιώματα του εκζητούμενου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του κινδύνου κακομεταχείρισης, αν και σε αριθμό υποθέσεων ενώπιον του ΕΔΑΔ, όπου υπήρχε μαρτυρία για το αντίθετο, αυτές δεν κρίθηκαν επαρκείς (βλ. **Chahal v UK, Application no. 22414/93 ημερ. 15.11.1996**). Στην **Othman v UK, Application no. 8139/09, ημερ. 17.1.2012**, αναφέρθηκαν τα ακόλουθα ως προς τον τρόπο που το Δικαστήριο θα πρέπει να αξιολογεί τις εγγυήσεις που δίδονται:

«188. In assessing the practical application of assurances and determining what weight is to be given to them, the preliminary question is whether the general human rights situation in the receiving State excludes accepting any assurances whatsoever. However, it will only be in rare cases that the general situation in a country will mean that no weight at all can be given to assurances ....

189. More usually, the Court will assess first, the quality of assurances given and, second, whether, in light of the receiving State's practices they can be relied upon. In doing so, the Court will have regard, inter alia, to the following factors:

- (i) whether the terms of the assurances have been disclosed to the Court ...;
- (ii) whether the assurances are specific or are general and vague ...;

- (iii) who has given the assurances and whether that person can bind the receiving State ...;
- (iv) if the assurances have been issued by the central government of the receiving State, whether local authorities can be expected to abide by them
- (v) whether the assurances concerns treatment which is legal or illegal in the receiving State ...;
- (vi) whether they have been given by a Contracting State ...;
- (vii) the length and strength of bilateral relations between the sending and receiving States, including the receiving State's record in abiding by similar assurances ...;
- (viii) whether compliance with the assurances can be objectively verified through diplomatic or other monitoring mechanisms, including providing unfettered access to the applicant's lawyers ...;
- (ix) whether there is an effective system of protection against torture in the receiving State, including whether it is willing to cooperate with international monitoring mechanisms (including international human rights and whether it is willing to investigate allegations of torture and to punish those responsible ...;
- (x) whether the applicant has previously been ill-treated in the receiving State ....; and
- (xi) whether the reliability of the assurances has been examined by the domestic courts of the sending/Contracting State ...».

Το Δικαστήριο έχει προβληματιστεί ως προς τη βαρύτητα που πρέπει να αποδοθεί στις εν λόγω εγγυήσεις και αυτό γιατί:

(α) Η αιτούσα χώρα δεν αποτελεί κράτος μέλος της Ε.Ε. ούτε κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης. Στην επικράτεια της εν λόγω χώρας, ενδέχεται συνεπώς να μην διασφαλίζεται το επίπεδο προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων που προβλέπει ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε και η Ε.Σ.Δ.Α.

(β) Το γεγονός αυτό φέρει ιδιαίτερη βαρύτητα, και αυτό αντανακλάται μέσω και της δικής μας Νομολογίας. Στην πρόσφατη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου **Αναφορικά με την Έκδοση του D.A.A ν Κυπριακή Δημοκρατία μέσω 1. Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης 2. Αρχηγού Αστυνομίας δια του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, Πολιτική Έφεση 214/21 ημερ. 8.7.22**, το Ανώτατο Δικαστήριο, ενώ αρχικώς είχε εγκρίνει την έκδοση του φυγοδίκου, αποφάσισε όπως αποδεχθεί την εξέταση της Έφεσης και αναθεωρήσει το αποτέλεσμα της Πολιτικής Έφεσης 83/2020, αναφέροντας τα εξής σημαντικά:

«Με τη διαμορφωθείσα, ως ανωτέρω, κατάσταση πραγμάτων, συνεπεία των προαναφερθεισών αποφάσεων του Συμβουλίου και την απόφαση της Ρωσικής Ομοσπονδίας να αποσυρθεί από την Ε.Σ.Δ.Α., έπαυσε να υφίσταται η διαβεβαίωση που η τελευταία είχε δώσει, ως ανωτέρω, σε σχέση με τον εφεσείοντα, στο πλαίσιο της αίτησης έκδοσης. Κατά συνέπεια, οι πιο πάνω εγγυήσεις που είχαν δοθεί για τη διασφάλιση, προς όφελος του, συγκεκριμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων, περιλαμβανομένου του δικαιώματος για δίκαιη δίκη, εμφανώς εξέλειπαν. Ως αποτέλεσμα, απώλεσε και η απόφαση του Εφετείου στην Πολιτική Έφεση 83/20 το υπόβαθρο της- δεν υφίσταται πλέον η διαβεβαίωση ότι αν ο εφεσείων αποδοθεί στη Ρωσική Ομοσπονδία, θα τύχει δίκαιης δίκης»

(γ) Ο εκζητούμενος, σε περίπτωση έκδοσης του, δεν θα έχει την δυνατότητα να προσφύγει σε οποιονδήποτε ανεξάρτητο μηχανισμό διεθνούς προστασίας, όπως ούτε μεταξύ άλλων και στο Ε.Δ.Α.Δ, αφού η αιτούσα χώρα είναι εκτός της εμβέλειας της Ε.Σ.Δ.Α. Καθοδηγητική για την ερμηνεία του **Άρθρου 13 της Σύμβασης** είναι η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στην **Klass v. FRG A 28 para 64 (1979)**, το Δικαστήριο προέβη στη διαπίστωση ότι:

«Thus, Article 13 must be interpreted as guaranteeing an "effective remedy before a national authority" to everyone who claims that his rights and freedoms under the Convention have been violated. »

Στην Κύπρο οι διατάξεις του Άρθρου 13 αποτελούν μέρος του ημεδαπού δικαίου. Κατοχυρώνουν δικαίωμα παροχής αποτελεσματικής θεραπείας παραβιάσεων των δικαιωμάτων που κατοχυρώνει η Σύμβαση, (που σε μεγάλο βαθμό είναι επάλληλα προς τα δικαιώματα που κατοχυρώνει το Μέρος II του Συντάγματος), από αρμόδιο δικαστήριο. Έτσι, εκτός από την καθαυτή φύση των δικαιωμάτων, που ενέχει το στοιχείο δικαστικής προστασίας, τις διατάξεις του Άρθρου 35 του Συντάγματος, που επιβάλλουν υποχρέωση περί τούτου, και το Άρθρο 13 της Σύμβασης κατοχυρώνει δικαίωμα παροχής θεραπείας για όλα τα θεμελιώδη δικαιώματα που είναι επάλληλα προς εκείνα του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

(δ) Αν και δεν έχει χαρακτηριστεί από το ΕΔΑΔ η Απόφαση του ως «Pilot Case», το Δικαστήριο δεν μπορεί να παραγνωρίσει και να μην προβληματιστεί ως προς την πιο επικαιροποιημένη πηγή που έχει ενώπιόν του σε σχέση με την γενικότερη κατάσταση που επικρατεί στην χώρα σε σχέση με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (βλ. **Liu v Poland (ante)**).

(ε) Το γεγονός ότι δεν έχει δοθεί η δυνατότητα στο Δικαστήριο όπως μπορέσει να αναθεωρήσει ή όπως δώσει οδηγίες για τον προγραμματισμό επιθεωρήσεων ή επισκέψεων ή ενημερώσεων σε σχέση με την κατάσταση ή τις συνθηκές κάτω από τις οποίες θα κρατείται ο εκζητούμενος, σε περίπτωση που αποφάσιζε την έκδοση του. Ακόμη και αν οι εν λόγω διασφαλίσεις κρίνονταν ως επαρκείς, το Δικαστήριο αντιλαμβάνεται τα προβλήματα που αναδύονται στην παρακολούθηση και αξιολόγηση των εν λόγω διπλωματικών διασφαλίσεων σε σχέση με την απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή στα βασανιστήρια, αφού κάτι τέτοιο απαιτεί συνεχή επαγρύπνηση και εποπτεία από αρμόδιο και ανεξάρτητο προσωπικό. Ως αναφέρθηκε ανωτέρω, τέτοια επιλογή δεν παρουσιάστηκε στο Δικαστήριο, παρά μόνο τέθηκε ως μια γενική ερώτηση στον εκζητούμενο κατά την αντεξέταση του, με τον ίδιο να ερωτάται αν θα «ένιωθε ποιο ασφαλής» αν η Πρεσβεία ήταν διατεθειμένη να σκεφθεί όπως εισηγηθεί κάτι τέτοιο.

(στ) Το γεγονός ότι παρά την θέση του MA4 ότι η αιτούσα χώρα πάντοτε τηρεί τις Διπλωματικές της Διαβεβαιώσεις, ειδικότερα δε σε ότι αφορά την μη εφαρμογή της θανατικής ποινής, υπάρχει αναντίλεκτη μαρτυρία ενώπιον του Δικαστηρίου, ως αυτήν παρουσίασε ο MY4 (Τεκμήριο 42) ότι έχουν στο παρελθόν υπάρξει από την αιτούσα χώρα παρεκκλίσεις στην τήρηση των εν λόγω διαβεβαιώσεων (βλ. σελ 57 της παρούσας απόφασης).

(ζ) Οι διπλωματικές διασφαλίσεις έχουν μεν, και ορθώς, υποβληθεί από την Πρεσβεία της Κίνας στην Κύπρο, ήτοι δια μέσω της διπλωματικής οδού, ως άλλωστε προσδιορίζεται και από την Σύμβαση (βλ. **άρθρο 6**). Υπάρχει μαρτυρία όμως ενώπιον του Δικαστηρίου ότι δυνάμει του **άρθρου 50 του Νόμου Περί Εκδόσεων της ΛΔΚ του 2000**, υπάρχει πρόνοια ότι:

« Το Υπουργείο Εξωτερικών δύναται εκ μέρους της Κυβέρνησης της ΛΔΚ, να προβαίνει σε διασφαλίσεις νοουμένου ότι δεν βλάπτεται η κυριαρχία, τα εθνικά συμφέροντα και τα δημόσια συμφέροντα της ΛΔΚ», «η διασφάλιση αναφορικά με τον περιορισμό της δίωξης υπόκειται σε απόφαση της Ανώτατης Λαϊκής Εισαγγελίας, και η διασφάλιση αναφορικά με το ύμνος της ποινής υπόκειται σε απόφαση του Ανωτάτου Λαϊκού Δικαστηρίου».

Συνεπώς, το Δικαστήριο διατηρεί την επιφύλαξη του ως προς το κατά πόσον οι Διασφαλίσεις έχουν υποβληθεί πράγματι από την Αρμόδια Αρχή. Παρόμοιο προβληματισμό ανέδειξε και το Συνταγματικό Δικαστήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας (**Απόφαση II US 2299/19 ημερ. 12.5.21**) το οποίο τελικώς έκρινε ότι οι διασφαλίσει

δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις που απαιτούνταν από την Νομολογία της ΕΣΔΑ, δηλώνοντας, σε ελεύθερη μετάφραση,

«...αν η εγγύηση δεν παρέχεται από την αρμόδια κρατική αρχή, δεν είναι καθόλου βέβαιο το κατά πόσο θα είναι επαρκώς δεσμευτική επί άλλων κρατικών αρχών. Στην προκειμένη υπόθεση, δεν είναι γνωστό κατά πόσο οι διασφαλίσεις που παρέχονται από την Πρεσβεία της ΛΔΚ στην Πράγα είναι δεσμευτικές επί των αρχών επιβολής του Νόμου»,

καταλήγοντας ότι,

«..είναι προτιμότερο να είμαστε πιο προσεκτικοί παρά να αποδεχόμαστε τις εγγυήσεις αδιαμφισβήτητα, ιδιαίτερα καθώς περαιτέρω εκθέσεις αποκαλύπτουν διάφορες περιπτώσεις παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων» (παρ. 88 της Απόφασης).

(η) Τους ουσιαστικούς λόγους που έχει παραθέσει το παρόν Δικαστήριο ανωτέρω στην Απόφαση του για να πιστεύει ότι θα παραβιαστούν τα ανθρώπινα του δικαιώματα σε σχέση με την δίκαιη δίκη, τα βασανιστήρια και ενδεχόμενη απάνθρωπη ή άλλη εξευτελιστική μεταχείριση που θα έχει.

(ι) Το περιεχόμενο και οι χαρακτηρισμοί που αποδίδονται στον εκζητούμενο μέσω του **Τεκμηρίου 49**- Ανακοίνωση της Πρεσβείας της Κίνας τον Μάιο του 2022, έγγραφο το οποίο υπενθυμίζεται κατατέθηκε ως παραδεκτό γεγονός. Ως έχει καταγράψει το Δικαστήριο στην Ενδιάμεση Απόφαση του ημερ. 29.8.22 (σελ.10) οι απόψεις που εκφράζει η Πρεσβεία της ΛΔΚ, δεν επηρεάζουν το Δικαστήριο σε σχέση με την πορεία ή την ουσία της υπόθεσης, ούτε μπορούν να αποτελέσουν παράγοντα καθοριστικής σημασίας σε σχέση με το κατά πόσον το Δικαστήριο θα εγκρίνει ή θα απορρίψει το ενώπιον του αίτημα. Τούτων λεχθέντων όμως, οι χαρακτηρισμοί που αποδίδονται στον εκζητούμενο με αναφορές ως «εγκληματία», «συμμορία του Ma Chao», «ο φυγόδικος και ο δικηγόρος του αγνόησαν τα τεκμηριωμένα γεγονότα και επιτέθηκαν στο πολιτικό και δικαστικό σύστημα της Κίνας στο Δικαστήριο» δεν μπορούν παρά να σχολιαστούν προς επίρρωση του προβληματισμού του Δικαστηρίου ως προς την διαβεβαίωση ότι «ο εκζητούμενος θα λάβει μίαν δίκαιη δίκη». Αναδεικνύεται συνεπώς ο προβληματισμός ως προς το πώς θα διασφαλιστούν τα εχέγγυα μιας δίκαιης δίκης, με την έκδοση του εκζητούμενου προσώπου.

(κ) Η ίδια η κατάσταση που υφίσταται στην αιτούσα χώρα ως αυτή παραστατικά καταγράφεται από το ίδιο το Ε.Δ.Α.Δ την 6.10.22 στην Απόφαση Liu (ante) κατάσταση η οποία οδηγεί το Δικαστήριο στην πεποίθηση ότι δεν μπορεί να αποδοθεί βαρύνουσα σημασία επί των δοθέντων διαβεβαιώσεων.

(λ) Τέλος, η απροθυμία που έχει επιδείξει η αιτούσα χώρα όπως συνεργαστεί με ανεξάρτητους διεθνείς μηχανισμούς παρακολούθησης και τήρησης διεθνών προτύπων, παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις που έλαβε προς την αντίθετη κατεύθυνση.

Δυνάμει των πιο πάνω, αποτελεί κρίση του Δικαστηρίου ότι, οι παρασχεθείσες διαβεβαιώσεις δεν επαρκούν στην εξάλειψη του αυξημένου κινδύνου που διατρέχει ο εκζητούμενος σε περίπτωση έκδοσης του, δια υποβολή του σε μεταχείριση αντίθετη με την ΕΣΔΑ.

Λ. Κατάληξη:

Εξετάζοντας το ενώπιον μου αίτημα υπό το πρίσμα του Ευρωπαϊκού Δικαίου, ως τούτο ερμηνεύεται από την πάγια και δεσμευτική Νομολογία του, και στα πλαίσια εκπλήρωσης της υποχρέωσης που διατηρεί το Δικαστήριο ως Δικαστική Αρχή κράτους μέλους του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ε.Ε, φρονώ, ότι το παρόν αίτημα δεν μπορεί να εγκριθεί, καθότι πληρούνται αμφότερες οι προϋποθέσεις που έχει θέσει η Συμφωνία στις υποπαραγράφους του άρθρου 3(δ) και (θ) αυτής, ως λόγοι υποχρεωτικής άρνησης στην έκδοση του εκζητουμένου.

Η αίτηση συνεπώς, απορρίπτεται.

Οι περιοριστικοί όροι που του έχουν επιβληθεί παύουν να ισχύουν. Η απόφαση του Δικαστηρίου να κοινοποιηθεί άμεσα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

.....

M. Ναθαναήλ, Ε.Δ.

Πιστον Αντίγραφο

Πρωτοκολλητής